

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

KUMOUKSELLINEN JA VASTAKUMOUKSELLINEN SOTA TOISESSA INTIFADASSA

PRO GRADU

Kadettialikersantti

Antti Paronen

Kadettikurssi 90.

Pioneeri- ja Suojelulinja

Maaliskuu 2007

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi	Linja
Kadettikurssi 90.	Pioneeri- ja suojelulinja
Tekijä	
Kadettialikersantti Antti Paronen	
Tutkielman nimi	
Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota toisessa intifadassa	
Oppiaine, johon työ liittyy	Säilytyspaikka
Sotahistoria	Kurssikirjasto (MpKK:n kirjasto)
Aika Maaliskuu 2007	Tekstisivuja 96 Liitesivuja 3

TIIVISTELMÄ

Syyskuussa 2000 alkanut toinen intifada on muokannut israelilaisten käsitystä omasta turvallisuudestaan. Uhka ei suoranaisesti kohdistu vihamielisen naapurivaltion taholta, vaan se on muuttunut arkipäiväiseksi palestiinalaisterrorismin ja alempiasteisen konfliktin muodossa. Sotilasdoktriini kuitenkin tunnustaa maalle korkeimmaksi uhaksi edelleen vihamielisen arabimaan tekemän ABC-asehyökkäyksen.

Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota ovat molemmat syntyneet tarpeesta käydä sotaa epätavanomaisin ja yllätyksellisin keinoin. Kumouksellisen sodan tarkoituksena kaataa hallitseva järjestelmä ja vastakumouksellisen sodan tarkoituksena käydä sotaa kumouksellista osapuolta vastaan sen omin keinoin.

Tässä tutkimuksessa pyritään selvittämään toisen intifadan mahdollinen kumouksellinen ja vastakumouksellinen luonne, niinpä tutkimusongelmana onkin: Käydäänkö toisessa intifadassa kumouksellista sotaa palestiinalaisten toimesta ja käykö Israel tämän vastapainoksi vastakumouksellista sotaa? Tutkimusaineistona käytetään kumouksellisesta ja vastakumouksellisesta sodasta laadittua kirjallisuutta ja tutkimuksia. Toista intifadaa tarkasteltaessa keskeisenä tutkimusmateriaalina ovat olleet internet-lähteet, lehdistöartikkelit ja uutismateriaali.

Toisen intifadan tutkimusmateriaalia analysoitaessa on erityisesti korostunut tiukka lähdekritiikki, sillä varsin tuoreena tapahtumien ketjuna julkaistaan konfliktia käsittelevää materiaalia paljolti erittäin subjektiiviseen sävyyn.

Tutkimuksessa selvisi toisen intifadan luonne edelleen jatkuvana konfliktina, huolimatta useista rauhansopimuksista, merkkihenkilöiden kuolemista ja sairastumisista. Tapahtumat, jotka on aikaisemmin totuttu listaamaan varsin selväpiirteiseksi toisen intifadan käänneiksi, ovat edelleen osoittaneet jatkuvuutensa. Toinen keskeinen tutkimustulos on kumouksellisen sodan ja vastakumouksellisen sodan käymisestä toisessa intifadassa. Huolimatta useista yhteensopivuuksista kumouksellisiin ja vastakumouksellisiin sotateorioihin ei voida selkeästi osoittaa toisessa intifadassa käytävän kummankaan osapuolen taholta heiltä odotettavaa kamppailua.

AVAINSANAT

Israel, toinen intifada, kumouksellinen sota, vastakumouksellinen sota

KUMOUKSELLISEN JA VASTAKUMOUKSELLISEN SOTA TOISESSA INTIFADASSA

SISÄLLYS

1. JOHDANTO JA TUTKIMUKSEN TEOREETTISET PERUSTEET	1
1.1 Johdanto	1
1.2 Tutkimuksen tutkimusasetelma ja alkuhypoteesit	2
1.3 Käsitteet, määritelmät ja rajaukset	2
1.4 Tutkimusongelmat, tutkimuksen rakenne	6
1.5 Lähteet ja aikaisempi tutkimus	7
2. KUMOUKSELLINEN JA VASTAKUMOUKSELLINEN SODANKÄYNTI	11
2.1 Kumouksellisen sodankäynnin teoria	11
2.1.1. Keskeiset kumouksellisen sodan mallit	13
2.1.2. Kumouksellisen sodan vaiheet	13
2.2 Vastakumouksellinen sodankäynti	21
2.3 Johtopäätökset	25
3. TOISEN INTIFADAN OSAPUOLET	28
3.1 Alkuasetelma	28
3.2 Palestiinalaiset äärijärjestöt	29
3.3 Palestiinalaisterrorismin toimintamallit	46
3.4 Israelilaisten terrorismin vastainen toiminta	49
3.5 Israelin terrorismin vastaiset toimintamallit	59
3.6 Johtopäätökset	70

4. KUMOUKSELLISEN JA VASTAKUMOUKSELLISEN SODAN	72
KÄYMINEN TOISESSA INTIFADASSA	
4.1 Toisen intifadan tapahtumat	72
4.2 Kumouksellisen sodan merkitys palestiinalaisten taistelussa	79
4.3 Vastakumouksellisen sodan merkitys israelilaisten toiminnassa	86
5. JOHTOPÄÄTÖKSET	94
VIITTEET	97
LÄHTEET	106
LIITTEET	110

LIITTEET

Liite 1: Länsirannan palestiinalaisalue ja sen eristävä muuri

Liite 2: Gazan palestiinalaisalueen kartta

Liite 3: Israelin kartta

1. JOHDANTO JA TUTKIMUKSEN TEOREETTISET PERUSTEET

1.1 Johdanto

Toinen intifada on Israelin kansalliseen turvallisuuteen oleellisesti vaikuttava tekijä. Israelilais-palestiinalaisen konfliktin osana siitä on tullut maailmalla intohimoja herättävä, erinäisten väkivaltaistenkin tapahtumien summa, jolle selkeää ja ankkuroivaa päätepistettä ei ole löydettävissä eikä ennustettavissa.

Tutkimuksessani tarkastelen toista intifadaa sen tapahtumien ja siihen osallistuvien osapuolten organisaatioiden lisäksi koko konfliktia kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodankäynnin näkökulmasta. Kumouksellinen sota on muodostunut teorian asteelle erinäisten, pääasiassa vasemmistolaisten ja vallankumouksellisten ajattelijoiden kirjoittamana ja ne käsittelevät suurelta osin maaseudulta aloitettavien kapinoiden tuomista koko valtion laajuisiksi ilmieliekkisiin yltyviksi kansannousuiksi, jossa valtaapitävä luokka syöstään pois entisestä asemastaan ja hallinto korvataan uudella, kansan syviä rivejä edustavalla auktoriteetilla. Kumouksellinen sota on muotoutunut teoriaksi käytännöstä ja sitä ovat monet ajattelijat muokanneet sopivaksi omaan tilanteeseensa ja tarpeeseensa tai luoneet oman mallinsa kumouksellisen sodan käymiseksi. Vastakumouksellinen sota sen sijaan on usean yrityksen ja erehdyksen kautta teoriasta käytäntöön ja jälleen teoriaksi päätyneet useiden erilaisten ajatelmien ja kokeilujen summa, jolle ei ole asetettavissa yhtä selkeää teoriaa tai merkittäviä teoreetikoita. Vastakumouksellisen sodankäynnin osana on ollut toimia reagoivana toimenpiteiden summana kumouksellista sotaa käyvää osapuolta vastaan.

Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota ovat molemmat niin ikään luotu merkittäviksi teorioiksi tai keinoiksi aikana jolloin maailmassa vielä vallitsi kommunistinen ja kapitalistinen kaksinapaisuus. Niiden molempien merkitys oli sen aikaisessa maailmassa selkeä: kumouksellisen sodankäynnin keinoin levitettiin lopulta maailmanlaajuiseen mittaan yltyvää vallankumousta ja vastakumouksellisella sodalla taas pyrittiin ehkäisemään sitä parhaan kyvyn mukaan.

Näiden kahden teoreettisesti vastakkaisen sodankäynnin mallin peilaaminen toiseen intifadaan ja sen tarkastelu teorioiden kautta on tutkimukseni keskeisin osa. Tietenkään kaikkia kohtia kumouksellisesta tai vastakumouksellisestakaan sodankäynnistä toisesta intifadasta ei ole

löydettävissä ja näin ollen onkin päädytty tutkimaan toteutuvatko molemmat tai kumpikaan sodankäynnin teorioista kyseisessä konfliktissa, vai onko toinen intifada vain väkivaltaisten tapahtumien jatkuvaa toisintoa.

1.2 Tutkimuksen tutkimusasetelma ja alkuhypoteesit

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä on historiallisen teorian luomisen malli. Tässä mallissa kuvataan kaikkiaan kolmelta kannalta historiallista teoriaa, sen varsinaista olemusta, koostumusta ja koostumuksen rakentumista. Kaikki nämä kolme seikkaa peilaavat osaltaan historiallisen tapahtuman rakentumista ja sitä tarkastellaan nimenomaisesti tapahtuman tutkimuksen kannalta.¹

Tässä tutkimuksessa perushypoteesina oletetaan tutkimusaineiston osoittavan toisen intifadan olevan rakenteeltaan kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodankäynnin teorioita osaltaan ilmentävä konflikti. Osahypoteesina oletetaan yhtäältä palestiinalaisosapuolen käyvän kumouksellista sotaa israelilaismiehittäjää vastaan ja toisaalta israelilaisten toimivan vastakumouksellisen sodankäynnin mallin mukaisesti palestiinalaisia äärijärjestöjä vastaan osana terrorisminvastaisen sodankäynnin strategiaansa.

1.3 Käsitteet, määritelmät ja rajaukset

Sotilaallisessa ja poliittisessa tutkimuksessa saattavat määritteet vaihdella määrittelijän ja kielen mukaan, tässä tutkimuksessa käsitteistö ja sen ymmärtäminen vaikuttaa keskeisesti sisällön tulkintaan. Seuraavaksi on esitelty keskeiset määrittelyä kaipaavat käsitteet, jotka esiintyvät tutkimuksessa ja jotka voivat keskeisesti erota normaalista suomalaiskansallisesta tulkinnasta.

Terrorismi tässä tutkimuksissa tarkoittaa vallitsevan järjestyksen horjuttamiseen tähtäävää toimintaa erityisesti väkivaltaan turvautumalla. Israelilaisessa ajattelussa terrorismiin liitetään myös ääri liikkeiden ja palestiinalaisten suorittamat vastatoimet Israelin asevoimia vastaan.²

Toinen intifada on 28. syyskuuta 2000 alkanut palestiinalaisten kansannousu, joka on saanut edeltäjäänsä huomattavasti väkivaltaisemmat piirteet juuri islamilaisten äärijärjestöjen toiminnan vuoksi. Konfliktin alkukipinä toimi israelilaispoliitikko Ariel Sharonin vierailu tempelivuoren alueelle, jossa sijaitseva moskeija tunnetaan muslimien joukossa nimellä Al-Aqsa. Toisen

intifadan voidaan katsoa olevan edelleen jatkuva tapahtumasarja, jolle ei selkeää päätöstä Sharm el Sheikin kokouksessa laaditusta kahdenvälisestä sopimuksesta huolimatta ole näkyvissä.³

Islamilaisella äärijärjestöllä tarkoitetaan terroristijärjestön statuksen omaavaa järjestöä, yhteisöä, puoluetta tms. joka tunnustaa korkeimmaksi vaikutteekseen islamin uskon ja on vahvasti uskonnollisesti leimautunut.⁴

Sekasolulla tässä tutkimuksessa tarkoitetaan kahden tai useamman terroristijärjestön yhteenliittymää. Sekasoluja muodostetaan pääsääntöisesti yhtä tai useampaa terrori-iskua varten pyrkimyksenä mahdollisimman suureen kansansuosion tavoittaminen ja mahdollisten yhteistoimintasuhteiden lujittaminen. Toisessa intifadassa sekasolu käsitteeseen liittyy monestikin ymmärrys palestiinalaiskansallisen ja islamilaisen äärijärjestön/järjestöjen muodostamasta yhteistoiminnallisesta joukosta.

Kumouksellinen sota (insurgency, revolutionary warfare) ja sodankäynti ymmärretään yleispätevästi vallassa olevaa hallintojärjestelmää vastaan käytäväksi aseelliseksi taisteluksi, jonka pyrkimyksenä on luoda kumouksella aikaansaada vallanvaihdoksen kautta uusi hallinto.

Kumouksellisen sodan määritelmästä on hankala esittää yhtä selkeää tulkintaa. Aiheen terminologia muodostaa monimutkaisen ja laajan verkoston jonka sisällä ideologiset ja näkemykselliset erot luovat vaikeaselitteisiä tulkintoja historiallisista tapahtumista. Esimerkkinä mainittakoon Vietnamin sota, joka Saigonin hallituksen mielestä oli kumouksellinen sota, kun taas Etelä-Vietnamissa toimivan kansallisen vapautusrintaman kannalta sota oli kansallinen vapautus- ja vallankumoussota. Kielitekninen kysymys on niin ikään merkityksiä muuttava seikka. Termeille *insurgency* ja *revolutionary warfare* on löydettävissä suomesta vain merkityksellisesti yksi käännösvaihtoehto: kumous, kumouksellinen. Samoin puhutaan termeistä *revolutionary warfare* ja *guerilla warfare* samoilla termeillä, vaikka niiden sisällölliset erot ovat silti huomattavissa. Helposti saattaa suomenkielinen tutkija yhtyä yhdysvaltalaisprofessori Huntingtonin aikanaan lausumaan kommenttiin: ”Usein ei voida välttyä vaikutelmalta, että kielitiede on ajanut teorian ohi”.⁵

Tässä tutkimuksessa korostuukin lähdekriittisyys niin toista intifadaa käsittelevien kuin kumouksellista sotaa kuvaavien lähteiden osalta.

Sissisodankäynti (guerilla warfare) on pääsääntöisesti paikallisten joukkojen käymää taistelua sotilaallisin ja puolisolitaallisin keinoin vihollisen hallussa olevalla tai vihamielisellä alueella. Sissisodankäynnissä ratkaisutaistelua pyritään välttämään.⁶ Suomalaiskansallisen käsityksen mukaisesti sissisota on säännöllisten sotatoimien ohella ja niiden korvaamiseksi vihollisen alueella tapahtuvaa sodankäyntiä.⁷

Sissitoiminta (guerilla operations, unconventional warfare) Sissitoiminnan määrittely on hyvin lähellä kauko-idän sissisodankäynnillistä mallia. Sissitoiminnalla voidaankin ymmärtää paikallisesta väestöstä koulutettujen toimijoiden suorittamia sissitoiminnallisia operaatioita (guerilla operations) sekä sissitoimintaan muodostettujen joukkojen toimia tavanomaisen sodankäynnin osana (unconventional warfare)⁸

Vastakumouksellinen sota (counter-revolutionary warfare, counter insurgency) on toiminta tapojen kokonaisuus, jossa vallassa oleva tai aluetta miehittävä osapuoli käy poliittisia, sosiaalisia, taloudellisia, psykologisia ja sotilaallisia keinoja yhdistämällä sotaa kukistaakseen kumouksellisen osapuolen pyrkimyksenään säilyttää maassa vallassa oleva yhteiskuntajärjestys tai miehitysvalta. Niin vastakumouksellisen kuin kumouksellisenkin sodan käymiseen liittyy keskeisesti kansan tuen hankinta ja tavoittelu sekä valtion ulkopuolisen tuen saavuttaminen.⁹

Vastasissisodankäynti (counterguerilla operations, unconventional warfare) on sissitoiminnallisiin taktisiin keinoihin nojaava tapa käydä sotaa sissisotaa käyvää joukkoa vastaan. Ominaista vastasissisodalle on tukea konventionaalisen sodan käynnin keinoin tapahtuvia sotatoimia vastasissitoimilla. Taktisina keinoina löydetään esimerkiksi korostunut tiedustelu, erikoisjoukkojen käyttö ja taistelun alueen eristäminen tavanomaisiin joukkoihin.

Sissi (guerilla) Etymologisesti sana ”sissi” juontaa juurensa venäjän kielen sanaan ”shish”, joka merkitsee maankiertäjää, kulkuria, sotarosvoa, metsärosvoa, vakoilijaa.¹⁰ Sissi - sanalla on ollut alun perin varsin negatiivissävytteinen tulkinta omassa kansallisessakin ymmärryksessämme. Historian kuluessa kansallinen tulkintamme on kuitenkin muuttunut ymmärtämään sissin ja sissisodan positiivisina käsitteinä jotka kuuluvat erottamattomana osana omaan puolustustaisteluunne. Tässä tutkimuksessa ei käytetä suomalaiskansallista tulkintaa sissistä, eikä sitä niin ollen tule sekoittaa maailmalla vallalla olevaan käsitykseen sissi (guerilla) sanasta. Terminä guerilla ymmärretään tämän tutkimuksen käsittelyalueella hallinnollista tai miehitysvaltaa vastaan taistelua käyvää ei-valtiolliseen organisaatioon kuuluvana sotilaallisena

tai puolisolitaallisena taistelijana. Termillä on monesti myös sisällissodan runtelemissa maissa erittäin negatiivissävytteinen leima.

Kansansota-vapautussota (people's war – liberation war) kansansota on selkeästi vasemmistoideologisesti leimautunut termi. Termillä voidaan ymmärtää tarkoittamaan kumouksellista sotaa, nimenomaisesti juuri kumouksellisen vasemmistolaisosapuolen taholta ilmaistuna. Tunnetut teoretikot kuten Mao Tse-Tung ja Kenraali Vo Ngyen Giap käyttivät tätä ilmaisua tarkoittaessaan voimakkaasti väestön tukeen nojaavaa sissisodankäyntiä.

Low Intensity Konflikt, sotaa alempiasteinen konflikti voidaan esittää poliittis-sotilaallisena taisteluna molempien osuuksien päämäärien saavuttamiseksi. Israelissa on vallalla käsitys, jossa palestiinalainen kansannousu luokitellaan sotaa alempiasteiseksi konfliktiksi.¹¹

Oslo rauhansopimus on Norjan valtion koordinoima 20. elokuuta 1993 allekirjoitettu rauhansopimus Israelin ja palestiinalaisosapuolen välillä. Kyseinen sopimus määrittää palestiinalaisten itsehallinto-oikeuden ja sen hallinnointialat. Sopimusta pidetään läpimurtona palestiinalaisvaltion kehittymiselle ja Lähi-idän rauhanprosessille. Sopimuksen täsmentävässä osassa, joka tunnetaan nimellä Oslo 2, määritetään ja tarkennetaan palestiinalaishallinnolle kuuluvia hallintoalueita.¹²

HUMINT, Human Intelligense, henkilötiedustelu tarkoittaa tässä tutkimuksessa Israelin hyödyntämää tiedustelupalvelujensa ylläpitämää tiedonanto- ja tiedusteluverkostoa, niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Verkostolla pyritään tehokkaaseen tiedustelutoimintaan, jolla koordinoidaan terrorisminvastaisia toimia.¹³

Operation Defensive Shield, oli Israelin vastaus Hamasin 27. maaliskuuta 2002 tekemälle 27 uhria vaatineelle terrori-iskulle. Miehitysoperaatioissa, joka oli suurin Israelin sotilasoperaatio 20 vuoteen, Israelin armeija miehitti useita Länsirannan kaupunkeja ja saartoi presidentti Jasser Arafatin päämajaa Ramallahissa.¹⁴

Operation Rainbow on Israelin 13.toukokuuta 2004 aloittama Gazan alueelle suuntautunut sotilasoperaatio, jonka tarkoituksena oli tuhota palestiinalaisalueella olevat räjähdetehtaat ja salakuljetustunnelit joita pitkin tuotiin asemateriaalia ja räjähteitä Egyptistä. Operaatio oli lisäksi ilmeinen kostotoimi kaksi päivää aiemmin tapahtuneesta viiden IDF:n sotilaan murhasta.¹⁵

Likud on vuonna 1973 perustettu israelilainen oikeistopuolue. Nykyisin puolueen tunnetuin henkilö on sen puheenjohtaja Benjamin Netanjahu. Viime vuosina puolueen merkittävin johtaja oli vuoden 2006 alkuun saakka pääministerinä toiminut, Ariel Sharon. Likud tunnetaan tiukasta linjastaan Palestiinan- ja Lähi-idän kysymyksissä.¹⁶

Sharm el-Sheikin sopimus on 2005 Helmikuun 8. päivä solmittu rauhansopimus israelilaisten ja palestiinalaisten välillä, sopimuksen keskeisenä tavoitteena oli lopettaa neljä vuotta jatkunut toinen intifada.¹⁷

Tutkimus on rajattu käsittelemään toista intifadaa ja sen tapahtumien kulkua kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodankäynnin teoreettisten toimintamallien kautta. Ajallisesti tutkimus on rajattu käsittelemään vuonna 2006 Israelin heinäkuun 28. päivänä Gazan palestiinalaisalueelle suuntautuvan sotilasoperaation aloittamista.

1.4 Tutkimusongelmat ja tutkimuksen rakenne

Perustutkimusongelmana tutkimuksessa on selvittää:

Käykö palestiinalainen osapuoli kumouksellista sotaa toisessa intifadassa ja käykö Israel tämän vastapainoksi vastakumouksellista sotaa.

Sivututkimusongelmia tutkimuksessa ovat:

Millaisia kumouksellisen sodan ja vastakumouksellisen sodan teorioita on ja ovatko ne muuttuneet laatimisajoistaan merkittävästi?

Mitä islamilaisia ja palestiinalaisia, sekä niitä tukevia äärijärjestöjä toimii Israelia vastaan toisessa intifadassa?

Millaisia ovat palestiinalais-islamilaisen terrorismin keinot toisessa intifadassa?

Millaisia terrorismin vastaisia joukkoja Israelilla on asettaa vastaamaan toisen intifadan vaatimuksia?

Millaisia sotilaallisia vastatoimia Israel on suunnannut palestiinalaisia äärijärjestöjä vastaan toisen intifadan aikana?

Tutkimus rakentuu kaikkiaan neljästä tekstiluvusta, viite- ja lähdeluettelosta. Ensimmäinen luku on tutkimuksen johdanto- ja perusteluku. Toisessa luvussa esitellään kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodan mallit ja kehitys. Kolmannessa luvussa tarkastellaan palestiinalaisia äärijärjestöjä ja niiden toimintamalleja israelilaista osapuolta vastaan sekä israelilaisten terrorismin vastaisia joukkoja ja valtion terrorisminvastaista strategiaa. Neljännessä tekstiluvussa keskitytään vastaamaan perustutkimusongelmaan. Viidennessä johtopäätösluvussa esitetään tutkimusaineiston perusteella aikaansaadut johtopäätökset ja esitetään vastaus perustutkimusongelmaan.

1.5 Lähteet ja aikaisempi tutkimus

Tutkimukseen lähteitä hakiessani olen saanut huomata, että voimakkaan lähdekritiikin noudattaminen on keskeistä oikean aineiston löytämisessä. Toisen intifadan vaiheiden keskittyessä 2000-luvulle ei siitä laadittua historiallista tutkimuskirjallisuutta juurikaan ole. Näin ollen olen saanut turvautua lehtiartikkeleihin ja internet-lähteisiin. Lähteiden laajuus näissä medioissa on suuri, mutta niin vastaavasti on tiedon ristiriitaisuuskin. Varsinkin internetistä on löydettävissä eri osapuolten sivustoilta varsin erilaisia näkemyksiä toisen intifadan tapahtumista.

Tutkimuksen toisen keskeisen aihepiirin eli kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodan teorioista on kirjoitettu vuosien saatossa jopa enemmän kuin tämän tutkimuksen laatimiseen varattuna aikana ehtisi tutustua. Tutkimuskirjallisuus näistä sotataidollisista teorioista on jaettavissa karkeasti kolmeen pääryhmään:

- Kumouksellinen kirjallisuus, joka koostuu kumouksellisen sodan teoreetikkojen julkaisemista omista havainnoistaan ja teoriaksi jalostamistaan ajatuksista. Erinomaisena esimerkkinä tästä kirjallisuus tyyppistä on eittämättä Ernesto ”Che” Guevaran mainetta niittänyt teos ”La Guerra de Guerillas”.
- Kumouksellisesta sodankäynnistä laaditut objektiiviset tutkimukset, jotka eivät ota kantaa sen enempää kumoukselliseen kuin vastakumoukselliseenkaan suuntaan. Edelleen erinomainen esimerkki tästä lajityypistä on kotimainen Esa Seppäsen vuonna 1971 julkaisema teos ”Sissisota – aikamme sota”.

- Teoreettinen vastakumouksellisuutta tarkasteleva kirjallisuus, joka tässä asetetun määritelmänsä mukaisesti esittää teoreettiset perusteet vastakumouksellisen sodan käymiselle. Esimerkkiteoksena voidaan tästäkin aihealueesta mainita Michael T. Klaren ja Peter Kornbluhin teos *Low Intensity Warfare; counterinsurgency, proinsurgency, and antiterrorism in the eighties*. Teoksessa on hyödynnetty paljon aiheesta tehtyä sotilasalan tutkimusta, joka muodostaakin tämän aihepiirin tutkimuksellisen kivijalan.

Niin Israelin sotataidosta sen kehittymisestä, kuin Lähi-idässä vallitsevasta poliittisesta tilanteestakin on kirjoitettu suunnattoman paljon kirjallisuutta sekä tiedelaitoksille tehtyjä tutkimuksia. Lyhyesti voidaankin sanoa Israelin ja Lähi-idän tilanteen innoittavan suuresti maailmanlaajuisista politiikan- sekä sotahistorian tutkimusta.

Keskeisimpiä tutkimuksia aihealueeltani ovat Anthony H. Cordesmanin yhdysvaltalais tutkimukset: *Israel versus Palestinians: The “second intifada” an asymmetric warfare* ja *Israel and the challenges of the second Intifada*, sekä Jonathan B. Tuckerin tutkimus *Strategies for Countering Terrorism: Lessons from the Israeli Experience*. Näissä tutkimuksissa molemmat tutkijat käsittelevät toisen intifadan aikaista tilannetta varsin laajasti ja siitä pyritään erityisesti Tuckerin tutkimuksessa löytämään oppi Yhdysvaltojen terrorismin vastaiseen toimintaan.

Kadettikersantti Heikki Suihkonen on pro gradu – työnään vuonna 2003 tehnyt tutkimuksen: *Israelin kansallisen turvallisuuskoktiinin kehittyminen 1990–2003*. Kadettikersantti Suihkosen työ käsittelee varsin tarkasti Israelin turvallisuuskoktiinin kehittymistä ja terrorismin vaikutus koktiinin on varsin keskeinen osa työtä.

Kadettialikersantti Sebastian Kekki on vuonna 2005 valmistuneessa pro gradussaan käsitellyt ensimmäisen intifadan merkitystä toisen intifadan rakenteeseen ja sen lopputulokseen. Kekki on ansiokkaasti keskittynyt israelilaisten sotilaallisiin vastatoimiin palestiinalaisia vastaan ja Israelin asevoimien kehitykseen molempien intifadojen aikana ja niistä johtuen.

Kumouksellisesta ja vastakumouksellisesta sodankäynnistä tutkimuksessani olen hyödyntänyt seuraavaa kirjallisuutta:

Esa Seppänen: Sissisota-aikamme sota, teos on paljon kertova, selkä ja analyttinen. Tämän teoksen merkitys kuvattaessa kumouksellista sotaa on ollut keskeinen. Seppäsen kirjaa lähteenä käyttäessä tulee kuitenkin huomata sen kirjoitusajankohta ja Seppäsen valitsema näkökanta tutkimusaiheeseensa. Kumouksellinen sissisota on muuttunut joiltakin ilmenemismuodoiltaan ja lähtökohdiltaan sitten vuoden 1970. Seppänen tarkastelee sissisotaa ilmiönä lähinnä suomalaiskansallisesta näkökulmasta ja kokee mahdollisesti sissisodan historian tuotteena soveltuvan joltain osiltaan suomalaiseenkin puolustusratkaisuun.

Pasi Kesselin toimittama teos Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota; tutkimus Malaijan, Vietnamin ja Algerian sodista maanpuolustuskorkeakoulun historianlaitoksen julkaisusarjassa on edelleen toiminut hyvänä ja selkeänä lähteenä selvennettäessä kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodan luonnetta.

Professori Nils Marius Rekkedalın teos ”Nykyaikainen sotataito” ilmestyi vuonna 2006 suomenkielisenä laitoksena. Ruotsin maanpuolustuskorkeakoulun Försvarshögskolanin professori Rekkedal on julkaissut kattavan teoksensa ensimmäisen kerran vuonna 2004. Teos käsittelee tunteamme sotateoriaa erittäin massiivisesti ja tarkasti. Luvussa 8. Professori Rekkedal puuttuu tarkoin sanankääntein epätavanomaiseen sotaan ja kumoukselliseen sissisotaan sen osana. Luvun parasta antia ovat ennen kaikkea mahdollisten tulevien kapinoiden ja terrorismin luonteen pohdinnat.

Ulkomaisista lähteistä voidaan nostaa esiin tällä aihealueella erityisesti Bard E. O’Neill:n teos *Insurgency & Terrorism, Inside Modern Revolutionary Warfare*. Teos antaa monessa suhteessa kumouksellista sotaa analysoitaessa mielenkiintoisen ja uuden näkökulman asioihin jotka tuntuvat muuten itsestään selvyyksiltä. Tästä esimerkkinä O’Neillin tapa tarkastella terrorismin ja sissisodan eroavaisuutta maalien valinnan näkökulmasta.

Walter Laqueur:n itsensä uudistama painos vanhasta samannimisestä teoksestaan *Guerilla Warfare A Historical & Critical Study* on selkeästi jäsenelty teos, jonka merkitys on keskeinen kumouksellisen sodan muutosten havainnoinnissa ja alueellisten erojen tunnistamisessa.

Tutkimuksessa on lisäksi hyödynnetty kumouksellisuuden ja vastakumouksellisuuden tarkastelussa maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorianlaitoksen 90. kadettikurssille pitämää luentokokonaisuutta symmetrian ja epäsymmetrian merkityksestä nykyaikaiselle sodankäynnille.

Oppitunneilla käsiteltiin kumouksellisen ja vastakumouksellisuuden merkitystä näiden ilmiöiden syntyyn ja niiden vaikutusta termistön monimutkaisuuteen. Luentomateriaali on kirjoittajan hallussa.

Tutkimuksessa on käytetty lähteenä paljon internet-lähteitä, johtuen juuri toisen intifadan ajallisesta tuoreudesta. Kuten edellä mainittiin, on internet-lähteiden käytössä saanut olla erittäin kriittinen suhtautuessa niiden antamaan informaatio sisältöön. Internet-lähteiden merkitys on korostunut etenkin kuvattaessa toisen intifadan viimeisimpiä tapahtumia ja niiden mahdollista yhtäläisyyttä tutkimuksen näkökantaan. Asiasisällöltään neutraaliuteen pyrkivänä internet-lähteenä mainittakoon www.wikipedia.com, joka kansainvälisesti tunnettuna tietotosanakirja palveluna pyrkii oikeellisen tiedon levittämiseen. Wikipediassa välittömästi erikseen ilmoitetaan, mikäli kulloinkin kyseessä olevan artikkelin asiasisältöä ei pystytä todentamaan puolueettomaksi. Erinomaisena esimerkkinä internetin julkaisuvapauden ”kaksiteräisyydestä” antaa Hamasin perustan ja hengellisen johtajan sheikki Yassinin murha, jota Israelin armeijan (IDF) internet-sivusto kuvasi onnistuneeksi terroristijohtajan eliminoinniksi ja uhan poistoksi, kun taas palestiinalaissivustot ilmoittivat suuren johtajan kaatuneen pyhässä taistelussa miehittäjää vastaan.

Tutkimuksen aihealueelta, eli analyysia toisen intifadan kumouksellisesta ja vastakumouksellisesta luonteesta ei ole tehty. Näin ollen on jo edellä esitetty lähdekritiikki noussut merkittävään arvoon analysoitaessa toisen intifadan tapahtumia ja tarkasteltaessa niiden sopivuutta kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodan teorioihin.

2. KUMOUKSELLINEN JA VASTAKUMOUKSELLINEN SODANKÄYNTI

2.1 Kumouksellisen sodankäynnin teoria

Kumouksellisen ja siihen sidoksissa olevan sissisodan keskeinen tarkoitus on olemassa olollaan ja keinoillaan syrjäyttää voimassa olevan yhteiskuntajärjestelmä ja korvata se uudella poliittisella keskeisesti erilaisella järjestelmällä.¹⁸ Kumouksellinen sota on määritelty useilla erilaisilla tavoilla, mutta parhaiten sodan luonteen voi hahmottaa purkamalla sota erillisiin osiin, jotka muodostavat toisiinsa liitoksissa olevan kokonaisuuden ja jonka tekijät eivät ole erotettavissa omiksi itsenäisiksi kokonaisuuksikseen vaan kaiken toiminnan vaikutus lopputulokseen on oleellinen.

Kumoukselliseen sotaan voidaan katsoa kuuluvan kuusi toisiinsa liitoksissa olevaa tekijää:¹⁹

- Poliittinen,
- Hallinnollinen,
- Taloudellinen,
- Sosiaalinen,
- Henkinen ja
- Sotilaallinen – tekijä

Sodan luonteesta riippuen voidaan poliittinen vaikutin korvata uskonnollisella ja poliittinen johto näin ollen teokraattisella johdolla.

Toinen tapa lähestyä kumouksellisia ja sissisotia on tarkastella niiden luonnetta suhteessa maailmanpoliittisiin vaikuttajiin ja näiden merkitykseen sotien kehityksessä.

Ennen Neuvostoliiton romahtamista kumouksellisten sotien tulkinnat erosivat idän ja lännen välillä ratkaisevasti toisistaan. Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton vielä muodostaessa kaksi suurinta maailmanpoliittista ”napaa” maailma oli kolmijakoinen, yhtäällä kaksi suurta poliittista vaikuttajaa omine intresseineen ja toisaalla näiden huomion kohteena olevat kolmannet maat.²⁰ Suurten ideologisten rajojen piirron seurauksena taisteltiin vaikutusvallasta kehitysmaissa. Näistä perusteista syntyivät sekä Yhdysvaltojen, että Neuvostoliiton tulkinnat kumouksellisista sodista.

Kylmän sodan aikakautta leimasi Neuvostoliiton ja muiden kommunististen maiden antama tuki kansallisia vapautuspyrkimyksiä ajaville liikkeille kehitysmaissa. Näissä maissa käytiin kumouksellista sotaa lähes poikkeuksetta siirtomaamiehittäjä vastaan.²¹

Yhdysvaltojen käsityksen mukaan poliittiset kumoukselliset sodat olivat paikallisen hallituksen ja sitä kaatamaan pyrkivän poliittisen voiman tai puolueen välistä kamppailua ja oli näin velvoitettu tukemaan oman strategiansa mukaan kommunistisesta soluttautumisesta kärsiviä maita. Neuvostoliittolaisen ajattelun keskeisimpänä seikkana taas oli tulkinta kumouksellista sodista pyhinä kansan vapaustaisteluina, joita sen oli oman maailmanvallankumouksellisen päämääränsä mukaan tuettava²².

Sissisota ja kumouksellisen sodan etu voidaan nähdä kykynä sitoa suuria määriä vastustajan resursseja vastasisitoimintaan. Näennäisen helposti ylitettävä ja jopa näkymätön vastasisisodan kynnys on osoittautunut erittäin vaikeaksi vetäytymisen osalta. Vastasisisodankäynti on tyypillisimmillään ylitsepaisunut reagoiva tapahtumien summa, jolla ei ole selkeästi toteutettavaa päämäärää.²³

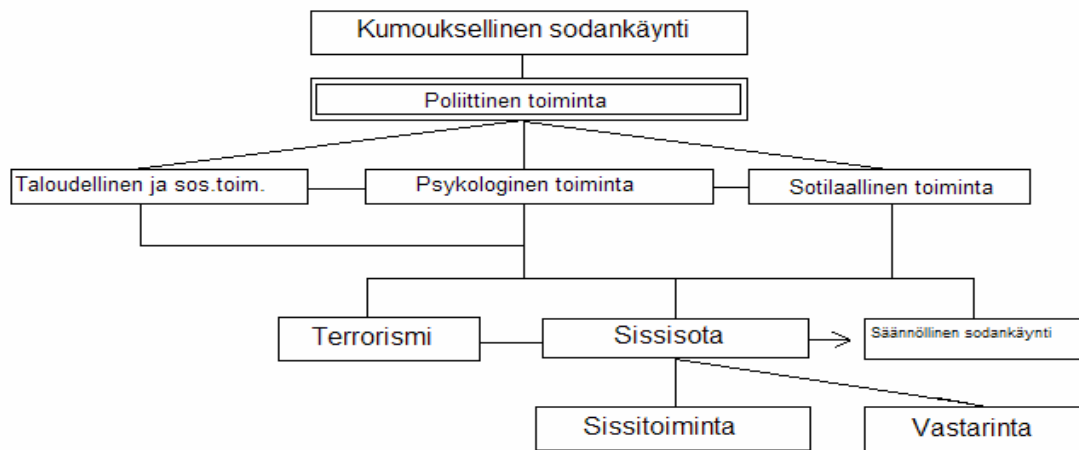
Sissisodan mahdollistavat tekijät löytyvät kohdemaastaan, jonka sisäinen poliittinen tilanne ja yhteiskunnan sosiaalinen rakenne luovat edellytykset sissisodan onnistumiselle ja mahdollistumiselle. Keskeisiä sissisodan mahdollistavia piirteitä ovat.

- alhainen sosiaalinen elintaso
- sisäinen hajanaisuus
- sisäpoliittinen epävakaisuus.²⁴

Oleellisena tekijänä sissisodan mahdollistamiselle on siihen taipuvaisen henkilöstön löytäminen ja saaminen mukaan kumoukselliseen toimintaan. Tämänkaltainen väestöryhmä on useissa kumouksellisen sodan tapauksissa löydettävissä nopean väestönkasvun ja sen mukanaan tuomien ongelmien sävyttämiltä alueilta. Edelleen monissa tapauksissa tällainen potentiaalinen väestö on toimentulorajalla kamppailevaa viljelijäväestöä, tai marxilaisen tulkinnan mukaan maaseudulta kaupunkeihin siirtynyttä ja pakkautunutta teollisuuden työväestöä.²⁵ Kumouksellisen sodan suorittajaksi sopiva henkilöstö ei vielä yksinään riitä takaamaan sissitoiminnan käynnistymistä, vaan toimintaedellytyksille tulee olla sosiaalinen vaatimus jostakin tietystä parannuksesta elinolosuhteisiin, poliittisen valtatyhjiön täyttymisestä tai tietynlaisen tilanteen vakauttamiseen

pyrkimyksestä. Näihin vaatimuksiin lisättyinä alueelliset erityispiirteet, esimerkiksi Afrikan entisille siirtomaille tyypillinen rodullinen ja kansallinen hajanaisuus ja epävakaisuus, ovat yleensä erittäin hedelmällistä maaperää ääri liikkeen aktivoimalle kumoukselliselle sissitoiminnalle.²⁶

Kumouksellinen sota voidaan virheellisesti ymmärtää ainoastaan sissiluonteisiksi iskuiksi joita erilliset osastot suorittavat. Sotilaallinen tai puolisolitaallinen toiminta itsessään on ainoastaan varsin pieni osa kumouksellisen sodan kokonaisuutta. Suurempana tekijänä voidaan kumouksellisen ja sitä rajoittamaan pyrkivän vastakumouksellisen sodan katsoa olevan jatkuvaa taistelua väestön tuesta ja kannatuksesta. Kuvasta 1. käy ilmi sotilaallisen toiminnan osuus kumouksellisen sodan kentästä.

Kuva 1.²⁷

2.1.1. Keskeiset kumouksellisen sodan mallit

Kumouksellisen sodan ja sissisodan teorit ja mallit ovat suurelta osin kumouksellisessa maailmanpolitiikassa tunnettujen henkilöiden ajatuksien tuotosta. Keskeisiä kumouksellisia teoretikkoja olivat V.I. Lenin, Vo Nguyen Giap, Mao Tse Tung ja Ernesto "Che" Guevara, joskaan mikään heidänkään teorioistaan ei ole jäänyt tuntemattomampien ajattelijoiden käsittelyssä ennalleen.²⁸

Leninin luomaa kumouksellisen sodan mallia kuvaa kaikkein parhaiten Karl Marxin lausahdus: "vain sodankäynnin epätavanomaisia keinoja noudattamalla voi heikompi lyödä vahvemman". Leninistinen malli liittyy näin ollen keskeisesti vallankumoukseen ja kansannousuun.

Leninin kumouksellisen sodankäynnin mallissa alkuhypoteesina käsitetään vallitsevan hallintokoneiston hajaannus²⁹. Hallintokoneiston hajaannuksen turvin saatetaan kumouksellisia toimijoita soluttaa osaksi järjestelmää. Soluttautujien turvallisuus taataan erityisellä solujärjestelmällä, jossa solun henkilöistä vain yksi tuntee toisen solun jäsenen.³⁰

Epäilemättä tunnetuin kumouksellisen sissisodankäynnin (guerilla warfare) teoreetikoista on Mao Tse Tung. Hänen laatimansa pitkällisen sodankäynnin kolmiasteinen teoria muodostaa nykypäivän ymmärryksen kumouksellisesta sissisodankäynnistä ja sen päämääristä. Sodan ensimmäisessä vaiheessa sissiarmeija puolustautuu valtaapitävän luokan armeijan strategista hyökkäystä vastaan koko kansan ollessa mobilisoituna taisteluun eli kansansodan tyyppiseen tilaan, toisessa vaiheessa sissiarmeija ajaa vakinaiset asevoimat ahtaalle, siten että se joutuu siirtymään puolustavalle kannalle. Viimeisessä vaiheessa toteutetaan vallankumous kansannousun siivittämänä ja pääsääntöisesti konventionaalisen sodankäynnin keinoin. Sissiarmeijan koulutus- ja varustelutaso kasvaa konfliktin edetessä niin että sen on mahdollista luoda edellytykset kansannousuun liittyvään konventionaaliseen sotaan. Professori Nils Rekkedal esittää kirjassaan "Nykyaikainen sotataito" edellä esitetyn Maon teorian mukaisen jaon seuraavasti: 1. puolustuksellinen vaihe: sissiarmeija luovuttaa tarvittaessa alueita viholliselle voimiensa säästämiseksi, 2. voimasuhteen tasapaino: varsinainen sissitoiminnallinen vaihe jossa mahdollisimman pienellä riskillä ja kokoajan sissisotaa käymällä pakotetaan vihollisen joukot puolustukselliselle kannalle, 3. Yleinen vastahyökkäys: sissiarmeijan konventionaalista hyökkäystä ilmentävä vaihe, johon siirrytään vastustajan oleellisesti heikettyä³¹

Maon teorian keskeisimpinä tekijöinä olivat aika, alue ja tahto. Sissit vaihtavat Maon teoriassa aluetta aikaan joka on keskeisessä asemassa väestön tuen hankinnassa, väestön tuen saaminen on siis tärkeämpää kuin alueiden hallinta.³²

Maon teoria kyetään tiivistämään kymmeneen pääkohtaan

- Hyökkää ensin vihollisen hajanaisia ja eristettyjä joukkoja vastaan ja vasta myöhemmin keskitettyjä voimia vastaan.
- Ota haltuusi ensin maaseutu ja pienet sekä keskisuuret kaupungit ja vasta myöhemmin suuret kaupungit.
- Pää tavoite on hävittää vihollisen tehokkaat voimat

- Taistelussa käytä ylivoimaa vihollisen tuhoamiseksi, näin kokonaisuudessa pienemmillä voimilla voidaan saavuttaa lopullinen voitto.
- Älä ryhdy taisteluihin valmistautumattomana.
- Älä pelkää mitään uhrauksia tai vaikeuksia.
- Käytä liikkuvaa sodankäyntiä vihollisen voittamiseksi.
- Valtaa heikosti puolustetut kaupungit.
- Käytä haltuusi saamiasi aseita ja joukkoja omien voimien täydentämiseksi.
- Käytä yhteenottojen välistä aikaa lepoon, uudelleen organisointiin ja koulutukseen.³³

Mao huomasi ettei lopullisen ratkaisun aikaansaaminen onnistunut taistelussa ilman säännöllisesti organisoituja, tulivoimaisia ja liikkuvia joukkoja. Vietminhin komentajat, erityisesti kenraali Vo Nguyen Giap sovelsi tätä huomiota v. 1954 Dien Bien Phun taistelussa ja osoitti teorian oikeellisuuden.³⁴ Giap tunnetaan eräänä Kaukoidän merkittävimmistä kumouksellisen sodankäynnin kävijöistä ja teoreetikkona hän muotoili oman kolmikantaisen kumouksellisen sodan teoriansa vaiheet seuraavasti:

- Tukialueiden perustaminen; sissit hankkivat turvalliset tukialueet ja perustavat tukikohtia (taistelu väestön tuesta)
- Sissisota; hyökkäykset vihollisen liikenneyhteyksiä ja kylissä sijaitsevia valtakeskittymiä vastaan.
- Konventionaalinen sota.³⁵

Siirtyminen seuraavaan vaiheeseen vaatii edellisen vaiheen täydellistä toteutumista luodakseen perusteet uuden vaiheen onnistumiselle.

Ernesto ”Che” Guevaran muodostama kumouksellisen sodan teoria sisältää kolme keskeisintä periaatetta jonka ympärille hänen mallinsa rakentuu:

- Tavallisesta kansasta muodostetut joukot voivat kukistaa perinteisesti muodostetut asevoimat.
- Kumouksellisella sodankäynnillä voidaan luoda edellytykset vallankumoukselle.
- Aseellinen kamppailu käydään pääsääntöisesti alikehittyneellä maaseudulla.

Myöhemmin Guevara tunnusti, että aseellisella taistelulla ei voida luoda kaikkia vallankumouksen edellytyksiä. Tätä väittämää tukemaan hän nosti esimerkikseen tilanteen jossa vallassa oleva hallinto on valittu äänestyksen myötä ja että rauhanomaista kamppailua vallankumouksen eteen ei ole vielä tukahdutettu.³⁶

Guevaran kolmikaltainen ajattelumalli hylkäsi marxis – leninistisen teorian ja tietyiltä osiltaan jopa Maon keskeiset opetukset kumouksellisesta sodasta. Hän oletti aseellisen taistelun valtaapitävää koneistoa vastaan antavan muullekin kumoukselliselle toiminnalle perusteet onnistua ja ennen kaikkea toimia niiden liikkeelle panevana voimana. Näin ollen ei Guevaralais - Castrolaisessa ajattelussa koskaan kaivattu erillistä poliittista puoluetta kumouksellisen toiminnan toteuttamiseen, vaan aseellisen taistelun nähtiin olevan kaikkein keskeisin elementti kumouksellisessa toiminnassa. Kuten Maolaisessakin ajattelussa, Guevara hyväksyi sissisodan olevan osa sodankäynnin ensimuotoja ja katsoi sissiarmeijan systemaattisen kasvun jälkeen olevan valmis muodostamaan tavanomaisen sotilasvoiman, joka kävisi avointa taistelua vihollista vastaan. Aseellisen taistelun aloittamiseen ei kuitenkaan tarvittaisi Kuubalaisessa mallissa kuin 30 - 50 motivoitunutta ja hyvin varustettua vallankumoustaistelijaa joiden tehtävä oli aseellisen taistelun lisäksi toimia uudistajina, kouluttajina ja uuden doktriinin levittäjinä.³⁷

Guevaran teorian erityispiirteinä on niin ikään tiedostus siitä, että sissiliikkeen eteneminen pelkästään maaseuduilta esikaupunkeihin ei riittäisi, vaan samanaikaisesti olisi liikkeen etenemistä tasoitettava aloittamalla taistelu kaupunkien sisällä edeten esikaupunkeihin. Tällä toiminnalla päästäisiin näin ollen kattavan taistelutilan luomiseen maaseudulta ja kaupungeista samanaikaisesti aloittaen.³⁸

Tutkimuksen aiheen ja luonteen vuoksi on nostettava tässä esiin Walter Lanquerin kirjassaan *Guerilla Warfare, A Historical & Critical Study* esittämä erityispiirre palestiinalaisesta kumouksellisen sodan mallista, jota kirjoittaja nimittää varsin osuvasti Fatahin malliksi (Fatah Doctrine). Palestiinalaisten kumouksellisessa sodassa on Lanquerin mukaan löydettävissä piirteitä niin kuubalaisesta, kiinalaisesta kuin vietnamilaisestakin kumouksellisen sodan mallista, joskin palestiinalaiset ovat kirjoittajan mukaan näitä kaikkia esimerkkimaita innovatiivisempia omassa taistelussaan.

Palestiinalaiset omaksuivat ensimmäisenä kyseenalaiset, mutta tehokkaat keinot kuten laajat reittilentokoneiden kaappauskampanjat ja kirjepommittamistoiminnan. He hyökkäsivät Israelin

kansalaisia ja lähetystöjä vastaan kaikkialla maailmassa ja kohdistivat iskujaan ei-israelilaisia juutalaisia kohtaan. Palestiinalaisesta mallista on erotettavissa seuraavat kokonaisuudet: operaatioiden organisointi ja suorittaminen toiminta-alueen ulkopuolelta, ulkomaisten ei-arabien käyttäminen iskujen suorittajina Israelien turvallisuusviranomaisten profiloinnin kiertämiseksi, konfliktin pitäminen alempiasteisena tarkoituksenmukaisesti ja strategisen johdon säilyttäminen palestiinalaisissa käsissä. Lanquerin mukaan näillä toimilla pyritään seuraaviin konfliktin päämääriin:

- Israelilaisten asteittaiseen taisteluväsyttämiseen
- Israelin asevoimien resurssien suurimittaiseen sitomiseen
- Israelilaisen yhteiskunnan taloudelliseen ylikuormittamiseen
- Israelilaisen poliittisen kentän voimakkaaseen polarisoimiseen

Näiden päämäärien kautta palestiinalainen osapuoli saisi aikaan Israelissa laajamittaisen pelon ilmapiirin, ja ennen pitkään israelilaiset tulisivat Fatahin julkilausuman mukaan huomaamaan että ”heidän olisi hylättävä sionismi tai se tuhoaisi heidät”.³⁹

Huomioitavaa tässä kumouksellisen sodan palestiinalaismallissa on se, että se on kirjoitettu 1976, kyseisen kirjoittajan lisähuomiot on uudessa painoksessa otettu mukaan teokseen vuonna 1997. Palestiinalaisten ja erityisesti ääri-islamilaisten terrorijärjestöjen keinot ovat toisessa intifadassa joltain osiltaan eriäviä Fatahin mallissa mainittujen kanssa, mutta tavoitteet ja keinoilla saavutettavat päämäärät voidaan nähdä yleispätevinä ja samoina nykyisessäkin konfliktissa.

2.1.2 Kumouksellisen sodan vaiheet

Kumouksellisen sodan vaiheet on perinteisesti totuttu jakamaan kolmeen erillisvaiheeseen: terrorismiin, sissisotaan ja konventionaaliseen sotaan. Terrorismin vaiheessa pyritään vastustaja ajamaan voimakkaisiin toimenpiteisiin varsinaisten terroritekojen estämiseksi, näin ollen omien joukkojen pienellä sitomisella päästään tilanteeseen jossa vastustaja itse onnistuu luomaan omaan yhteiskuntaansa pelon ilmapiirin ja rajoittamaan kansalaistensa liikkumista, antaen näin perusteet tyytymättömyyden ja mahdollisten terroriliikkeiden rekrytointipohjan kasvamiselle.⁴⁰

Harry Ecksteinin kirjassaan *Internal War* lainaaman, ja Professori Thorntonin teoksessaan *Terror as a Weapon Political Agitation* esittämän, viisikantaisen terrorismin käyttötarkoituksen mukaan ilmiön keskeisiä piirteitä ovat:

- Moraalin lujittaminen kumouksellisen liikkeen sisällä
- Kumouksellisen liikkeen demostroiminen väestön keskuudessa
- Väestön eristäminen hallintokoneistosta
- Vastavoimien eliminoiminen
- Vastapuolen provosoiminen terrorismin yleisen turvattomuuden tunteen lisäämiseksi väestön keskuudessa⁴¹

Terrorismi pyrkii päämääriinsä moninaisin keinoin, keinoja monessa tapauksessa ovat olleet kidnappaukset, salamurhat, pommi-iskut, joukkomurhat ja attentaatit. Toimintansa ja kohteidensa perusteella terrorismi voidaan jakaa sokeaan ja valikoivaan terrorismin. Sokea terrorismi on käytössä kumouksellisen sodan alkuvaiheessa, ja pääsääntöisesti asutetulla alueella, jossa iskut voidaan kohdistaa kerrallaan suurta väkijoukkoa kohtaan turvattomuuden tunteen ja terrorismin arkipäiväisyyden luomiseksi. Valikoivassa terrorismissa kohteet valitaan niiden poliittisen merkityksen mukaan ja iskut ovat yleensä tarkasti suunnattuja jotain henkilöä, laitosta tai organisaatiota kohtaan.⁴²

Terrorismi voidaan myös keinojensa lisäksi jakaa poliittisesti kansalliseen ja monikansalliseen terrorismin. Näiden kahden määritelmän eroavaisuutena ovat kansallisessa terrorismissa toimijana oleva erillinen/erilliset ryhmittyvät jotka suorittavat iskunsa itsenäisesti. Monikansallisen terrorismin erityispiirteenä on siihen sekaantunut ulkoinen valtiollinen toimija, joka tukee moninaisin tavoin toisessa maassa toimivaa terroriorganisaatiota. Terrorismi voidaan ymmärtää myös aina harkituksi toiminnaksi, joka etenee lyhyen-, keskipitkän- tai pitkän aikavälin tavoitteisiin.⁴³

Sissisota on kumouksellisen sodan vaiheista pitkäaikaisin ja vaativin. Sissisota ei suoraan erillisenä vaiheena pyri ratkaisuun taisteluissa, vaan ratkaisua väistämällä sissitoiminta ja sitä suorittavat joukot pyrkivät sitomaan ja kuluttamaan vastustajan joukkoja kunnes konventionaaliseen sodankäyntiin soveltuvat joukot on saatu muodostettua. Viimeisessä eli kolmannessa kumouksellisen sodan vaiheessa sissisota toimii tavanomaisten joukkojen käymän taistelun apukeinona.⁴⁴

Sissijoukot voidaan jakaa pääjoukkoihin, alueellisiin sisseihin ja kyläsisseihin⁴⁵. Tämä jako on epäilemättä pätevä tilanteessa jossa sissisotaa käydään maaseutuolosuhteissa. Tämän päivän esimerkkinä voidaan mainita Irakin hajanaisen vastarintaliikkeen toiminta, joka sitoutuu lähinnä kaupunkeihin ja suorittaa iskuja valikoivaa terrorismia noudattaen ulkoasutuskeskuksellisiin kohteisiin. Perinteisen jaon mukaan alueelliset sissijoukot jäävät pois ja kyläsisienkin luonne muuttuu olennaisesti kaupunkisisseiksi. (Vrt. Guevaran teoria kaupungeista aloitettavasta taistelusta).

Sissitoiminnan pääjoukot ovat kokopäivätoimisia taistelijoita joiden koulutus, varustelutaso ja motivaatio ovat kaikkein korkeimmat ja näin ollen muodostavat kumouksellisen toiminnan pääjoukon. Alueelliset joukot muodostavat toisen keskeisen joukon sissisodassa. Nämä joukot ovat pääosin hyvin varusteltuja ja sitoutuneita taisteluun. Alueellisen joukon muodostaville henkilöille on tyypillistä se, että he toimivat sisseinä sen osan vuotta jolloin heitä ei tarvita turvaamaan toimeentuloa esimerkiksi sadonkorjuuajana. Kyläsisit toimivat päivisin siviileinä ja öisin sisseinä. Tämän joukon etuna on heidän ainutlaatuinen paikallistuntemuksensa. Kylää kohti perustapauksena on sissejä 5-10 joista parhaimmillaan noin kolme on kumoukselle sitoutuneita taistelijoita.⁴⁶

Kumouksellinen sota on kansansuosioon sidonnainen ilmiö. Kansansuosion tavoitteluun käytetään aatteellisen pohjan luomisen lisäksi uskonnollista indoktrinointia ja monissa tapauksissa kansallisen vapautustaistelun kuvan luomista kansalle, jonka näin ollen halutaan osoittavan tukensa kumoukselliselle järjestölle. Kumoukselliset liikkeet ovat monissa tapauksissa hyödyntäneet joukkosuggestion luomaa propagandistista pohjaa, joko aatteen, uskonnon tai kansallisuustunteen luomiseen.⁴⁷

Kumouksellinen taistelija (sissi, guerilla) on Maon teorian mukaan ”kala joka ui väestön muodostamassa vedessä”. Sekä Mao että Kenraali Giap korostivat molemmat sissien käytöksen merkitystä väestön tuen hakemisessa. Maon teoriassa esitetään kolme sääntöä ja kahdeksan ohjetta välttää mielivaltaisuuksia:

Säännöt:

- Kaiken toiminnan on tapahduttava johdon antamien käskyjen mukaan.
- Älä varasta ihmisiltä.
- Älä ole itsekäs äläkä epäoikeudenmukainen.

Ohjeet:

- sijoita ovi paikoilleen lähtiessäsi (ovi oli kesäaikaan vuoteena)
- kääri kokoon matto, jolla olet nukkunut
- ole kohtelias
- ole rehellinen kaupanteossa
- palauta, minkä olet lainannut
- korjaa minkä olet rikkonut
- älä kylve naisten läsnä ollessa
- älä luvatta tutki pidättämiesi henkilöiden lompakoita

Näiden ohjeiden lisäksi joistain lähteistä löytyy samansuuntaisia huomautuksia:

- älä karju ihmisille
- älä tuhoa satoa
- älä flirttaile naisten kanssa
- älä kohtelee pahoin vankeja

Maon ohjeet ovat varsin seikkaperäiset ja tarkat väestön kanssa toimimista ohjaavat säännöt. Niiden muoto on samalla sekä keskeinen kumouksellisen sissisodan periaate, että käytännön läheinen toimintaohje jokaiselle yksittäiselle sissille⁴⁸.

Kenraali Vo Nguyyen Giap noudatti tarkasti Maon sääntöjä ja ohjeita ja siirsi sen Kansallisen Vapausrintaman sotilaan kunniaavalaan, jossa esitetään: ”Suhteissa väestöön on noudatettava kolmea ohjetta, jotka ovat: kunnioita kansaa, auta kansaa ja puolusta kansaa”⁴⁹. Giap muotoili tämän valan lisäksi kirjaansa ”People’s War, People’s Army” sissiarmeijansa suhteista kansaan: ”Armeijamme on aina auttanut talonpoikia tuotantotyössä ja kamppailut tulvia ja kuivuutta vastaan. Se on aina noudattanut korrektaa asennetta suhteissaan väestöön. Se ei ole koskaan vahingoittanut omaisuutta eikä varastanut edes neulaa tai langan pätkää”⁵⁰

Kuitenkaan pelkkä väestön sympatia ei riitä tarjoamaan sissisodan onnistumisen edellytyksiä vaan tarvitaan toiminnallisia joukkoja joille on taattava taistelukyky ja toimeentulo.⁵¹ Väestön suosion hakemiseen on löydettävissä seitsemän keskeistä keinoa, niitä voidaan käyttää tarkoin suunnattuna, yhteisvaikutuksena sekä yksittäisiä ihmisiä ja väestömassoja kohtaan. Keinoja ovat: karismaattinen houkuttelu, ei-julkiset vetoamukset (vaikuttajia kohtaan), julkiset vetoamukset, terrorismi, hallinnon provosoiminen, voiman näyttö ja pakottaminen.⁵²

Väestön tuen, toimivan joukon ja yhtenäistävän aatteen tai uskonnon lisäksi sissiliike tarvitsee apua aseistuksen, turva- ja tukialueiden sekä kaluston hankkimisen osalta. Näiden syiden vuoksi sissiliike menestyy vain harvoin ilman ulkoista valtiollista tukea. Valtiollinen tukija tarjoaa sekä resurssitukea, että turva-alueen jonne valtiollinen sissiliikkeen vastustaja ei voi tunkeutua aloittamatta näin kahden laillisen valtion välistä sotaa⁵³.

2.2 Vastakumouksellinen sodankäynti

Vastakumouksellinen ja vastasissisota on varsin paljon nuorempi sodankäynnin muoto kuin itse kumouksellinen sota ja sissisota, jota vastaan se on luotu. Sissisota on monessa tapauksessa ollut pakon sanelema keino heikomman osapuolen sodankäynnin muodoksi ja sen menetelmät ovat innovatiivisesti kehittyneet koko sodankäynnin historian ajan. Vastakumouksellinen sota taas voidaan nähdä yrityksen ja erehdyksen kautta syntyneenä väkisin puristettuna tuotteena. Tarkasteltaessa kumouksellisen sodan ja vastakumouksellisen sodankäynnin lähtökohtia huomataan niissäkin selkeitä eroja. Kumouksellisen sodan teoria on luotu käytännön havaintojen, kokemusten ja arvokkaiden oppien perusteella, vastakumouksellisen sodan lähtökohdat ovat päinvastaiset; käytäntöön on päästy vasta useiden eri teoreettisten mallien kokeilemisen jälkeen⁵⁴

Vaikkakin monet erityyppiset teoriat ovat mallintaneet vastakumouksellista sodan käyntiä, voidaan havaita että parhaaseen lopputulokseen kumouksellisuutta vastaan päästään käymällä taistelua sen omilla keinoilla. Kumoukselliseen poliittiseen toimintaan vastataan poliittisella toiminnalla, taloudelliseen taloudellisella, sosiaaliseen sosiaalisella. Voidaankin sanoa vastakumouksellisen sodankäynnin mallin olevan tiivistettävissä täsmälleen päinvastaisiin toimenpiteisiin kuin kumouksellista sotaa käyvän osapuolen.⁵⁵

Maon teoriaa mukaillen: ”Sissit ovat kaloja jotka elävät väestön muodostamassa vedessä, jos vettä riittää voivat kalat lisääntyä ja kasvaa. Joutuessaan pyynnin kohteeksi ne voivat livahtaa naapurivesiin”. Tätä teoriaa hyödyntäen voidaan vastakumoukselliselle sodalle löytää tie eristämisen ja sen jälkeen tuhoamisen kautta. Mikäli vastasissisotaa käyvä joukko kykenee poistamaan kumouksellisilta joukoilta sille elintärkeän veden eli väestön tuen ja sulkemaan sen mahdollisuudet siirtyä naapurimaihin, kasvaa myös mahdollisuus sissien tuhoamiseksi tai sissitoiminnan kuivumiseksi kasaan.⁵⁶

Onnistuessaan saavuttamaan tilan jossa vastakumouksellista sotaa käyvä osapuoli on asemassa, jossa se on kyennyt sulkemaan valtion rajat tehokkaasti ja valvoo valtion aluetta, tulee voima lähtökohtaisesti keskittää väestön rauhoittamiseen eli pasifikaatioon. Tämä toiminta tähtää näin ollen tärkeimmän kumouksellisen sodankävijän voimavaran eli väestön tuen poistamiseen vastapuolen hallinnasta. Pasifikaation keskeisimpiä kohtia ovat esimerkiksi:

- vastakumouksellisen sodankävijän voiman näyttö
- keskitetyt sotilaalliset operaatiot sissitoiminnan kitkemiseksi
- psykologiseen toimintaan liittyvä väestön sosiaalisten olojen parantaminen ja näin luottamuksen ja tuen hankinta
- väestön saattaminen puolustuskykyiseksi vastustajaa kohtaan⁵⁷

Kumouksellinen sota on sotaa ihmisten tuesta ja heidän sitoutumisestaan. Vastakumouksellisen sodankävijän on näin ollen kaikin keinoin estettävä väestön indoktrinointi kumoukselliselle puolelle. Vastakumouksellinen sota on paradoksaalista toimintaa pahimmillaan, samalla kun sissijoukkoja vastaan käydään säälimätöntä ja jopa normaalia raaemmalta vaikuttavaa taistelua, tulee vastasissisotaan ryhtyneen osapuolen kyetä rakentamaan luotettavaa kuvaa itsestään ja luomaan uutta ja vakaata sosiaalijärjestelmää saavuttaakseen varauksettoman kansan tuen. Edellä esitetyn kuvauksen mukaan vastakumouksellinen sota on täsmälleen samansuhteista, mutta päinvastaista toimintaa kumouksellisen sodan kanssa. Erään ranskalaistutkijan mukaan kumouksellinen sota on 80 % sosiaalispsykopoliittista ja 20 % sotilaallista toimintaa, näin ollen on äärimmäisen tärkeää vastakumoukselliselle osapuolelle osata erottaa sotilaallinen ja sosiaalispsykopoliittinen tekijä toisistaan.⁵⁸

Vastakumouksellisen sodankäynnin sotilaallinen osatekijä voidaan jakaa kahteen erilliseen osaluueeseen: vastasissisotaan ja säännölliseen sodankäyntiin. Vastasissisodankäynnin katsotaan tarkoittavan sellaisia sotilaallisia toimia, joita suoritetaan terroritoimintaa käyttävää ja sissisotaa käyvää vihollista vastaan, selkeää tekijää ei voida vastasissisodista löytää, vaan tämä taistelutyyppi on aina erittäin sidonnainen kulloinkin kyseessä olevaan tilanteeseen. Säännöllinen sodankäynti tarkoittaa pitkällisen sodan teorian mukaan kolmanteen asteeseen eli perinteiseen taisteluun asti päässeen kumouksellisen osapuolen torjumista konventionaalisiin sodankäynnin keinoin. Vastasissisodankäynnin ja säännöllisen sodankäynnin päämääränä on yhtäkaikki vastustajan voiman tuhoaminen. Tilanteessa, jossa vastustaja piiloutuu siviiliväestön pariin, on tehokkaan asevaikutuksen aikaansaaminen vaikeaa. Tämänkaltaisessa tilanteessa on halutun

alueen ”puhdistaminen” tai laaja siviiliväestön evakuoiminen keskeisessä asemassa, jotta kumouksellista sissisotaa käyvää vastustajaa vastaan kyettäisiin toimimaan.⁵⁹

Erillisenä esimerkkinä nostetaan tässä tarkasteluun Yhdysvaltain sotaa alempi asteisen konfliktin (Low Intensity Conflict, LIC) doktriini. Se on erinomainen esimerkki kumouksellisuuden torjunnasta ja vastavuoroisesti myös ilmiön hyödyntämisestä vastakumouksellisuuden tarkoituksiin. Doktriinin tekijöistä voidaan huomata sen noudattaneen periaatetta: ”teoriasta käytäntöön ja jälleen teoriaksi”.

Yhdysvaltojen erityisen huomion kohteena on kuusi erillistä heidän kansalliseen ja kansainväliseen turvallisuuteensa vaikuttavaa tekijää:

- Ulkomainen valtioiden sisäinen puolustus
- Kumouksellisen toiminnan tukeminen
- Rauhanaikaiset operaatiot
- Terrorismin vastaiset operaatiot
- Huumeiden vastaiset operaatiot
- Rauhanturvatehtävät⁶⁰

Ulkomaisella valtioiden sisäisellä puolustuksella pyrkii Yhdysvallat avustamaan ystävällismielisten hallintojen taistelua kumouksellista sotaa käyvää osapuolta vastaan. Tämän tekijän alakohdiksi mainitaan sotilaallisen koulutuksen antaminen väestölle, psykologiset operaatiot, sotilastiedustelu ja sotilaallisella voimalla vaikuttaminen.⁶¹ Tämän kohdan keskeinen sisällöllinen tekijä on löydettävissä molemminpuolisesta edunvalvonnasta jota Yhdysvallat vaalii omalta osaltaan tukemalla sille uskollisen hallinnon toimia. Toiminta varsin usein edellyttää erittäin hyvää tilanteen ja kulttuurin tuntemusta jotta ”sisäisen puolustuksen kehittämisen” (Internal Defence and Development, IDAD) - periaatteen mukaisesti keskityttäisiin kansan luottamuksen ja tuen saavuttamiseen (”winning the hearts and minds”).

Kumouksellisen toiminnan tukemisella tarkoitetaan Yhdysvaltain näkökulmasta anti-kommunististen ja sille edullisten kumouksellisten oppositiovoimien tukemista kolmansissa maissa. Tällaisia tapauksia ovat olleet erityisesti Afganistanin mujahedin - taistelijoiden tukeminen sekä kommunistisvastaisten voimien tukeminen Kambotseassa. Epätavanomaiset

sotilaalliset operaatiot lankeavat monesti Yhdysvaltain erikoisjoukoille (Special Forces). Erikoisjoukot jakavat tässä tapauksessa operaatiot kahteen päätyyppiin:

Sissisodankäyntiin, määrittely ei merkittävästi eroa perinteisestä sissisodankäynnin määritelmästä, ainoastaan terminologiansa osalta.

Kumoukselliseen toimintaan, tässä poliittis-sotilaallisin operaatioin pyritään horjuttamaan voimassa olevaa järjestelmää. Kyseinen toiminta turvautuu tarvittaessa terrorismiin ja sabotaasiin.⁶²

Kommunistisen järjestelmän romahtamisen jälkeen on tämä doktriinin alakohta siltikin yleispätevä, josta todistuksena esimerkki Yhdysvaltain johtaman liittouman asettuminen tukemaan Afganistanissa Taleban - hallintoa vastaan taistelevaa pohjoista liittoumaa.

Rauhanaikaisilla operaatioilla tässä yhteydessä tarkoitetaan Yhdysvaltain armeijan määritelmän mukaisesti ”poliittisesti herkkiä sotilaallisia operaatioita”. Yhdysvaltalaisulkinnan mukaan kriisialueilla ja erityisesti kehitysmaissa on niiden kehittymättömän yhteiskuntajärjestelmän vuoksi vallalla hallitsematon väkivallan käyttö, johon Yhdysvaltojen on puututtava nopealla sotilaallisella toiminnalla turvatakseen omat kansalliset etunsa. Näiden etujen turvaaminen voidaan ymmärtää esimerkiksi lähetystöjen evakuoinneilla, panttivankikriisien ratkaisemista nopealla sotilaallisella väliintulolla tai Yhdysvalloille keskeisten resurssien turvaamista sotilaallisella voimalla. Nämä keinot voidaan edelleen jakaa kahteen pääkohtaan:

- Sotilaallisiin iskuihin, joilla pyritään nopealla väliintulolla tilanteen rauhoittamiseen yhdysvaltalaisetujen mukaisesti, ja
- Rauhaan pakottamiseen, tässä yhteydessä sotilaallista voimaa käytetään tilanteen rauhoittamiseen kahden vihamielisen osapuolen välillä.⁶³

Terrorismin vastaiset operaatiot on tässä doktriinissa jaettu kahteen päätekijään joita ovat: anti-terrorismi ja vastaterrorismi. Anti-terrorismin tarkoitetaan terroritoiminnalle alttiiden kohteiden suojan ja puolustuskyvyn lisäämistä niiden haavoittuvuuden vähentämiseksi. Vastaterrorismin tarkoitetaan tässä yhteydessä suoraa offensiivista joka suunnataan suoraan terroriorganisaatiota kohtaan tai sellaista hallintoa vastaan joka on todistettavasti tukenut tai tukee terroritoimintaa.⁶⁴

Huumeiden vastaisilla operaatioilla pyritään vähentämään Yhdysvaltojen alueelle tulevan huumausainevirran voimakkuutta ja samalla puututaan välillisesti suuria sisäpoliittisia ongelmia nostattavaan huumausainesidonnaiseen rikollisuuteen. Tässä yhteydessä tulee huomata Yhdysvaltojen erikoisasema huumausainekaupan kohdemaana. Yhdysvalloissa on nostettu esiin myös seikka jossa tiettyjen alueiden politiikkaan pystyttäisiin kansansuosion siivittämänä ja yleisen mielipiteen salliessa puuttumaan.⁶⁵

Rauhanturvaamistehtävät ymmärretään yhdysvaltalaisdoktriinissa kansainvälisen yhteisön osana suoritettavana konfliktien rauhoittamisena ja niiden ratkaisemisena rauhanomaisin keinoin. Kolmansien maiden rauhanomainen kehitys on niin ikään Yhdysvaltojen mukaan sen kansallisten etujen mukaista.⁶⁶

2.3 Johtopäätökset

Kumouksellisten sotien yleistymiseen on löydettävissä syitä siirtomaavallan purkautumisesta ja sitä kautta kehitysmaiden jakautumisesta toisen maailmansodan jälkeen idän ja lännen etupiireihin. Kommunistinen maailmanvallankumous-ajattelu, ja sitä vastustamaan ryhtyneet länsimaiset vaikuttajat ovat luoneet edellytykset niin kumoukselliselle kuin vastakumouksellisellekin sodankäynnille.

Kumouksellisen sodankäynnin teorian luotiin sissisodankäynnin opeista ja havainnoista. Niistä merkittävimmät nojautuvat voimakkaasti vasemmistolaiseen kumoukselliseen ajatteluun. Vastakumouksellinen sodankäynti on lähtenyt liikkeelle puolestaan päinvastaisesta tilanteesta: teorian luonnin jälkeen sitä on kokeiltu käytäntöön usein varsin vaihtelevalla menestyksellä.

Sotilaallisen toiminnan ollessa niin kumouksellisessa kuin vastakumouksellisessakin sodankäynnissä näkyvin osatekijä, on huomioitava sen olevan vain varsin pieni osa laajaa kumouksellista tai vastakumouksellista toimintaa. Suurimpana vaikuttimena edellämainitun kaltaisissa sodissa on säilynyt kansan suosion tavoittelu ja sen tuen hankkiminen. Ilman todellista toiminta-alueen väestön tukea ei kyetä kumouksellista sotaa käynnistämään tai käymään. Vastakumouksellisen sodan käymisessä tulee näin ollen suurin huomio suunnata – ei ensisijaisesti sissiarmeijan sotilaalliseen kukistamiseen – vaan kansansuosion ja luottamuksen saavuttamiseen. Maolaisen maailmankuulun tulkinnan mukaan ”sissi on kala joka ui kansan muodostamassa vedessä, mikäli veteen tulee niitä saalistavia kaloja pakenevat kalat naapurivesiin”, samaa teoreettista taustaa vastaan voidaan lausua ”veden kuivaamalla, kuolevat

kalatkin”, tämä kuitenkin ei yksinään riitä mikäli sissijoukot ovat onnistuneet ”löytämään naapuriveden” eli saavuttamaan itselleen toimiaan tukevan naapurivaltion. Näin ollen kumouksellista sotaa käyvä joukko tulee rajavalvonnalla ja soluttamistoiminnan ehkäisemisellä padota vaikutuksen piiriin.

Edellä mainituissa toimissa vastakumouksellisen sodan kävijän suurin vihollinen on aika. Aika taistelee aina sissiliikkeen puolella, joka pyrkii voimistumaan ja saavuttamaan aina suuremman väestön tuen kumoukselliselle toiminnalle. Mahdollisimman lyhyessä ajassa saavutettu kansan tuki ja toiminta-alueen eristäminen näyttelee keskeistä osaa vastakumouksellisen sodankäynnin onnistumisessa.

Suurimman murroksensa kumouksellisen ja samalla myös vastakumouksellisen sodan käsitteet ovat kokeneet kommunistisen järjestelmän laajan romahtamisen yhteydessä. Enää ei ole tarpeellista levittää laajaa maailmanvallankumousta, enää ei ole myöskään tarvetta tukea oppositioliikkeitä kommunistisissa maissa estämässä kumouksellisen toiminnan leviämistä naapurivaltioihin. Kuitenkaan kumoukselliset sissisodat ja niiden sodankäyntitavat eivät ole muuttuneet, terrorismilla pyritään edelleen aikaansaamaan pelkoa, laskemaan vastustajan kansallista yhteenkuuluvuutta ja moraalialia, sissitoiminta pyrkii edelleen iskemään ennalta arvaamattomiin kohteisiin, välttämään ratkaisua ja sitomaan mahdollisimman suuren joukon vastustajan asevoimista, samoin sissitoiminnalla pyritään nostamaan kansa avoimeen kapinaan joko miehittäjää tai hallitusvaltaa vastaan.

Keskeisin selitys tälle kaikelle lienee siinä, ettei kumouksellinen sota ole missään olosuhteissa sidottavissa ainoastaan johonkin ideologiaan tai uskontoon. Kumouksellinen toimintaa analysoitaessa ei ole ainoastaan tuijotettava sen keinoihin tai toimintamalleihin. Ennemmin vastakumouksellista sotaa käyvän osapuolen tulisi osata ottaa huomioon syyt jotka ovat johtaneet konfliktin eskaloitumiseen terrorin käytöksi, sissiliikkeiden syntymiseksi tai jopa avoimeen kapinointiin ja kansannousuun.

Eräissä nykyaikaisen kumouksellisen sodan tapauksissa voidaan havaita mielenkiintoisia, osin jopa merkittävästi tavanomaisesta kumouksellisen sodan teoreettisesta taustasta eroavia piirteitä. Nämä piirteet ovat muovanneet käsitystämme niin kumouksellisen sodankäynnin kuin tavanomaisenkin sodankäynnin voimakkaasta murroksesta.

Esimerkkinä voidaan nostaa Irakin yhdysvaltalaismiehitystä ja voimassa olevaa hallintoa vastustavien liikkeiden toiminta. Merkittävää yhtenäistä linjaa ei ole noussut vastarintataistelijoiden joukosta, suurta kansansuosiota tavoittelevaa toimintaa ei niin ikään ole havaittavissa, päinvastoin eräät ääri-islamilaiset ryhmittymät ovat iskeneet asutuskeskuksiin sokean terrorismin mallia noudattaen aiheuttaen vapautuksen kohteena olevaan väestöön voimakasta pelkoa arkipäiväistä terrorismia kohtaan.

Toisesta intifadasta taasen voidaan havaita voimakas väkivaltaistuminen koko konfliktin ajalta. Terrorismi on näytellyt merkittävää roolia kansannousun ajan antaen sille luonteenomaisen leiman ja luoden voimakkaista islamilaisista äärijärjestöistä vahvoja poliittisia vaikuttajia alueella. Tästä selkeänä todistuksena Hamasin suuri vaalivoitto Palestiinan parlamenttivaaleissa.

Tässä luvussa on lyhykäisyydessään esitetty kumouksellisen ja vastakumouksellisen sodankäynnin periaatteet, mallit ja teoria. Tässä yhteydessä tuleekin korostaa edellä esitettyjen mallien yleispätevää luonnetta kumouksellisuutta ja vastakumouksellisuutta ajatellen, yleistävät teoriat hyvin harvoin soveltuvat sellaisenaan yksittäisiin tapahtumiin tai konflikteihin. Tutkimuksessa tarkasteltava konflikti: toinen intifada, on edellä mainitusta hyvä esimerkki. Sen luonne alati kehittyvänä ja tulkinnanvaraisena tapahtumaketjuna asettaa haasteita kumouksellisen ja vastakumouksellisen teorian tarkastelulle ja niiden ilmentymiselle konfliktissa. Seuraavassa luvussa keskitytään tutkimaan juuri konfliktin osapuolia ja niiden toimintamallien merkitystä itse tapahtumakehitykselle. Näitä seikkoja peilataan tässä luvussa esitettyihin malleihin kumouksellisuudesta ja vastakumouksellisuudesta ja tätä kautta pyritään saamaan aikaan ymmärrys konfliktin mahdollisesta kokonaisluonteesta kumouksellisena ja vastakumouksellisena sotana.

3. TOISEN INTIFADAN OSAPUOLET

3.1 Alkuasetelma

“The fight against terrorism resembles a marathon race and not a sprint” (kansainvälisen terrorisminvastaisen instituutin tutkija Yoram Schweitzerin toteamus 2003)⁶⁷

Kyseinen lausunto kuvaa sitä käsitystä, mikä Israelilla on terrorismin vastaisesta taistelusta. Koska Israelin valtio koko olemassaolo aikansa on saanut taistella oikeudestaan itsenäisyyteensä, on sen asevoimista kehittynyt mukautuvaiset kulloinkin vallitsevaan tilanteeseen.

Israelin puolustusdoktriinissa heti vihamielisen arabimaan tekemän ABC-asehyökkäyksen jälkeen toisena suurena uhkakuvana on terrorismi. Vaikkakin Israelin asevoimat ovat keskittyneet laajamittaisen hyökkäyksen torjuntaan, on viime vuosien saatossa esiin noussut alempiasteisen konfliktin (LIC) torjunta.⁶⁸⁶⁹ Terrori-iskujen kiihtyminen 2002 alkuvuodesta asetti voimakkaita paineita Israelin sisä- ja ulkopolitiikalle ja etenkin valtiolliselle turvallisuudelle, tästä johtuen on pyritty löytämään tehokkaita ja nopeita keinoja terrorismiongelman ratkaisemiseksi. Nopeiden ja tehokkaiden keinojen ollessa israelilaisessa ajattelussa erittäin sotilaallisia, on valtio laiminlyönyt terrorismiin johtaneiden syiden ehkäisemisen, aivan kuten on havaittavissa Yhdysvaltain terrorismin vastaisessa sodassa, missä aseellisten taistelujen käyminen on noussut lähes itsetarkoitukseksi.⁷⁰

Tässä luvussa esitellään lyhyesti molemmat toisen intifadan osapuolet ja näiden osapuolten toimintamallit, keskittyen Israelin terrorismin vastaisiin toimintamalleihin sekä niiden luonnehdintaan. Palestiinalaisesta osapuolesta esitellään Israelia vastaan taistelevat äärijärjestöt, jotka vastoin yleistä käsitystä eivät kaikki ole merkittävästi uskonnollisesti leimautuneita. Kuitenkin palestiinalaisterrorismia tarkkailtaessa on huomioitava voimakas islamismin vaikutus ja islamilaisten äärijärjestöjen suuri osuus suoritetuista iskuista.⁷¹ Palestiinalaishallinnon osuus toisen intifadan aikaiseen terrorismiin ei tässä luvussa ole keskeisen huomion kohteena, joskin yhteys terroritekojen ja palestiinalaishallinnon välillä joidenkin äärijärjestöjen osalta on ilmiselvää. Israelin terrorisminvastaisesta toiminnasta tutkimuksessa on keskitytty sotilaallisiin toimijoihin, jotka Israel on nostanut terrorismin vastaisen toimintansa “keihäänkärjeksi”.⁷²

Israelin terrorismin vastainen toiminta on noussut viime vuosina todelliseksi oppiaineeksi eri maiden turvallisuuspalveluissa, poliisivoimissa ja armeijoissa, samalla kun terrorismin vastaisesta sodasta on lanseerattu kansainvälisesti tunnettu käsite.

3.2 Palestiinalaiset äärijärjestöt

Hamas/ *Hamas, Islamic resistance movement, Harakat al-Muqawamah al-Islamiyya.*

Sana Hamas tarkoittaa rohkeutta ja urhoollisuutta. Hamas tunnetaan myös muillakin nimillä kuten Islamilainen polku *Al-Tiar Al-Islami* sekä Islamilainen Suunta *Al-Athja Al-Islami*. Hamas tunnustaa suurimmaksi tavoitteekseen Jihadin - Pyhän Sodan, Palestiinan vapauttamisen ja Islamilaisen Palestiinan luomisen, jonka alue ulottuu Välimereltä Jordan-joelle. Hamasin julkilausuman mukaan Jihadin käyminen Islamilaisen Palestiinan saavuttamiseksi on jokaisen muslimin velvollisuus ja näin ollen se hylkää kaikki sovitteluratkaisut, jotka tarkoittavat osien luovuttamista palestiinalaisvaltiosta.

Hamasin synty ajoittuu ensimmäisen intifadan alkuaikoihin. Hamas perustettiin vuonna 1987 ja se syntyi osaksi Islamilaista Veljeskuntaa, *Al-Majama Al-Islami*. Hamasin toimialuetta oli Gazan alue, jossa ja josta käsin se toimi ensimmäisen intifadan aikana levittäytyen Länsirannan, sekä muutamilla soluillaan myös Israelin alueelle, saavuttaen näin suurimman ääri-islamilaisten järjestön aseman miehitysalueilla.

Hamas on löyhästi rakentunut organisaatio, joka toimii sekä väkivaltaisella osallaan näkymättömissä, että yhteiskunnallisena toimijana tarjoten koulutusta, rekrytoiden uusia jäseniä avoimesti, keräten järjestölle varoja näkyvin kampanjoin, organisoiden yhteisöllisiä tapahtumia ja levittäessään propagandaa. Hamas osallistuu myös parlamentaariseen politiikkaan asettamalla ehdokkaita palestiinalaisalueiden eri vaaleihin.

Hamasin toiminta palestiinalaisalueilla on taidokas yhdistelmä paikallisia ja kokonaisvaltaisia toimia. Järjestöllä on useita identtisiä varojenkeruuorganisaatioita sekä Gazan että Länsirannan alueella, mutta myös Jordaniassa ja muissa Lähi-Idän alueen maissa. Rekrytoinnista, varojen hoidosta ja yhteyksistä liittolaisiin vastaa Hamasin organisaatio *Da'wah*, joka on käännettävissä "kutsuksi". Toinen tunnettu organisaatio on nimeltään *Aman*, joka on Hamasin tiedustelu- ja turvallisuuselin. Ensimmäisessä intifadassa se tutki ja etsi Israelin kanssa yhteistoiminnassa olevia palestiinalaisia ja vastasi näiden kuulustelusta ja joissain tapauksissa myös eliminoinnista.

Toisen intifadan kuluessa *Aman*:sta on tullut tärkeä osa Hamasin ja palestiinalaishallinnon välisessä kilpailussa, sen säilyttäessä edelleen tiedusteluorganisaatiostatuksensa. Hamasin julkaisuista, lehdistötiedotteista propagandasta vastaa tiedotusorganisaatio *A-'Alam*.

Hamasin sotilaallinen siipi on jaettavissa kahteen erilliseen organisaatioonsa:

Pyhät palestiinalaistaistelijat Al-Majahadoun Al-Falestinioun

On Hamasin varsinainen sotilaallinen siipi, joka suorittaa erityisesti Israelin vastaisia terrori-iskuja. Sheikki Yassinin vuonna 1982 perustama organisaatio, jonka ensimmäisenä tarkoituksenaan on käydä taistelua kilpailevia palestiinalaisia järjestöjä vastaan. Varsinaiset terrori-iskut Israelia vastaan alkoivat ensimmäisen intifadan aikana pääasiassa pohjoisella Gazan alueella.

Turvallisuusosasto Jehaz Aman sekä Majd -yksiköt

Sheikki Yassinin alkuvuodesta 1986 perustama osasto on tarkoitettu valvomaan ja tarkkailemaan Israelin kanssa yhteistoiminnassa olevia ja muita palestiinalaisia, jotka syyllistyivät islamin vastaiseen toimintaan kuten huumekauppaan tai pornografian levittämiseen. Vuosien 1986–87 aikana perustettiin turvallisuusosaston johdon suosituksesta iskuryhmiä, Majd-yksiköitä, joiden tehtävänä oli eliminoida kuulusteluissa syyllisiksi havaitut Israelin kanssa yhteistyössä olleet palestiinalaiset. Sheikki Yassin antoi toiminnalle uskonnollisen oikeutuksensa. Majd-yksiköt toimivat aina toisen intifadan alkuun saakka, jolloin niistä tuli osa Al-Majahadoun osastoja.

Molempien Intifadojen aikana Hamasin sotilaallisen siiven rakenteet ovat olleet hyvin mukautuvia ja joustavia, tästä esimerkkinä viimeisimpinä syntyneet *Izz al-Din al-Qassam* Ryhmät, jotka toimivat itsenäisten terroristisolujen tapaan. Nämä iskuryhmät ovat suorittaneet suurimman osan Hamasin terroriteoista aina alkuvuodesta 1992.⁷³

Hamasin rahoitus on järjestön ehdoton vahvuus. Järjestö saa taloudellista apua epävirallisilta tahoilta Saudi-Arabiasta sekä muista Persialahden maista, myös Iranin on todistettu osoittavan varoja Hamasille. Järjestön rahoitus kerätään monien eri yhteistyöryhmien ja järjestöjen kautta ja jaetaan laajalla toimintakentällä operoiville soluille. Laaja avustusjärjestöjen (*Jamayath Hiriya*)

ja komiteoiden (*Lejan Zekath*) verkosto toimii palestiinalaisaluilla, keräten huomattavan osan järjestön rahoituksesta. Nämä avustusjärjestöt ja komiteat yhdessä moskeijoiden, liittojen ja muiden palestiinalaisalueiden uskonnollisten järjestöjen kanssa hyödyntävät yhtä Islamin kulmakiveä: avustusten antamista köyhille ja tarvitseville.

Hamasin rahoituksen arvioidaan olevan vuosittain useita kymmeniä miljoonia dollareita. Järjestön rahoitus on jaettavissa seuraavasti:

Ulkomainen rahoitus:

1. Iranin hallinto antaa vuosittain noin kolme miljoonaa yhdysvaltain dollaria Hamasille.
2. Hamisilla on neljä keskeisintä varainhankintajärjestöä lännessä. Isossa-Britanniassa: The Palestine relief and Deployment Fund (interpal), Yhdysvalloissa: the Holy Land Foundation, Saksassa: Al Aqsa Foundation, Ranskassa: Comite de Bienfaisance et Solidarite avec la Palestine.

Islamilaisilta järjestöiltä saatava rahoitus:

1. Epävirallisilta avustusjärjestöiltä saatava rahoitus persianlahden maista: lähes poikkeuksetta islamilaiset järjestöt keräävät avustuksia niitä tarvitseville muslimeille ja suuntaavat osan näistä varoista Hamasin sosiaali- ja terveydenhuollolle.
2. Lännessä toimivat islamilaisen avun järjestöt: nämä järjestöt keräävät avustuksia Läntisessä maailmassa olevilta muslimiyhdyskunnilta ja yhteisöiltä. Esimerkkeinä ISRA - the Islamic Relief Agency sekä Muslim Aid.
3. Palestiinalaisalueilta saatava rahoitus: pieni, mutta mainittava osa Hamasin rahoituksesta tulee erilaisilta tuottavilta organisaatioilta kuten sen omilta karjatiloilta, ompelimoista ja sen tarjoamista palveluista suoritettavista nimellisistä maksuista. Hamas järjestää myös rahankeruukampanjoita palestiinalaisalueilla ja näiden kampanjoiden suosio onkin kasvanut yhdessä niitä kohtaan suunnatun ulkopuolisen valvonnan kanssa.

Israelin alueelta saatava rahoitus:

Israelissa toimiva islamilainen liike toimi merkittävänä varainsiirtoväylänä länsimaista tulevissa avustuksissa aina vuoteen 1995 asti, jolloin Israel sulki sen

kaksi pääavustusjärjestöä: Orpojen ja Vankien avustuskomitean sekä Islamilaisen Avun. Näiden tapahtumien myötä on tämän rahoituskanavan merkitys suuresti vähentynyt.⁷⁴

Islamilainen Jihad/Islamilainen Jihad, Palestinian Islamic Jihad, Harakat al-Jihad al-Islami al-Filastini.

Islamilainen Jihad on perustettu vuosina 1979 ja 1980 egyptiläisten opiskelijoiden aloitteesta, jotka erosivat Palestiinan Muslimiveljestöstä, ja joihin oli suuresti vaikuttanut Iranin islamilainen vallankumous.

Perustajat Fathi Shaqaqi, ‘Abd al-’Aziz ‘Odah ja Bashir Musa olivat pettyneet Egyptin Islamilaisen Veljestön väitettyyn uudistukseen ja Egyptin islamistien laiminlyöntiin nostaa Palestiinan vapautus ensimmäiseksi tavoitteekseen. Nämä syyt johtivat Islamilaisen Jihadin perustajat luomaan järjestölleen uudenlaisen ideologian. Heidän mielestään Palestiinan ja sen kansan vapautus ei edellyttänyt islamilaisen maailman yhdentymistä, vaan islamilaisten järjestöjen toiminta Palestiinan vapauttamiseksi tulisi toimimaan islamilaisen maailman yhdistäjänä. Erityispiirteenä Islamilaisen Jihadin perustajista voidaan mainita heidän suuri ihailunsa Iranin islamilaista vallankumousta kohtaan. Tämän todistaa hyvin ensimmäisenä sunnimuslimina Fathi Shaqaqin kirjoittama Ajatollah Khomeinia ylistävä teos, joka joutui Egyptin viranomaisten sensuurin kohteeksi.

Tämä Egyptissä opiskeleva palestiinalaisten ryhmä piti varsin läheisiä suhteita yllä Egyptin radikaaleihin muslimiopiskelijoihin, jotka yrittivät maan presidentin Sadatin murhaa lokakuussa 1981. Tämän seurauksena karkotettiin palestiinalaisradikaalit Egyptistä takaisin Gazan alueelle, jossa he aloittivat Islamilaisen Jihadin toiminnan. Jo liikkeen alkuvaiheista saakka se oli yhdistettävissä läheisesti Iranin vallankumoukselliseen liikkeeseen. Tämän toiminnan lisäksi Shqaqi laajensi poliittisia yhteyksiään Israelin ja palestiinalaisten kesken solmitun Oslon rauhansopimuksen jälkeen perustettuun Vastustus Rintamaan (Rejektion Front), joka oli saanut alkunsa syyrialaisaloitteesta.

Sqaqi sai surmansa 1995 Maltalla, jossa israelilaistoimijoiden väitetään surmanneen hänet. Islamilaisen Jihadin johtoon Sqaqin jälkeen nousi tohtori Ramadan ‘Abdallah Shalah. Shalah ei omaa edeltäjänsä karismaa, älykkyyttä eikä organisointikykyä ja tämä onkin vaikuttanut liikkeen asemaan ja kehitykseen merkittävästi. Merkittävää Shahin taustassa on se seikka, että hän on

oleskellut useita vuosia Floridassa Yhdysvalloissa ja muutti Damaskokseen vasta 1996, vuosi Sqaqin murhan jälkeen.

Islamilainen Jihad toimii palestiinalaisalueilla, ja lähinnä Gazan kaistaleella, jossa se on aktiivisimmillaan opiskelijoiden ja älymystön parissa. Ennen 90-lukua ei varsinaisia yhtymäkohtia Islamilaisen Jihadin ja Hamasin välille voitu rakentaa, vaan ne olivat pikemminkin suosioistaan kilpailevia järjestöjä. Hamasin aloitettua itsemurhaiskunsaa 1994 -1995 on molempien liikkeiden välistä yhteistoimintaa havaittavissa esimerkkinä itsemurhaisku Beit-Lydiin helmikuussa 1995. Sqaqin kuoleman jälkeinen aika on kuitenkin laskenut Islamilaisen Jihadin vaikutusvaltaa palestiinalaisalueilla siinä määrin, ettei Hamas enää koe sitä kilpailijakseen suurimman islamistiliikkeen asemasta.⁷⁵

Sqaqi'n perustama organisaatio tunnetaan Islamilaisena Jihadina, mutta järjestöön kehittyi 1980 -luvulla useita alajärjestöjä, jotka eivät ole toimineet yhteisen ohjauksen alaisina, seuraavassa niistä.

Islamilainen Jihad - al-Aqsa Pataljoonat (Munazzamat al-Jihad al-Islami - Kata 'ib al-Aqsa) perustettiin sheikki 'As'adBayyud al-taminin uskonnollisessa ohjauksessa Jordaniassa 1982 Fatahin aktivistien tuella. Tämä järjestö toteutti ensimmäisen terroritekonsa jo 1983 tappaessaan Israelin kansalaisen Hebronissa. Ensimmäisen Intifadan aikana järjestö muutti nimensä yllä olevaan ja toteutti useita terroritekoja, suurimman osan niistä kuitenkin onnistumatta. Ryhmän jäsenten tiedetään omaavan hyvät suhteet sekä Iraniin, että Sudaniin ja ryhmän uskonnollinen johtaja al-Tamini olikin Iranin vallankumouksen tunnettu kannattaja. Ryhmä on toiminnallinen enää Jordaniassa, eikä sillä ole kannattajia palestiinalaisalueilla.

Islamilainen Jihad - Temppele (al-Jihad al-Islami - Bait al-Maqdas) perustettiin 1980-luvun alkupuolella Fatahiin kuuluvan opiskelijakomitean terroristijäsenten vaikutuksesta. He nimesivät perustamansa järjestön Temppeleksi. Tätä pientä radikaalisiipeä johtivat Bessem Sultan, Marwan al-Kayali ja Muhammed Bkheis, jotka kaikki saivat surmansa autopommi-iskussa Limassolissa helmikuussa 1988. Järjestön ideologiaa leimasi suuresti sen suhtautuminen ihailevasti Iranin islamilaista vallankumousta kohtaan.

Islamilaisen Jihadin Ryhmä (Tanzim al-Jihad al-Islami) oli Ahmed Muhannan johtama pieni ääriainesten ryhmittymä, joka erosi islamilaiseksi kääntyneestä Palestiinan Kansallisista Vapautus Joukoista (Quwat Tahrir al-Sha ‘biyyah al-Filastiyyah) 1980-luvun alkupuolella. Ryhmä oli aktiivisimmillaan ensisijaisesti Sudanissa ja Egyptissä. Ryhmä toteutti terroiskun Israelilaista turistipussia kohtaan 4.2.1990 Pohjoi-Siinaissa.

Islamilaisen Jihadin rakenne on toiminnallisesti erittäin joustava, vaikkakin sen organisaatorakenne on varsin hajanainen verrattuna esimerkiksi laajan kokonaisuuden muodostavaan Hamasiin. Islamilaisen Jihadin johto on periytynyt surmatulta tohtori Shqaqilta 1995–1996 tohtori Ramadan ‘Abdallah Shalahille, joka oli eräs ensimmäisistä IJ:n militanteista omaten näin läheiset suhteet Shqaqiin. Shalah opiskeli Lontoossa, jossa hänet nimitettiin Lontoon Islamilaisen Jihadin toimiston johtajaksi. Lontoosta käsin hän organisoii Islamilaisen Jihadin propagandistista, sotilaallista ja informatiivista toimintaa palestiinalaisalueilla. Shalah suoritti tohtoraattinsa Durhamin yliopistossa ja vuonna 1990 hän siirtyi Yhdysvaltoihin, jossa hän toimi opettajana Etelä-Floridan yliopistossa Tampassa. Sqaqin kuoleman jälkeen Shalah siirtyi Islamilaisen Jihadin johtoon.⁷⁶

Fatah Tanzim

Edesmenneen Jasser Arafatin johtaman Fatah-järjestön aseelliseksi siiveksi mielletty Fatah Tanzim, on Hamasin ja Islamilaisen Jihadin vastavoima palestiinalaisessa puolisosotilaallisessa toiminnassa. Se on niin ikään varsin epävirallinen Palestiinan armeija, joka kykenee suorittamaan Israelin turvallisuuspalveluiden vastaista toimintaa. Tanzim ja sen jäsenet ovat osallistuneet Israelin armeijaan kohdistuvaan väkivaltaiseen toimintaan varsin merkittävällä tavalla. Ensimmäisen kerran Tanzimin jäsenten todistettiin toimivan yhdessä palestiinalaispoliisin kanssa niin sanotuissa “tunnelimellakoissa” lokakuussa 1996. Tanzimin rooli toisen intifadan toiminnassa on lisäksi ollut merkittävää etenkin mellakoiden ja mielenosoitusten organisoimisessa. Järjestö on suorittanut lukuisia väijytyksiä siviiliajoneuvoja kohtaan sekä useita pommi-iskuja israelilaisiin busseihin.

Fatah Tanzim perustettiin 1995, ja itse Jasser Arafat oli järjestön alkuun saattaja. Fatahin ensisijainen tehtävä oli luoda vastapaino Islamilaisille ääriryhmille ja niiden vallalle palestiinalaisten keskuudessa. Perustamisestaan lähtien on Tanzimin merkitys palestiinalaisessa politiikassa kasvanut. Organisaation julkisuuskuva on varsin kansanläheinen ja se nähdäänkin

erillisenä, mutta palestiinalaishallinnon koordinoimana järjestönä. Tanzimin onkin tehokas propagandaväline palestiinalaishallinnon kansansuosion tavoittelussa.

Fatah Tanzimin voidaan sanoa olevan ennen kaikkea ruohonjuuritason organisaatio, joka on tehokkaasti johdettu pikemminkin kunnallis- kuin valtiollisella tasolla. Monet Tanzimin vaikuttajista ovat ottaneet osaa ensimmäiseen intifadaan, ja monet ovat kärsineet teoistaan vankeustuomioita Israelin vankiloissa, kuten esimerkiksi Marwan Bargouti, joka luopui Mahmoud Abbasin vastaehdokkuudesta 2005 Palestiinan presidentin vaaleissa.

Fatah Tanzimin on organisoitu maantieteellisiin alueosastoihin, joiden alaosastoina toimivat solut, kuten muillakin vastaavilla järjestöillä. Tanzimin haarat ulottuvat laajalle palestiinalaisalueelle, mutta Bir-Zeitun ja Al-Najarin yliopistot ovat järjestön vahvimpia tukialueita. Onkin todettu Tanzimin jäsenistön suurimmaksi osaksi koostuvan, joko yliopisto-opiskelijoista tai juuri valmistuneista opiskelijoista. Laajalle, aina kylä- ja naapurusto tasalle asti levittävä Tanzim tarjoaa kaikenikäiselle nuorisolle sotilaskoulutusta. Järjestön jäsenkanta koostuu pääsääntöisesti 20–35 vuotiaista palestiinalaismiehistä. Fatah Tanzimin mukaan sillä on tuhansia jäseniä palestiinalaisalueilla, jäsenistöstä suurin osa on ensimmäisen intifadan “veteraaneja”. Onkin todettu, että lähes jokainen vankeustuomion Israelissa kärsinyt Fatahin jäsen on myös niin ikään Fatah Tanzimin jäsen.

Fatah Tanzimin vuotuisen budjetin on väitetty olevan suuruudeltaan n. 2,4 miljoonaa dollaria, ja se on jaettu eri toimijoiden kesken järjestön sisällä. Erityinen esimerkki rahoituksen jakamisesta on toisen intifadan alkuvaiheilta. Tällöin palestiinalaishallinto lupasi suuria summia rahaa, mikäli henkilö loukkaantuisi tai kuolisi Israelia vastaan suoritetuissa iskuissa. Erityisesti perheille, joiden lapsia osallistui intifadaan, tarjottiin 300 dollaria lapsen loukkaantumisesta ja 2000 dollaria mikäli perheen lapsi menettäisi henkensä intifadassa.

Jasser Arafat miellettiin elinaikanaan Fatah Tanzimin suoranaiseksi johtajaksi, mutta asia ei ollut todistettavasti näin. Vaikka Fatah onkin palestiinalaishallinnon johtama, saavat kuitenkin Tanzimin solut ja yksiköt käskynsä aluekomentajiltaan, joiden on mielletty vain tulkitsevan palestiinalaishallinnon antamia suuntaviivoja.⁷⁷

Al-Aqsan Marttyyrit / Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit (Martyrs of al-Aqsa)

Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit on monesti ymmärretty edesmenneen Jaser Arafatin Fatah -organisaation iskeväksi voimaksi, etenkin toisen intifadan aikana. Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit onkin ollut nouseva voima koko toisen intifadan ajan. Järjestö on saanut alkunsa radikaalien islamistien toimesta Balatan pakolaisalueelta Nablusista, ja monet sen perustajista ovat olleet osallisia ensimmäisessä intifadassa 1987. Järjestön rahoitus, johto, toimijat ja infrastruktuuri yleensä on yhdistettävissä Juudeassa ja Samariassa toimivaan Fatahiin ja sen organisaatioon. Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatien voimakkainta tukialuetta ovat lähinnä Nablusin ja Ramallahin alueet. Israelin viranomaisten mukaan marraskuusta 2000 lähtien ovat Fatahiin liitoksissa olevat ryhmittymät tehneet yli 2000 terroritekoa joista suurin osa voidaan laittaa al-Aqsan Marttyyrien Prikaatien nimiin.

Toisen intifadan alkuketket toimivat Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatien muodostumisen käynnistäjänä. Aikansa tuotteena Prikaatit vastasivat tarpeeseen muuttaa sanat teoiksi. Camp Davidin rauhanneuvottelujen päätyttyä Jasser Arafat katsoi tilanteen kehittyneen pisteeseen, jossa Oslon rauhan prosessi oli tullut tiensä päähän. Samaan aikaan palestiinalaishallinnon sotilaalliset ja puolisotilaalliset tahot kuten Fatah ja palestiinalaisten turvallisuuspalvelu olivat johtajansa kanssa samaisella rauhantiellä, jossa tavoitteena oli aikaansaada palestiinalaisvaltio Israelin rinnalle. Arafatin annettua julistuksensa Oslon rauhanprosessin päättymisestä, muuttui myös näiden järjestöjen rooli ratkaisevaan suuntaan. Toisen intifadan alkumetreiltä saakka julisti Arafat "Jihadia" Israelia vastaan. Ensi alkuun toisen intifadan aseellisen jihadin toteuttaminen jäi puhtaasti islamilaisten järjestöjen tehtäväksi, Fatahilla ja sen alajärjestöillä ei ollut resursseja suorittaa vastaavia ammattimaisia pommi-iskuja, joita Hamas ja Islamilainen Jihad aikaansaiivat, sen sijaan Fatahiin yhdistettävät järjestöt suorittivat ampumaiskuja israelilaisia vastaan maanteillä. Tämänsuuntainen toiminta päättyi loppu vuodesta 2000, jolloin Arafat vapautti valtaosan vangituista Hamasin ja Islamilaisen Jihadin jäsenistä, jotka pääosiltaan olivat Oslon rauhansopimuksen mukaan tuomittuja terroristeja. Samaan aikaan Hamas kutsuttiin palestiinalaishallinnon viralliseksi jäseneksi, jonka tarjouksen järjestö kuitenkin hylkäsi. Tästä seurasi kuitenkin Fatahin ja Hamasin yhteistyö, joka toi tullessaan uusia terroritekoja Israelia vastaan.

Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit väittää olevansa uskollinen Fatahin ideologialle, jossa taistelu Israelia vastaan johtaa palestiinalaisvaltion perustamiseen. Järjestön jäsenet näkevät aseellisen taistelun ainoana keinona Palestiinan vapauttamiseksi ja terroritekojen suorittamisen

lainomaiseksi keinoksi kansallisten pyrkimysten aikaansaamiseksi. Organisaation ideologia on esitetty palestiinalaislehdessä (Al Hiya Al Jadida) pian Prikaatien perustamisen jälkeen julkaistussa julisteessa. Julisteen sanoma on varsin yksiselitteinen ”Kymmenen rauhanprosessin vuotta todistavat sionistisen miehityksen musertavan palestiinalaisen itsetunnon. Sionistimiehitys tottelee ainoastaan aseiden, tulen, vallankumouksen ja vallankumoustaistelijoiden luotien kieltä”. Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatien mukaan yhtään arabien ja islamilaisten maaperää ei tulisi luovuttaa tai miehittää. Niin ikään kaikkien islamilaisten ja palestiinalaispakolaisten tulisi antaa palata koteihinsa, niihinkin jotka sijaitsevat tämänhetkisen Israelin alueella.

Toisin kuin muut suuremmat ja tehokkaammat terroriorganisaatiot kuten Hamas ja Islamilainen Jihad, al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit eivät ole niinkään islamistinen kuin palestiinalaiskansallinen terroristijärjestö. Tältä perusteelta ryhmää arvioitaessa tulikin maailman tietoisuuteen pienoisena yllätyksenä Prikaatien alettua suorittaa tuhoisia itsemurhaiskuja. Toisaalta on huomioitavaa toisen intifadan luonne, jota jo alkuvaiheesta asti leimasi selkeästi voimakas islamilaisuus. Tämänkaltaisesta lähtökohdasta johtuen on Fatah ja siihen liitettävissä olevat järjestöt joutuneet muuttamaan luonnettaan pitääkseen kansannousun käynnissä. Fatahin arvovalta oli vaakalaudalla toisen intifadan alkaessa, jolloin Arafat kutsui palestiinalaisia taisteluun. Tällöin kutsuun vastasivat lähes ainoastaan suuret, puhtaasti islamilaiset liikkeet, jolloin niiden arvostus palestiinalaisten keskuudessa kasvoi voimakkaasti. Muutoksen vallitsevaan tilanteeseen toi al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit, joka tuhovoimassaan vetää vertoja sekä Hamasille, että Islamilaisella Jihadille. Tämä käänne toisen Intifadan aikana on auttanut Fatahia saavuttamaan arvoaltaansa takaisin palestiinalaisalueilla.

Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit on löyhään kokonaisuuteen perustuva organisaatio, joka toimii lähinnä keskeisimmissä Länsirannan kaupungeissa. Toiminnallisesti terroristisolut on jaettavissa kahteen tyyppiin: 1. sotilasoluihin, jotka ovat vastuullisia terrori-iskujen suorittajia ja 2. turvallisuussoluihin, jotka vastaavat iskujen suunnittelusta ja järjestön sisäisestä turvallisuudesta.

Prikaatien johtajaksi usein yhdistetty Marwan Barghouti, Fatahin Länsirannan keskuskomission jäsen, komission joka toimi edesmenneen Jasser Arafatin suorassa alaisuudessa. Prikaatien toimintaan on myös yhdistettävissä muita keskushallinnollisia vaikuttajia. Monet organisaation johtajista kuten Nasser Avais, Mahmud Damrah ja Nasser Abu Hamid ovat kaikki palastiinalaishallinnon eri turvallisuuselinten palveluksessa. Israelilaiset vangitsivat Nasser Abu Hamidin operaatio Defensive Shieldin aikana, jolloin ja hän paljasti israelilaisviranomaisille

tietoja Prikaatien perustamisesta ja palestiinalaishallinnon osuudesta niiden toiminnassa. Eräs merkittävä seikka, jonka Nasser Hamid paljasti, liittyi Länsirannan keskustiedustelupalvelun johtajaan Tawrik Tirawiin. Tirawi tarjosi Nasserille mahdollisuutta liittää kaikki al-Aqsan Marttyyrien Prikaatien jäsenet tiedustelupalvelun palkkalistoille. Nasser käytti tarjousta hyväkseen vain osittain, antaen työn Prikaatien vastavallitulle johtajalla Marwan Barghoutille, jonka uskoi kykenemään näin hoitamaan järjestön hallinnollisia toimia tiedustelupalvelun kautta. Nasserin antamien tietojen mukaan järjestö sai merkittävää sotilaallista ja taloudellista tukea Barghoutin työsuhteen ansiosta.

Jasser Arafat nimitti elinaikanaan al-Aqsan Marttyyrien Prikaateja “rosvojoukoksi”, jota järjestö ei todistettavasti ollut. Monet sen jäsenet ovat palestiinalaishallinnon jäseniä. Organisaation toiminnan rahoitus tulee suurelta osaltaan palestiinalaishallinnon kautta ja järjestön iskujen vaatima tuki sekä tietotaito on monesti ollut yhdistettävissä edesmenneen Jasser Arafatin sisäpiiriin. Esimerkkinä prikaatikenraali Fouad Shoubak, jolle osoitetut rahoituspyynnöt ja hänen esikuntansa tekemät laskelmat todistivat rahoitusta ohjattaneen al-Aqsan Marttyyrien Prikaateille pommien rakennukseen ja propagandatyöhön.

USA Today teki 14. Maalikuuta 2002 yhdestä Prikaatien vaikuttajasta Maslama Thabetista haastattelun, joka osoittaa mielletyn yhteyden al-Aqsan Marttyyrien prikaatien ja Fatahin välille. “Olemme Fatah itse, mutta emme toimi Fatahin nimen alla. Olemme järjestön aseellinen siipi ja saamme käskymme suoraan Fatahilta. Jasser Arafat on näin ollen suoranainen komentajamme”. Kuitenkaan kaikki prikaatien johtajat eivät yhdy tähän mielipiteeseen vaan tyytyvät ainoastaan mieltämään Palestiinan hallinnon ja sen johdon tärkeään asemaan, mutta kieltävät saavansa käskynsä terrori-iskuista suoranaisesti palestiinalaisten korkeimmalta johdolta. Väitetyistä yhteyksistä johtuen Israelin eri turvallisuuspalvelut pitivät Jasser Arafatia henkilökohtaisessa vastuussa terrori-iskuista vedoten Fatah-kytkentäisten organisaatioiden jäsenten olevan palestiinalaishallinnon ja turvallisuuspalvelujen jäseniä ja saavansa rahoituksensa ja aseistuksensa tätä kautta.

Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit toimii läheisessä yhteistyössä Hamasin ja Islamilaisen Jihadin kanssa Judeassa, Samariassa ja Gazan alueella, näin ollen monet sen terrori-iskut onkin toteutettu yhteistoiminnassa näiden järjestöjen kanssa. Tämänlainen yhteistoiminta edellyttää aktiivista yhteistyötä teknillisessä osaamisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Näiden terrorijärjestöjen onkin havaittu muodostavan ns. sekasoluja, joissa on toimijoita ainakin kahdesta

terrorijärjestöstä. Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit levitti terroritoimintansa vuonna 2002 israelilaisiin kaupunkeihin ja kohdisti iskunsa erityisesti siviilejä kohtaan, huolimatta aiemmasta lupauksestaan suorittaa iskujaan ainoastaan israelilaisia sotilaita kohtaan. Toisen intifadan edetessä on havaittu Prikaatien suorittaneen enemmän terrori-iskuja kuin Hamas ja Islamilainen Jihad yhteensä liittyen kansannousun tapahtumiin. Maaliskuussa 2002 tuhoisan Jerusalemissa suoritettun terrori-iskun jälkeen Yhdysvallat listasi al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit ulkomaisten terrorijärjestöjen joukkoon, joka tarkoitti kieltoa tukea järjestöä materiaalisesti ja edellytti pankkeja jäädyttämään järjestön varannot. Järjestön pakotteet olivat luonteeltaan ensimmäiset, jotka suunnattiin korkeimpaan palestiinalaisjohtoon yhdistettävissä olevaan organisaatioon.⁷⁸

Fatah - vallankumous neuvosto (Abu Nidal - järjestö) *Fatah al-qiyaah al-Thawriyyah*

Palestiinalainen, paremmin Abu Nidal Järjestönä tunnettu radikaali terroristijärjestö perustettiin 1974, kun Sabri al-Bana (Abu Nidal) erosi Fatahista Irakin silloisen hallinnon vaikutuksen myötä. Abu Nidal toteutti Irakin tuella omia terrori-iskujaan, jotka niin ikään palvelivat Irakin hallinnon intressejä. Järjestön jäsenet ovat sen perustamisesta lähtien pitäneet omaa organisaatiotaan todellisena Fatahina, ja syyttäneet alkuperäisen Fatahin johtoa maanpetturuudesta. Abu Nidalin johtamaa järjestöä pidettiin 1980-luvun ajan vaarallisimpana ja aktiivisimpana palestiinalaisena terroristiorganisaationa. Organisaatio on osoittanut kykyä maailmanlaajuisen toimintaan, se on ottanut vastuun niin Lähi-Idässä, Aasiassa kuin Euroopassakin tehdyistä iskuista. Abu Nidal Järjestö on suunnannut iskujaan sekä Israelia, että muita liian maltillisina pitämiään palestiinalaisia äärijärjestöjä vastaan. Vuonna 1990 järjestö on tietävästi lopettanut terroritoimintansa, mutta se luetaan vielä vaarallisten järjestöjen joukkoon, johtuen suhteistaan Iranin radikaaleihin islamisteihin.⁷⁹

Palestiinan vapautus järjestö (PLO) *Munazzamat al-Tahrir Filastiniyyah*

Vuonna 1964 perustettu PLO on useiden eri palestiinalaisorganisaatioiden kattojärjestö, jolla on 300 hengen hallinnollinen elin Palestiinan kansalliskokous (PNC). PLO:ssa jäsenjärjestöinä ovat Fatah, PFLP, DFLP, PLF, ALF ja al-Saiqa. Fatah on PLO:n johtava organisaatio jonka johtaja Jasser Arafat oli vuodesta 1969 aina kuolemaansa saakka vuoteen 2004.

PLO luotiin vastapainoksi Israelin sotilaalliselle vallalle ja kehitykselle. Syntypäivistään saakka järjestö on organisoinut ja antanut tukeaan useille Israelia vastaan suunnatuille terrori-iskuille. Vuonna 1974 Yhdistyneet Kansakunnat tunnusti PLO:n aseman palestiinalaisten johtavana organisaationa ja samana vuonna arabimaat tunnustivat pakolaishallituksen, jonka oli määrä

hallita Israelilta saatavalle maa-alalle muodostettavaa palestiinalaisvaltiota. Vuonna 1976 PLO otettiin Arabimaiden Liiton täysjäseneksi.

Vuonna 1982 PLO kärsi tappion, kun Israel suoritti iskun Beirutin ja järjestön Länsi-Beirutissa oleskelevat taistelijat pakenivat eri arabimaihin. Vuonna 1988 ensimmäisen intifadan käynnistyttyä PLO julisti itsenäisen palestiinalaisvaltion olemassa olevaksi, PLO niin ikään tunnusti Israelin valtion ja pidättäytyi terrorismista.

1991 Libanonin armeija karkotti PLO:n Etelä-Libanonissa sijainneilta tukialueiltaan Syyrian tukemana, sillä PLO oli tukenut Irakia ja sen pyrkimyksiä Persianlahden sodassa.

1993 Oslon rauhansopimus Israelin ja PLO:n välillä astui voimaan ja samalla Israel antoi palestiinalaisalueille Länsirannalla ja Gazassa itsehallinto-oikeuden. 1994 Arafat nimitti 19 henkisen neuvoston johtamaan itsehallintoalueita hänen henkilökohtaisessa valvonnassaan.

Arafat valittiin 1996 itsehallinnollisten palestiinalaisalueiden presidentiksi ja samana vuonna PLO poisti perustamisasiakirjastaan kaikki kohdat, jossa edellytettiin Israelin valtion katoamista tai tuhoutumista. Arafat niin ikään vannoi palestiinalaishallinnon taistelevan terrorismia vastaan kaikin keinoin. Neuvotteluja jatkettiin aina 1990-luvun loppupuolelle, mutta 2000 toisen intifadan alkaneet väkivaltaisuuDET katkaisivat ne.

2003 uusi Tiekartta - rauhansuunnitelma saatiin alkuun, mutta neuvottelut katkesivat jälleen väkivaltaisuuksien vuoksi. Valtataistelu PLO:n johdossa kävi kiivaana aina Arafatin kuolemaan 2004 asti. Keskeisimpänä kysymyksenä oli PLO:n turvallisuuselinten käyttö. Mahmoud Abbas valittiin PLO:n johtoon Arafatin kuoltua. Vuonna 2005 Abbas valittiin niin ikään Palestiinalaisten presidentiksi.

PLO:n kehitys on ollut varsin vaiherikas, se on noussut terroristijärjestöstä Palestiinan kansalliseksi toimielimeksi, jonka valta-asemaa ei ole kiistäminen. Järjestön ovat tunnustaneet niin kansainvälinen yhteisö, Palestiinan kansa kuin ennen kaikkea Israelkin, maa jota vastaan se on perustettu taistelemaan.⁸⁰

Force 17

Force 17 perustettiin 1970-luvun alkuvaiheilla ja sen perustajaksi mielletään joukko Fatahin johtohahmoja. Perustamisen aika osuu samoihin vaiheisiin kuin PLO:n karkotus Jordaniasta. Järjestön nimen historiasta on useita eri väittämiä. Erään tällaisen mukaan se on saanut nimensä numeraalisen tunnuksen ensimmäisen komentajansa vanhan puhelinnumeron kahdesta viimeisestä luvusta. Toinen väittäjä taas kertoo järjestön nimetyksen Beirutin toimiston osoitteen mukaan: 17 Faqani (katu). Force 17 on turvautunut terrorismin keinoihin aina 1980-luvulta asti. Terrori-iskut ovat kohdistuneet sekä Israelia, että palestiinalaisia kilpailijoita kohtaan. Israelin ja PLO:n välille solmitun Oslon rauhansopimuksen perusteella Force 17 otettiin osaksi palestiinalaishallinnon turvallisuuselintä, mutta palestiinalaishallinnon silloinen johtaja Jasser Arafat piti järjestön erillään virallisista palestiinalaisorganisaatioista omassa henkilökohtaisessa komennossaan.

Force 17 perustettiin alkuperäisenä tarkoituksenaan toimia palestiinalaisjohdon ja PLO:n vaikuttajien henkivartiokaartina. Ryhmän keskeisimpinä tehtävinä 1980-luvulla oli tiedustelutiedon kerääminen ja jossakin määrin terrori-iskujen toteuttaminen israelilaisia kohteita vastaan. Ryhmän mainittaviin toimiin kuuluu niin ikään Arafatin henkilökohtaisena iskuryhmänä toimiminen Israelin "Rauha Galileaan" - operaation aikana. 1982 Elokuussa Israelin onnistui iskeä ryhmän päämajaan, tämä tapahtuma ajoi ryhmän siirtymään Libanonista Tunisiaan, jonne perustettiin silloinen uusi päätoimisto.

Oslon rauhansopimuksen jälkeen päästiin Israelin ja palestiinalaishallinnon väliseen yhteisymmärrykseen Palestiinan Keskusturvallisuuspalvelun perustamisesta (General Security Service, GSS). Keskusturvallisuuspalvelun tehtävänä oli koordinoida eri palestiinalaisviranomaisten ja turvallisuuselinten toimintaa, mukaan lukien poliisi-, ja tiedustelutoiminnan. Vuonna 1994 Kairon sopimuksessa GSS määrättiin korkeimmaksi ja ainoaksi turvallisuuselimeksi. Kyseisestä sopimuksesta huolimatta Arafat loi erilliset Keskusturvallisuuspalvelun ulkopuoliset turvallisuusjoukot, jotka olivat hänen henkilökohtaisessa kontrollissaan. Nämä turvallisuusjoukot tunnetaan nimellä Erilliset Turvallisuus Joukot, (Special Security Force, SSF) Al-Amn Al-Ri'asah -yksikkö, joka kääntyy vapaasti presidentilliseksi turvallisuusjoukoksi. Force 17 sulautettiin tähän erilliseen turvallisuusyksikköön. Presidentillisen turvallisuusjoukon kooksi on arveltu noin 3000 miestä, joista suurin osa on entisiä Force 17 jäseniä. Tämä turvallisuusjoukko on vastuussa merkittävimpien palestiinalaisjohtajien ja keskeisimpien hallintorakenteiden valvonnasta.

Kuitenkin voidaan lyhyesti sanoa tämän erillisen turvallisuuspalvelun haaran olevan entinen Force 17.

Force 17 ensimmäinen komentaja Ali Hassam Saleme toimi virassaan vai lyhyen ajan, hän oli eräs terroristeista, jotka toteuttivat Israelin edustusjoukkuetta vastaan suunnatun iskun Munchenin olympialaisissa 1972. Vuonna 1979 tammikuussa Saleme menehtyi pommi-iskussa Beirutissa. Saman kohtalon kokivat kaksi muuta Force 17 upseeria Mahmoud Hamshari ja Muhammed Budia Belgiassa ja Ranskassa. Seuraava ryhmän komentaja oli Eversti Mahmoud al Natour (Abu Tayeb). Hän oli ollut monta vuotta Jasser Arafatin henkilökohtaisena henkivartijana ennen nimitystään toimeensa. 1984 johtuen PLO:n ja Jordanian lähentyivistä suhteista eräät Force 17 upseerit perustivat uuden terroriorganisaation, Ryhmä Hawarin, joka oli nimetty johtajansa eversti Hawarin (Abdallah Abd El Labib) mukaan ja jota johdettiin Jordaniasta. Ryhmän iskut toteutettiin Länsirannan palestiinalaisalueella olevien solujen toimesta. Tämä organisaatio toimi yhdessä PLO:n Länsirannan sektorin kanssa ja sen johtajan Abu Jihadin sekä Force 17 johdon välille syntyi tiukka valtataistelu, jota Arafat taas puolestaan ruokki ja hyödynsi oman valtansa vahvistamiseen.⁸¹

al-Saiqa

Al-Saiqa, jonka nimi tarkoittaa ukkosta tai salamaa, on marginaaliseksi luettava terroristijärjestö. Ryhmän perustivat syyrialaiset Baath-puolueen jäsenet vuonna 1966. Ryhmä on PLO:n jäsenjärjestö ja ideologisesti se on vasemmistolainen.

Al-Saiqa ilmoittaa korkeimmaksi tavoitteekseen Israelin valtion tuhoamisen ja palestiinalaisvaltion perustamisen sen tilalle. Ryhmällä on läheiset yhteydet Syyriaan ja se on ollut vuodesta 1970 Syyrian armeijan lähes suorassa alaisuudessa. Al-Saiqa on toteuttanut ainoastaan muutamia pienimuotoisia terrori-iskuja Israelia ja kilpailijoitaan vastaan. Se onkin nykypäivänä olemassa enää lähes teoreettisella tasolla, säilyen kuitenkin PLO:n jäsenjärjestönä.⁸²

PFLP - Popular Front for the Liberation of Palestine, *al-Jabha ash-Sha'abiya li-Tahrir Falestin, al-Jabha ash-Sha'abiya*

PFLP on Marxis-Leninistinen terroriorganisaatio, jonka on perustanut George Habash 1967. PLFP tunnustautuu Palestiinan työväenluokan esitaistelijaksi, ja sen suurin tavoite on Palestiinan vapauttaminen ja sosialistisen Palestiinan luominen. Järjestö oli yksi ensimmäisistä PLO:n jäsenorganisaatioista aina vuoteen 1993, jolloin se erosi PLO:sta Jasser Arafatin allekirjoitettua

Oslon sopimukseen liittyvän periaatteiden julistuksen Israelin kanssa. PLFP liittyi tämän jälkeen Palestiinalaisten Voimien Liittoon (Alliance of Palestinian Forces, APF) vastustaakseen Oslon rauhan prosessia. APF:stä PLFP erosi kuitenkin 1996 ideologisten erimielisyyksien johdosta. Toisen intifadan aikana PLFP on lähentynyt Fatahin väkivaltaisempien osien kanssa.⁸³

DFLP - Democratic Front for the Liberation of Palestine/Popular Democratic Front for the Liberation of Palestine (PDFLP), *Hawathe*

DFLP on Marxis-Leninistinen ryhmä, joka erosi PFLP:stä 1969, ja ennen Neuvostoliiton hajoamista se oli tunnettu neuvosto-myönteisyydestään. DFLP:n mukaan muutokset palestiinalaisalueilla, ja mahdollinen palestiinalaisvaltio, on mahdollista luoda ainoastaan työväenluokan kansannousulla. Tästä liikehännästä ei pidä erottaa sen johtohenkilöstöä erilliseksi eliitiksi, vaan kansa on koulutettava sosialismiin ja on näin aikaansaava oman vapautumisensa. Merkittävää liikkeen ideologiassa on, että se on valmis luomaan palestiinalaisvaltion mille tahansa Israelilta saavutetulle maa-alalle.

DFLP:n keskeisiä poliittisia tavoitteita ovat:

- Vallankumouksellinen muutos arabimaissa monarkioiden ja vanhentuneiden järjestelmien kaatamiseksi.
- Palestiinalaiskysymyksen saattaminen maailmanlaajuiseen tietoisuuteen.
- Yhdysvaltojen Lähi-Idän politiikan vastustaminen, mukaan lukien USA:n tuen vanhakantaisille järjestelmille.
- Solidaarisuus kaikkien kansallisten vapautusjärjestöjen kesken, jotka taistelevat imperialismia ja rasismia vastaan.⁸⁴

PSF - Popular Struggle Front *Jabhat al-Kifah al-Sha'bi*

Tohtori Samir Ghosheh ja Abu Gharbiah perustivat PSF:n ennen kuuden päivän sotaa vuonna 1967. Vuonna 1970 järjestö lähentyi poliittisesti Fatahin kanssa ja siirsi päämajansa ensin Jordaniaan ja sitten Libanoniin. PSF ei ole luettavissa menestyksekkäiden terroristijärjestöjen joukkoon, vaan sen asemana onkin ollut tasapainotella palestiinalaisten organisaatioiden, palestiinalaishallinnon, PLO:n ja Syrian mielipiteiden välissä. Järjestö ei ole saavuttanut merkittävää tukea palestiinalaisalueilta. Ryhmän päämaja ja sen aseellinen siipi: "Miehitetyt alueet", toimivat Bekaan laaksosta Libanonista käsin.⁸⁵

ALF - Arab Liberation Front *Jabhat al-Tahrir al-'Arabiyya*

ALF on Irakin Baath - puolueen jäsenten 1969 perustama sissiryhmittymä. Järjestö on suunnattu linkiksi Fatahin, Egyptin ja Syyrian väliseen yhteistyöhön. Kyseisen yhteenliittymän muodostuttua Irak jatkoi ryhmän tukemista. ALF liittyi PLO:n vuonna 1969 ja on ollut jäsenenä näihin päiviin asti. Viimeisimpien tietojen mukaan järjestöä johtaa Rakad Salem ja hän on niin ikään järjestön julkaiseman kuukausilehden "Massojen Äänen" päätoimittaja. Toiseksi vaikuttajaksi järjestössä on mainittu Husayn Rahhal.

1970 - luvulla ALF oli tärkeässä roolissa vastustusrintamassa (Rejection Front), joka oli eri ryhmien löyhä oppositio yhteenliittymä vastalauseena PLO:n rauhan tavoittelulle. ALF vastusti Oslon rauhansopimusta, mutta pysyi silti PLO:n jäsenjärjestönä. ALF:n Palestiinan toimisto sijaitsee Ramallahissa, lisäksi organisaatiolla toimipiste Libanonissa.

ALF on säilynyt pienenä, lähes marginaalisena ryhmänä, jonka viimevuotiset tehtävät ovat olleet Irakista, Saddam Husseinin aikaiselta hallinnolta, tulevien varojen jako terrori-iskuissa menehtyneiden "marttyyrien" perheille.

Israelin armeijan haltuun joutui Operaatio Defensive Shieldin aikana materiaalia ALF:n päämajasta, joka todistaa silloisen Saddam Husseinin hallinnon antaneen avustusta palestiinalaishallinnolle ja epäsuorasti rohkaisseen palestiinalaisia järjestöjä suorittamaan terrori-iskuja Israelia vastaan.⁸⁶

PFLP-GC - The Popular Front for Liberation of Palestine - General Command

PFLP-GC on vasemmistolainen, palestiinalainen äärijärjestö, joka on johtajansa ja perustajansa Ahmed Jibrilin kautta varsin voimakkaasti kytköksissä Syyriaan ja sen antamaan tukeen. Ahmed Jibril perusti vuonna 1968 PFLP-GC:n erottuaan PFLP:stä poliittisten erimielisyyksien vuoksi.

Vaikkakin järjestö oli alun perin PLO:n jäsen, se vastusti kuitenkin voimakkaasti Jasser Arafatin ajamaa rauhanpolitiikkaan, joka olisi lopettanut aseellisen vastarinnan Israelia vastaan. PFLP-GC erosi PLO:sta ensimmäisen kerran 1974 ja lopullisen välirikon katsotaan syntyneen 1990 jolloin se jätti paikkansa PLO:n hallintoelimessä. Sekä Yhdysvallat että Euroopan Unioni ovat listanneet PFLP-GC terrorijärjestöksi.⁸⁷

PLF - Palestinian Liberation Front *Jabhat al-Tahrir al-Filistiniyyah*

PLF on nykyisessä muodossaan perustettu 1977 Muhammad Zaidanin (Abu Abbas) toimesta hänen erottuaan PFLP-GC:stä Ahmed Jibrilin asetuttua Libanonin sisällissodassa tukemaan palestiinalaisia vastaan toimivaa Syyriaa.

1989 varsin rikkonaisten vaiheiden jälkeen järjestö hyväksyttiin PLO:n jäsen järjestöksi ja siitä tuli Fatahin satelliittijärjestö. PLF mieltää aseellisen taistelun Israelia vastaan keinoksi saavuttaa palestiinalaisvaltio ja se on suorittanut useita terrori-iskuja Libanonin vastaiselta rajalta Israeliin viimeisten vuosikymmenten aikana.

Oslon rauhansopimuksen jälkeen ja PLO:n hylättyä terrorismin taistelukeinona, PLF asettui samoille poliittisille urille. Nykyään järjestö toimii Libanonissa ja Tunisiassa, joissa sillä on useita kannattajaa. Järjestöllä ei ole, eikä ole ollut kannatusta palestiinalaisalueilla.⁸⁸

Hizbollah - Jumalan Puolue

Hizbollah on usean radikaalin shiia-organisaation kattojärjestö ja sen toiminta on keskittynyt Libanoniin. Hizbollah perustettiin 1982 välittömästi Israelin "Rauha Galileaan"(Peace to Galilea)-operaation seuraamuksista. Perustamiseen vaikutti myös voimakkaasti Iranin vallankumouksellisen islamismin vaikutus Libanonissa. Hizbollah pitää Iranin tyylistä islamilaista vallankumousta vastauksena Libanonissa vallitsevaan poliittiseen sekaannukseen. Tämän poliittisen tavoitteen saavuttamiseksi liittyy läheisesti terrorikeinojen käyttäminen selkeitä poliittisia vihollisia vastaan. Vuoden 1982 loppupuolella Libanoniin oli siirtynyt suuri määrä Iranin vallankumouskaartien taistelijoita, joiden oli määrä saattaa alkuun islamilainen vallankumous Libanonissa. Nämä kyseiset taistelijat muodostivat Hizbollahin alkutaipaleen rungon ja osallistuivat päämääränsä mukaiseen pyhään sotaan Israelia vastaan pitäen keskeisimpänä tukikohtanaan Ba'albek:n aluetta Beqa'a laakson pohjoisosissa. Organisaatio järjestää laajaa koulutusta Libanonin kylissä ja kaupungeissa. Tämän koulutuksen tarkoituksena on tuottaa uusia taistelijoita, niin Hizbollahin aseellisiin taisteluosastoihin, kuin sen terroritoimintaakin suorittaviin soluihin.

Hizbollahin organisaation kehittyttyä järjestö saavutti Iranin ja Syyrian avulla voimakkaan operatiivisen verkoston Ba'albek:n alueelle. Sieltä järjestö on levittänyt shiia-alueille eteläiseen ja läntiseen Beiruttiin, sekä lounaiseen Libanoniin. Tämä laaja ja yhtenäinen verkosto on Hizbollahin tekemien iskujen ja muiden radikaalien shiia-järjestöjen tukirakenne, joka omasta

puolestaan mahdollisti järjestön leviämisen laajemmalle Israelin vetäytyttyä miehitysalueiltaan Etelä-Libanonista 1985. Hizbollahin siirtyminen noille alueille tapahtui voimakkaan kansalaisluottamuksen kosiskelun siivittämänä. Tähän sosiaaliseen toimintaa liittyi rahalahjoituksia, elintarvikeapua paikalliselle väestölle, lääkkeitä tuomista alueelle sekä muu vastaava sosiaalisten järjestelmien luominen, joka antoi Hizbollahille avaimet kansanluottamuksen voittamiseen miehitysalueilla.

Hizbollahin osuus toisen intifadan kulkuun on sinällään merkittävä, että se on kyennyt vuodesta toiseen sitomaan suuren määrän Israelin armeijan joukkoja Libanonin vastaiselle rajalle, josta se on suorittanut raketti- ja kranaatti-iskuja Israelin armeijan tukikohtia vastaan, Hizbollahin aktivistit ovat niin ikään osallistuneet islamilaisten äärijärjestöjen jäsenten kouluttamiseen eteläisessä Libanonissa.⁸⁹

3.3 Palestiinalaisvastarinnan toimintamallit.

Toisen intifadan palestiinalaisosapuoleen kuuluvien äärijärjestöjen keinot tavoitteidensa toteuttamiseen ovat varsin moninaiset. Näiden toimintamallien asettaminen selkeään jakoon on lähes mahdotonta, sillä ne eivät juuri noudata mitään selkeää kaavaa, vaan niiden toteuttamiseen käytetään improvisoituja keinoja ja toteutusmalleja.

Palestiinalaisen terrorismin ja puolisotilaallisen toiminnan selkeitä taktiikoita ovat puolisotilaallinen sissitoiminta, konventionaalinen terrorismi sekä palestiinalaiselle ja erityisesti palestiinalais-islamilaisterrorismille tyypillinen toisen intifadan aikana voimakkaasti ilmennyt itsemurhaterrorismi.⁹⁰

Terrorismin keinoja yhdistävänä tekijänä voidaan pitää kuitenkin sen tavoitteita, jotka palestiinalaisterrorismillakin ovat suurimmilta osiltaan varsin yhteneväiset. Keskeisimpänä tavoitteista on luoda Israelin siviiliväestön keskuuteen laaja pelkotila terrorismia ja sen arkipäiväisyyttä kohtaan. Toisena merkittävänä tekijänä on palestiinalaisen kansan myötämielisyyden herättäminen terroritoiminnan päämääriä kohtaan ja näin laajentaa taistelua koskettamaan kaikkia kansanluokkia ja saamaan aikaan avoin kapina tai sisällissodan kaltainen tilanne.⁹¹

Sissitoiminta

Palestiinalaisjärjestöjen käymä sissitoiminnallinen sodankäynti on varsin häilyvä käsite, sen monesti sekoittuessaan perinteiseen terrorismiin. Israelin Libanonin vastaisella rajalla

Hizbollahin suorittamat Katjusha - raketti-iskut, kranaatinheittimillä tehdyt iskut ja sissiluonteiset väijytykset Israelin armeijan kuljetuksia vastaan ovat malli esimerkkejä sissitoiminnasta. Hamas on niin ikään suorittanut Länsirannalta ja Gazan palestiinalaisalueelta omatekoisilla Qassam II raketeilla iskuja Israelin sotilaskohteisiin. Kaukolaukaistavien eli aktiivisten miinojen käyttö on lisääntynyt toisen intifadan aikana, ollen näin hyvänä taisteluteknisenä esimerkkinä iskuja tekevien ryhmien varustelutasosta.

Improvisoituja autopommeja käytetään lähes pääsääntöisesti Israelin kevyesti panssaroituja ajoneuvoja vastaan. Niitä tiedetään käytettäneen myös tarkastuspisteitä vastaan suoritetuissa iskuissa. Autopommien käyttöön liittyy läheisesti myös itsemurhaterrorismi. Sissitoiminnassa käytetyt välineet ovat varsin monimuotoiset riippuen ryhmien resursseista ja yleisestä kyvystä toimittaa terrori-iskuja. Rungon iskuissa käytetyille välineille muodostavat kuitenkin kevyet jalkaväen aseet, joita hankitaan ulkovalloista tai valmistetaan itse.

Konventionaalinen terrorismi

Terrorismi sinällään ei ole osa konventionaalista sodankäyntiä, vaikkakin Israelin valtio lainopillisesti sen mieltää sodankäynti keinoksi mahdollistaakseen omat sotilaalliset vastakeinonsa terrorismia vastaan. Tässä jakeessa käsitellään terrorismia poissulkien itsemurhaterrorismi ja näin ollen käytetään muusta terroritoiminnasta nimitystä konventionaalinen terrorismi.

Tarkasteltaessa palestiinalaisterrorismia historiallisena ilmiönä on havaittavissa sen mukautuvaisuus toimintamalliensa osalta. Terrorijärjestöjen valittua maalikseen matkustajakoneet tehostettiin niiden turvallisuutta. Matkustajakoneiden ja lentoliikenteen haavoittuvuuden heikettyä terroriorganisaatiot siirtyivät iskemään Israelin lähetystöihin ympäri maailmaa. Lähetystöjen turvallisuuden parannuttua siirtyivät terroritoimet palestiinalaisaluesidonnaisiksi ampumavälikohtauksiksi ja pommi-iskuiksi Israelin maaperälle.

Konventionaaliseen terrorismiin tunnusmerkkejä ovat ampumavälikohtaukset käsiasein, kauko-ohjattujen räjähteiden käyttö siviilikohteissa, autopommit, räjähdeansat, kaappaukset ja kidnappaukset tarkoituksenaan poliittinen tai taloudellinen kiristys sekä raketti- ja kranaatti-iskut siviilikohteisiin.

Palestiinalaisterrorismin kohteiden valinta ei juuri eroa terrorismin historiassa käytetyistä iskujen kohteista. Kohteina on ollut niin sairaaloita, kouluja kuin muitakin yleisiä israelilaisen infrastruktuurin tiloja, näiden lisäksi tunnusmerkillisinä kohteina Israelissa ovat rajanylityspaikat sekä tiesulut. Ampumavälikohtauksia on yleisten tilojen turvallisuuden parannuttua siirretty maanteille sekä pommikampanjoita on suunnattu yleisiä kulkuneuvoja vastaan. Jo edellä mainittu sopeutumiskyky on voimakkaasti esillä kohteiden ja keinojen valinnassa. Usein paras vaikutus iskulle saadaankin valitsemalla ennalta arvaamaton kohde, ei sen tuho vaikutuksen vuoksi, vaan luotaessa yleistä turvattomuuden tunnetta kohteena olevaan väestöön.

Palestiinalainen itsemurhaterrorismi

Itsemurhaterrorismi ei sinällään ole uusi terrorismin toimintamuoto, sitä on ollut havaittavissa jo kauan ennen toisen intifadan alkuakin. Kuitenkin juuri itsemurhaterrorismi on leimannut toista intifadaa ja sen palestiinalaisen osapuolen toimintaa. Itsemurhaiskut suoritetaan yleensä yksittäis- tai paripommituksina joko siviili- tai sotilaskohteita vastaan. Sotilaskohteet, jotka ovat riskinä joutua itsemurhaiskun kohteeksi, ovat esimerkiksi tiesulut ja henkilötarkastuspisteet. Iskujen tarkoituksena on nostaa Israelin kynnystä käydä terrorinvastaista sotaan niin taloudellisesti kuin moraalisesti. Siviilikohteista yleisimmin iskun kohteeksi joutuvat julkiset kulkuneuvot, ravintolat ja marketit.

Vastoin yleistä käsitystä, itsemurhapommittajat ovat vain harvoin uskonnollisia radikaaleja tai tulevat alhaisista yhteiskuntaluokista saadakseen perheelleen varallisuutta. Yleisin itsemurhaiskun tekijän profiili tehdäänkin hyvin toimeentulevasta ja hyvin koulutetusta henkilöstä, joka iskullaan pikemmin ilmaisee mielipiteensä epäoikeudenmukaisuudesta, kuin suorittaa epätoivoisen omaan kuolemaansa johtavan terroriteon. Niin ikään itsemurhaiskujen suorittajat eivät ole enää miehiä, vaan jopa lapsia on saatu kiinni yrittämässä iskua henkilötarkistuspisteellä. Niin ikään naisia on käytetty entistä enemmän iskujen suorittamiseen, siitä syystä etteivät nämä sovi perinteiseen itsemurhapommittajan profiiliin ja näin ollen heidän kiinnijäämisensä on epätodennäköisempää.

Itsemurhaterrorismista onkin kehittynyt palestiinalaisen mielipiteen välityskanava, joka äärimmäisellä tavalla pyrkii kiinnittämään koko maailman huomion Palestiinan alueella vallitsevaan tilanteeseen.⁹²

3.4 Israelilaisten terrorisminvastainen toiminta

Israelin terrorismin vastaiset joukot voidaan Israelin puolustusvoimien (Israel Defence forces, IDF) sisällä jakaa kolmeen eri ryhmään joita ovat: sisäkehän osastot (Takeover units), ulkokehän osastot (Engagement units), avustavat joukot (Asisting units).

Sisäkehän osastot ovat sotilaallisia, terrorismin vastaiseen toimintaan erikoistuneita yksiköitä, joiden päätehtävänä on toimia terrorismin vastaisina osastoina. Sodan aikana nämä joukot toimivat joko kaukotiedustelutehtävissä, iskuosastoina tai terrorismin vastaisina yksikköinä. Tässä luvussa esitellyjä sisäkehän joukkoja ovat: Ya'Ma'M, Shaytet 13, Lothar Eilat ja Yksikkö 296.

Ulkokehän osastot ovat joukkoja joiden toisarvoisena tehtävänä on terrorismin vastainen toiminta. Tällaisia joukkoja voivat olla prikaatitason tiedusteluyksiköt, joille voidaan esimerkiksi määrätä terroristikohteen tiedustelu. Ulkokehän joukkojen ollessa aluevastuussa sotilaallisessa terrorismin vastaisessa tehtävässä, vastuu luovutetaan alkuun saattamisen jälkeen yleensä sisäkehän yksikölle, jolla on kyky ja resurssit suorittaa tehtävä sen vaatimalla tarkkuudella. Tässä luvussa esitellyistä joukoista ulkokehän joukkoihin kuuluu Sayeret Golany, Sayeret T'zanhanim, Sayeret Duvdevan, Sayeret Nahal, Sayeret Givaty ja Palsar 7 ja 500.

Avustavat joukot ovat sisä- ja ulkokehän yksiköiden terrorismin vastaisen toiminnan mahdollistavia joukkoja. Ne tukevat toiminnallaan terrorismin vastaisen yksiköiden operaatioita muun muassa huollollisesti, koulutuksellisesti ja informatiivisesti. Tässä luvussa esitellyjä avustavia osastoja ovat Sayeret Mat'Kal sekä Yksikkö 5707. Muita avustavia joukkoja IDF:n sisällä on Attack Palga, joka kouluttaa erityisiä sotakoiria terrorismin vastaisiin tehtäviin, yksikkö on osa Yksikkö Oket'z:a, joka on Israelin armeijan sotakoiratoiminnasta vastaava joukko. TIBAM on tietotekniikkayksikkö, joka avustaa terrorismin vastaisen iskujen suunnittelussa luomalla virtuaalisia malleja kohteista. YACHSAP on terrorisminvastaisten joukkojen EOD osasto, sekä Yksikkö 5114, joka on terrorismin vastaiseen toimintaan suunnattu elektronisen tiedustelun joukko.

Kaikki Israelin puolustusvoimien sisällä erikoisjoukoiksi luettavat yksiköt eivät ole jaettavissa yllämainitun joukkojaon mukaisesti, sillä niiden tehtävien kuvat ja tärkeysjärjestys ovat varsin vaihtelevia, eikä yksiköitä näin ollen ole mahdollista asettaa mihinkään yllämainituista

kategorioiden. Niin ikään ei tiedustelupalveluita eikä poliisin erikoisosastoja ole jaettavissa mihinkään kolmeen eri terrorisminvastaiseen joukkokokonaisuuteen, johtuen niiden kuulumisesta eri hallinnollisiin kokonaisuuksiin.⁹³

Shaldag

Yksikkö 5101, paremmin Shaldag nimellään tunnettu tiedusteluyksikkö on erikoistunut paikantamaan vihollismaaleja ilmaiskujen mahdollistamiseksi. Sen käyttämät korkeatehoiset laserosoittimet “maalaavat” vihollismaalin, johon ilmavoimien hävittäjä-pommittajien laserohjatut pommit tai taisteluhelikoptereista laukaistavat Hellfire - ohjukset löytävät. Tämäntyyppinen toiminta edellyttää monesti pitkiä partiomatkoja, ja Shaldagia onkin juuri tästä syystä käytetty myös tiedustelutehtäviin.

Yksiköllä on niin ikään mahdollisuus osallistua terrorismin vastaisiin erikoisiskuihin ja panttivankien pelastusoperaatioihin. Shaldag on sijoitettu Palmahain lentotukikohtaan ja siihen kuuluu 40–50 sotilasta, jotka kaikki käyvät läpi erittäin tarkan valintamenettelyn sekä vaativan koulutuksen. Koulutuksen on arvioitu kestävän vähintään vuoden ja kahdeksan kuukautta ennen pääsyä Shaldagin suorittamiin operaatioihin. Vuonna 1996 Shaldag osoitti kuuluvansa arvostettavien erikoisyksiköiden joukkoon suorittaessaan menestyksekkäästi etsimis- ja maalittamisoperaation, jossa paikannettiin ja tuhottiin Libanonin maaperällä toimivia terroristijärjestöjen ohjusasemia.⁹⁴

Sayeret Mat’Kal

Sayeret Mat’Kal on Israelin armeijan pääesikunnan alainen erillistiedusteluyksikkö, joka tunnetaan yleisesti vain pelkästään nimellä “Yksikkö”. Tämä tiedusteluun erikoistunut joukko on muodostettu 1957 Avram Arnan esityksestä muodostaa vihollisalueilla huippusalaisia tiedustelutehtäviä suorittava joukko. Sayeret Mat’Kal:n kehitykseen on suuresti vaikuttanut sen entinen jäsen Ehud Barak, jonka vaikutuksesta yksikkö on kehitetty toimivaksi, luotetuksi ja tehokkaaksi tiedustelu- ja iskuosastoksi. Sayeret Mat’Kal:n vaikutus erikoisjoukkojen arvostuksen kehittäjänä on tunnustettu ympäri maailmaa.

Yksikön merkitys Uzi konepistoolin kehityksessä on niin ikään ollut suuri, sillä ase on kehitetty juuri tämäntyyppisille joukoille, jotka vaativat aseelta toimivuutta, tulivoimaa ja pientä kokoa.

Sayeret Mat'Kal jäsenten koulutus kestää vähintäänkin vuoden ja kahdeksan kuukautta ennen kuin miehistön jäsen voidaan ottaa Yksikön kommandoksi. Rekrytoitujen joukosta erikoistaidokkaat henkilöt valitaan Yksikkö 296:n, joka vastaa osista Israelin rajojen ulkopuolella suoritettavista terrorismin vastaisista operaatioista. Yksikkö 269 toimii lisäksi läheisessä yhteistyössä laivaston erikoisyksikön Flotilla 13 kanssa.⁹⁵

Sayeret T'zanhanim

Sayeret Tzanhanim on erikoisjoukko, jonka operaatiot sijoittuvat hyvin samanlaiseen tehtäväkenttään kuin Yhdysvaltain armeijan rangereiden. Tzanhanim on ilmakuljettujen operaatioiden erikoisosasto ja se onkin suorittanut useita kaukotiedusteluoperaatioita Libanoniin. Sen tehtävät ovat nykyään lähes puhtaasti sotilaallisia terrorismin vastaisen toiminnan tyyppisiä iskuosastomaisia toimia. Tzanhanim:n, kuten muidenkin terrorismin vastaisen toiminnan joukkojen miehistöainekset koostuu vapaaehtoisista ja pääsykokeiden kautta joukkoon hakeutuneista henkilöistä. Pääsykokeet itsessään kestävät kolme päivää, jonka aikana kokelaat viedään fyysisen ja psyykkisen kestävyytensä rajalle. Satojen hakijoiden ainoastaan muutama kymmenen tulee valituksi koulutusjoukkoon.⁹⁶

Shayetet 13/ Flotilla 13

Shaytet 13, joka tunnetaan niin ikään nimellä Flotilla 13 sekä liikanimellä "Lepakkomiehet", on Israelin laivaston erikoisoperaatioista vastaava kommandoyksikkö, jonka juuret ulottuvat aina Israelin valtion synnyn aikoihin. Shaytet 13 tunnetaan maailmalla eräänä parhaimmista laivaston erikoisjoukoista. Tämän laivaston erikoisyksikön jäsenet läpikäyvät raskaan koulutuksen, joka kestää vähintäänkin kahdeksan kuukautta. Kyseisen koulutusjakson aikana he koulutautuvat niin taisteluskeltamiseen, kuin laajan asearsenaalin osaamiseenkin. Lisäksi koulutukseen liittyy laajaa kulttuuritietämystä heidän vastapuolensa tavoista ja toimintamalleista. Tämänkaltaisesta toiminnasta hyvänä esimerkkinä ovat heidän kykynsä hallita AK-47 rynnäkkökivääri täydellisesti, sillä se juuri on heidän vastapuolensa taistelijoitten yleisimmin käyttämä käsiase.

Hyvänä esimerkkinä Shaytet 13:a terrorismin vastaisesta toiminnasta on yksikön suorittama ohjusten mallittamisoperaatio Triploin kaupungissa, Pohjois-Libanonissa, jossa yksikön ryhmät maalasivat DFLP:n ja PFLP-GC:n päämajat laivaston ohjusveneiden suorittamalle iskulle. Molempien järjestöjen johtokeskukset tuhottiin.⁹⁷

Sayeret Golani

Sayeret Golani on nimensä mukaisesti osa 1. Golani prikaatin tiedustelujoukkoa. Se tunnettiin aikaisemmin nimellä Machlaket Siyur Meyuchedet eli erikoistiedustelu joukkue. Kuten lähes jokainen erikoisjoukko, sekin tunnetaan lisänimellä, joka yksiköllä on Ha'namer Ha'Me'ufaf, eli Lentävä Tiikeri. Nimi tulee merkistä, jonka koulutuksen läpäisevät jäsenet saavat.

Perustamisestaan lähtien on Sayeret Golani kuulunut erikoisyksiköiden eliittiin. Sen toimintakenttä ei ole rajoittunut pelkästään Golani Prikaatin tehtäviin, vaan yksikkö on operoinut niin Libanonissa, Syyriassa kuin Ugandassakin sotilaallisissa terrorismin vastaisissa tehtävissä.

Kuuluisin yksikön suorittama operaatio on Herson vuoren takaisinvaltaus Syyrialaiselta erikoisjoukolta kuuden päivän sodassa. Muita Sayeret Golanin kaltaisia tiedustelu yksiköitä, jotka suorittavat terrorismin vastaisia tehtäviä ovat Sayeret Givaty, Givaty jalkaväkiprikaatin tiedusteluyksikkö, Sayeret Nahal, Nahal jalkaväkiprikaatin tiedusteluyksikkö sekä Palsar 7 ja 500, jotka ovat panssariprikaatien 7 ja 500 erilliset tiedusteluyksiköt. Eräs tämänkaltaisen tiedusteluyksikkö on niin ikään yksikkö 5707 jonka tehtäväkenttää ovat pommitusten tuhoarvioinnit maalialuilla (Bommigns Destruction Assesments, BDA), kyseinen tehtävä otettiin pois Shaldagilta sen kuormittavuudesta johtuen.⁹⁸

Mista'Aravin

Mista'Aravinista tiedetään hyvin vähän, syynä tähän tiedon puutteeseen lienee tämän joukon suorittamien operaatioiden luonne. Tämä yksikkö käyttää toiminnassaan valepukuja ja yllätyksellisyyttä keskeisimpinä aseinaan. Mista'Aravin oli alun perin jaettuna kahteen erilliseen osastoonsa: Shinsoniin (Gazan alueella) ja Duvdevaniin (Länsirannalla). Shimsonista muodostettiin myöhemmin Egoz-niminen yksikkö toimimaan laajemminkin kuin pelkästään Gazan alueella painopisteenään Israelin pohjoisraja. Tähän yksikköön sijoitettiin jäseniä mm. Shaytet 13:sta.

Yksikön nimi on hepreankielinen lause, joka tarkoittaa "muuttumista arabiksi". Tämän erikoisyksikön jäsenet pukeutuvat arabeiksi ja heidät koulutetaan käyttäytymään ja ajattelemaan kuten arabi. Heidän koulutukseensa sisältyy suuri määrä kulttuurillista tuntemusta normaalin terrorismin vastaisen koulutuksen lisäksi. Huomiota herättävää heidän koulutuksessaan on lisäksi suuren lähitaistelukoulutuksen määrä, sillä ryhmät toimivat usein alueilla joilla tuliaseiden käyttö saattaisi aiheuttaa enemmän siviiliuhreja kuin aiottua vaikutusta viholliselle. Mista'Aravin:n

keskeisempänä tehtävänä toisen intifadan aikana on ollut soluttautua sen johtohahmojen lähipiiriin tarkoituksena neutralisoida näistä mahdollisesti Israelille koitua uhka.

Merkittävä Mista'Aravinin tehtäväkenttä muodostuu panttivankien pelastus operaatioista, joita sen ryhmät suorittavat miehitysalueilla. Tämän organisaation tehokkuus perustuu juuri kykyyn toimia perinteisiä erikoisjoukkoja vapaammin ja huomiota herättämättä. Tällaisen ryhmän tiedustelukyky on luonteeltaan aivan toisenlainen kuin perinteisten sotilaallisten tiedusteluyksiköiden, jotka joutuvat toimimaan tiedusteltavien kohteiden ulkopuolella ja salaamaan toimintansa aktiivisesti.⁹⁹

Ya'Ma'M

Ya'Ma'M on puhtaasti terrorismin vastaiseen toimintaan perustettu erikoisjoukko. Sen perustamisesta päätettiin, kun Shayret Mat'Kal epäonnistui vuonna 1974 panttivankien pelastusoperaatiossa Ma'alot:ssa. Operaation epäonnistuttua panttivankeina olleista koululaisista kuoli 27 ja loukkaantui yli 60.

Ya'Ma'M/Yechida Meyuchedet Le'Milchama on erikoisyksikkö, jonka jäseniksi otetaan ainoastaan aiempaa taistelukokemusta omaavia sotilaita. Koulutus tähän joukkoon kestää kahdeksan kuukautta, koulutuksessa pääpaino on sotilaallisessa terrorisminvastaisessa toiminnassa. Ya'Ma'M on kyvykkääksi tunnustettu erikoisjoukko, joka on saanut myös tehtäväkentästään poikkeavia komennuksia, kuten soluttautumistehtäviä ja paikkoja kaukotiedustelupartioihin jotka ovat suuntautuneet Libanoniin. Sopeutumis- ja muuntumiskykyisenä joukkona Ya'Ma'M on saanut tehtäviä myös Israelin keskusturvallisuuspalvelu Shin Bet:iltä. Joukko toimii myös nimen Yechida Meyuchedet Le'Milchama alla, joka kääntyy "erikoisyksiköksi terrorismin vastaisessa sodassa".¹⁰⁰

Magav

Magav on rajavartioston poliisiosasto, jossa israelilaisten miesten on mahdollista suorittaa asevelvollisuutensa. Nimi Magav on akronyymi hepreankielen sanoista Mishmar Ha-Gvul joka tarkoittaa rajavartiostoa. Magav ymmärretään myös rajavartioston erikoisjoukoksi. Magavin jäsenet saavat kaikki sotilaskoulutuksen ja vaikka yksikköä käytetään lähinnä poliisityöhön ja joukkojen hallintaan on terrorismin vastaisen toiminnan koulutuksella varsin iso rooli.

Magavilla on terrorismin vastaiseen toimintaan erikoistuneita yksiköitä kaikkiaan neljä: YaMa'M eli terrorismin vastainen panttivankien pelastusoperaatioihin erikoistunut yksikkö (huom. eri yksikkö kuin edellä) Ya'Ma'S eli terrorismin vastainen nopeantoiminnan yksikkö, Ya'Ma'G eli taktinen rikollisuuden ja terrorismin vastainen yksikkö ja Matilan, joka on tiedusteluun ja tiedonkeruuseen sekä soluttautujien torjuntaan erikoistunut yksikkö.¹⁰¹

Duvdevan

Hepreankielinen sana Duvdevan tarkoittaa kirsikkaa. Duvdevan on nopeisiin ja salattuihin terrorisminvastaisiin iskuihin erikoistunut Israelin armeijan alainen yksikkö, joka käyttää toiminnassaan huomattavasti valepukuja ja vääriä henkilöllisyyksiä. Duvdevan on alun perin muodostettu ensimmäisen intifadan alkupuolella toimimaan terrorismin vastaisissa operaatioissa Juudean ja Samarian alueilla. Duvdevanin jäseneksi aikovan koulutukseen liittyy arabian kielen opetus sekä hänet koulutetaan niin ikään käyttäytymään arabin tavoin.

Duvdevanin iskuosaston kokoonpano käsittää tavallisesti kahdeksan miestä, jotka kaikki ovat läpikäyneet vaativan ja tarkan koulutuksen yksikköön päästäkseen. Yksikön tavallisesti suorittamat tehtävät ovat etsintäkuulutetun henkilön sieppauksia kuulusteltavaksi ja operaatiot ovat luonnollisesti erittäin hyvin valmisteltuja ja niitä harjoitellaan oikeanlaisissa lavastetuissa olosuhteissa.

Duvdevanin koulutuksesta on saatu vain hieman tietoa videokuvan muodossa, josta selviää yksikön toimintatapa vankia siepatessa. Kyseisessä videomateriaalissa lavastetusta mielenosoituksesta kaapataan sen johtohahmo valepukuisten yksikön jäsenten toimesta ja hänet viedään nopeasti pois paikalta.

Duvdevan on yksi Israelin tehokkaista ja maailmalla tunnustusta saaneista erikoisjoukoista, joita Länsirannan sotilaskomentaja kenraalimajuri Gabi Ofir kuvaa "terrorismin vastaisen sodan keihäänkärjeksi".¹⁰²

Lothar Eilat

Eilat, Israelin eteläisimpänä kaupunkina ja tärkeänä turistikohteena sekä Jordanian rajan välittömässä läheisyydessä sijaitsevana, muodostaa haavoittuvan ja jopa todennäköisen terrori-iskujen kohteen. Kaupungin sijainti kaukana kaikista Israelin armeijan tai muiden viranomaisten terrorismin vastaisten joukkojen sijoituspaikoista asetti vuonna 1978 tarpeen erillisen terrorismin

vastaisen joukon perustamiseen ja sen sijoittamiseen Eilatin kaupunkiin. Yksikön hepreankielinen nimi Lothar Eilat tarkoittaa vapaasti käännettynä ”Eilat, terrorismin vastainen”.

Lothar Eilat perustettiin alun perin toisen kehän terrorismin vastaiseksi joukoksi. Yksikkö todisti kuitenkin pian olevansa eliittitasoa ja se nostettiin ensimmäisen kehän terrorismin vastaisten yksiköiden joukkoon.

Lothar Eilat on erikoistunut panttivankitilanteisiin ja sitä pidetään toisena Israelin johtavana panttivankitilanteiden erikoisjoukkona Magavin alaisen YaMa’M kanssa. Muilla tässä luvussa mainituilla joukoilla panttivankitilanteissa toimiminen on toisena tai kolmantena prioriteettina.¹⁰³

Sayeret Egoz

Sayeret Egoz:n hepreankielinen nimi tarkoittaa saksanpähkinää. Sayeret Egoz on sissitoiminnan vastainen yksikkö, joka toimii Israelin pohjoisrajalla, päätehtävänäään Hizbollahin ja sen alaisten ryhmittymien suorittaman sissitoiminnan torjunta.

Juuri sissitoimintaa vastaan erikoistuneena yksikkö on ainutlaatuinen ja luotu Israelin pohjoisrajojen tarpeeseen. Yksikön jäsenet koulutetaan liikkumaan ääneti ja suorittamaan sissitoiminnallisia iskuja Hizbollahin soluttautumisreiteille niin Libanon alueella kuin Israelin maaperälläkin. Tämänkaltaiset iskut edellyttävät taitavaa maaston tuntemista ja iskuryhmien jäsenet perehdytetäänkin koulutuksensa aikana tarkasti toimintamaastoonsa.¹⁰⁴

Aman/Agav ha-Modi’in

Aman on Israelin sotilastiedustelupalvelu. Se tarjoaa päivittäin sotilastiedustelutietoa pääministerin kanslialle ja hallitukselle. Amanin tarjoamiin tiedustelutietoihin lukeutuu muun muassa päivittäisraportit, sodanuhka-arviot, maalitiedot läheisimmistä arabimaista ja viestintätiedustelu. Aman suorittaa tiedustelua myös Israelin valtion rajojen ulkopuolella.

Aman on itsenäinen tiedusteluelin, joka toimii yhteistyössä kaikkien puolustushaarojen kanssa. Organisaation henkilöstömäärä oli vuonna 2003 n.7000.

Amanilla on muutamia erillistoiminta yksiköitä, jotka ovat erikostuneet puolustushaarakohtaiseen tiedusteluun. Ilmatiedusteluyksikkö kerää tietoa arabimaiden ilmakomponenttien vahvuuksista

käyttäen pääasiassa miehittämättömiä tiedustelulennokkeja. Meritiedusteluyksikkö vastaa arabimaiden sotilaallisen vaikutuksen tiedustelusta Välimerellä. Lisäksi se tarjoaa tietoa rannikkojoukoille mahdollisten pommitusten ja maihinnousujen uhista. Amanin ulkomaisten suhteiden yksikkö vastaa yhteyksistä ja yhteistyöstä ulkomaisten tiedustelupalvelujen kesken. Sen alaisuudessa toimivat Israelin sotilasasiamiehet.

Muutamia Amanin elektronisen tiedustelua tarkkailuasemia on sijoitettu Golanin kukkuloiden alueelle, nämä asemat tarkkailevat sekä Syyrian, että Libanonin rajojen sisäpuolella tapahtuvaa viestiliikennettä.¹⁰⁵

Mossad/ha-Mossad le-Modiin ule-Tafkidim Meyuhadim

Mossad on erikoisoperaatioiden ja salaisen tiedustelun keskus, jonka hebrean kielinen nimi tarkoittaa lyhyesti *laitosta*. Mossadin keskeisimpiä tehtäviä ovat henkilötiedustelun (HumInt), piilo-operaatioiden ja terrorisminvastaisen toiminnan tehtävät. Tämän organisaation huomio on keskittynyt lähinnä arabimaihin ja arabijärjestöihin, niin Lähi-idän alueella kuin koko maailmassa. Mossadin toimintakenttään kuuluu niin ikään avustaa juutalaispakolaisia pois Syyriasta, Iranista ja Egyptistä. Mossad toimii Tel-Aviv:ssa sijaitsevan päämajansa kautta koko maailmassa ja erityisen huomattavaa on sen aktiivinen toiminta entisissä kommunistimaissa. Mossadissa palvelee nykyisten arvioiden mukaan n.1200 ihmistä, luku on huomattavasti pienentynyt 80-luvun loppupuolelta, jolloin sen arveltiin olevan 1500 ja 2000 välillä.

Mossadin johtajan henkilöllisyys on aikaisempina vuosina ollut perinteisesti salattu, mutta 1996 antoi Israelin valtio tiedotteen, jossa kerrottiin kenraalimajuri Danny Yatom:n korvanneen entisen johtajan Shabtai Shavitn tämän jäädessä eläkkeelle.

Mossad on perustettu 1. huhtikuuta 1951 itsensä David Ben Gurionin toimesta ja ansiosta. Hänen vapaasti käännetty lausuntonsa antaa suuntaviivat tämänkin päivän Mossadin toiminnalle. "Koska valtiomme on sen perustamispäivistä lähtien ollut vihollistensa hyökkäyksen kohteena, muodostaa tiedustelu puolustuksen etulinjan...meidän on opittava tunnistamaan uhkaavat tapahtumat ympärillämme".

Mossad koostuu kahdeksasta eri toimistosta, joista kuudesta on saatavilla erillistä informaatiota.

Tiedonkeräys toimisto:

Tiedonkeräys toimisto on Mossadin erillistoimistoista suurin, ja se vastaa vakoiluoperaatioista ja niitä suorittavista henkilöistä, jotka toimivat sekä diplomaattisen suojan turvin, että ilman sitä. Tämä erillistoimisto on jaettu useisiin eri maantieteellisiin osastoihin jotka koordinoivat eri puolille maailmaa sijoitettuja yhdysupseereja ja heidän agentejaan. Vuonna 2000 Mossad aloitti ennennäkemättömän laajan ja julkisen rekrytointikampanjan jolla se pyrki lisäämään tiedustelu tehtävissä työskentelevän henkilöstön määrää.

Poliittisen- ja yhteystoiminnan toimisto:

Nimensä mukaisesti tämä toimisto vastaa poliittisesta ja yhteysupseeritoiminnasta liittolaismaiden tiedustelupalvelujen kanssa. Poliittista yhteystoimintaa suoritetaan niin ikään sellaisten valtioiden välillä joiden kanssa Israelilla ei ole solmittuna varsinaisia diplomaattisuhteita. Eräissä suurimmissa toimipisteissä kuten esimerkiksi Pariisissa Mossadilla on Israelin suurlähetystön alaisuudessa kaksi alueellista upseeria joista toinen toimii tiedonkeräys toimiston alaisuudessa ja toinen taas yllämainitun toimiston alaisuudessa.

Erikoisoperaatioiden toimisto:

Tämä, ehkä vähiten ääntä itsestään pitävä toimisto, tunnetaan niin ikään nimellä Metsada. Se suorittaa kaikkein hienovaraisimpia salamurhia, sabotaasi-puolisotilaallisia ja psykologisen sodankäynnin operaatioita.

LAP (Lohamah Psychologit) toimisto:

LAP on Mossadin psykologisen sodankäynnin toimisto, joka vastaa niin ikään tiedustelupropagandan tuotannosta ja analysoinnista sekä erillisistä psykologisista harhautusoperaatioista joita Mossad suorittaa.

Tutkimus toimisto:

Tutkimus toimisto vastaa kerätyn tiedon jalostamisesta käyttökelpoiseksi informaatioksi sotilaallisille ja poliittisille päätöksentekijöille. Tämä toimisto

tuottaa niin ikään viikko- ja kuukausiraportit alueittain maailmasta ja se onkin jaettu kaikkiaan 15 maantieteelliseen piiriin joihin kuuluu niin ikään epätavanomaisista aseista kerätystä tiedosta vastaava osasto.

Tekninen toimisto:

Tekninen toimisto vastaa Mossadin tarvitseman erikoisteknologian kehittamisestä, tutkimisesta ja tuottamisesta. Huhtikuussa 2001 Mossad julkaisi israelilaisessa lehdistössä ainutlaatuisen tiedotteen hakevansa elektroniikkainsinöörejä ja tietokoneasiantuntijoita teknisen toimistonsa palvelukseen.

Mossad yhdistetään moniin arkaluontoisiin operaatioihin ja tapahtumiin ympäri maailman. Muutamat sen operaatiot ovat saaneet suunnattoman paljon julkisuutta. Tämän kaltaisia operaatioita ovat esimerkiksi Adolf Eihcmanin sieppaaminen Argentiinasta ja tuominen Israeliin tuomittavaksi. Toinen, jopa elokuvaksi asti päätynyt operaatio on kanadalaisen tiedemiehen Gerald Bullin salamurha hänen suunnitellessaan "superasetta" Irakille.¹⁰⁶

Shin Bet/Shabak

Shin Bet, joka tunnetaan myös nimillä Shabak ja Keskusturvallisuuspalvelu, on Israelin sisäisestä turvallisuudesta vastaava organisaatio. Shin Bet kontrolloi tiettävästi laajaa palestiinalaisten tiedonantoverkostoa ja sen toimintaan yhdistetään myös monia salaisia operaatioita palestiinalaisalueilla.

Shin Betin organisaatioon kuuluu kolme erillistä toimistoa, jolla jokaisella on oma itsenäinen tehtävänsä.

Arabi asianhoidon toimisto:

Tämä toimisto vastaa arabi- ja palestiinalaisterrorismin vastaisesta toiminnasta. Mista'arvim ymmärretään usein toimivaksi tämän toimiston alaisuudessa.

Ei-arabi asianhoidon toimisto:

Ennen kommunistisen järjestelmän laajaa romahdusta tämä toimisto oli jaettu vielä kommunistiseen ja ei-kommunistiseen osastoon. Toimisto vastaa muiden maiden diplomaattisen työn valvonnasta ja soluttautumisesta muiden kansalaisuuksien tiedustelupalveluihin Israelin sisällä.

Valtiollisen turvallisuuden toimisto:

Kyseinen toimisto vastaa Israelin valtiollisesti tärkeiden rakennusten, teollisuuslaitosten, lentokenttien, lähetystöjen ja tiedekeskusten turvallisuudesta.

Israelilaisten turvallisuusasiantuntijoiden mukaan Shin Betin riveihin kuuluu monia sujuvaa arabiaa puhuvia agenteja, jotka kykenevät soluttautumaan vaivatta palestiinalaisalueille ja toimimaan tiedonantajina. Shin Betin pääsykokelaiden väitetäänkin kokeessaan joutuvan asioimaan palestiinalaisten liikkeenharjoittajien kanssa luontevasti ja huomiota herättämättä.

Shin Betin rooli terrorismin vastaisessa taistelussa on erityisesti toisen intifadan aikana kasvanut suuresti. Itsemurhaiskuja estävän tiedon tuottamisen lisäksi Israelin armeijalle ja sen terrorismin vastaisille yksiköille, toimii Shin Bet läheisessä yhteistyössä Israelin ilmavoimien kanssa lähinnä terroristijohtajien ja vaikuttajien eliminointioperaatioissa. Kyseisissä operaatioissa Shin Betin kentällä toimiva agentti osoittaa maalin ennalta sovitulla menetelmällä ilmavoimien tehtävään määräämälle taistelukoneelle, joka käyttää aseistustaan maalia vastaan. Tästä hyvänä esimerkkinä on Hamasin perustajaan, Sheikki Jassiniin kohdistunut operaatio, jossa hänet eliminoitiin taisteluhelikopterista ammutuin ohjuksin hänen tullessaan ulos moskeijasta. Näitä operaatioita johdetaan ja koordinoidaan komentokeskuksista, jonne on sijoitettuna sekä Shin Betin, että ilmavoimien komentavia upseereita.¹⁰⁷

3.5 Israelin terrorismin vastaiset toimintamallit

Tavoitteet

Israelilaisesta terrorismin vastaisesta toiminnasta on laadittu useita tulkintoja ja toimintamalleja, mutta näitä kaikkia yhdistävä tekijä löytyy kuitenkin niiden tavoitteista joihin ne pyrkivät. Nämä tavoitteet voidaan lukea yleismaailmallisiksi koskien terrorismin vastaista taistelua. Seuraavassa on esitetty keskeisimmät tavoitteet.

Terrorismin ja sen tuottamien vahinkojen minimoiminen:

Israelin valtio joutuu toimimaan terroristijärjestöjen vaikutuspiirissä, ja johtuen niiden maantieteellisistä sijoittautumisista palestiinalaisalueille on Israelin mahdotonta käyttää suoraa, perinteistä sotilaallista voimaa niitä vastaan. Tämän kaltaisen tilanteen vallitessa on jouduttu päämäärät asettamaan toisin, keskeisimpinä terrori-iskujen määrän vähentäminen ja niiden tuottamien vahinkojen suoran ja epäsuoran vaikutuksen lieventäminen.

Tappioiden tuottaminen terroriorganisaatioille:

Terroritoiminnan minimoinnin ollessa keskeisimpänä päämääränä, on Israelin terrorismin vastaisen toiminnan joukkojen iskettävä terroristijärjestöjen koko organisaatiolliseen laajuuteen ja sen kaikkiin olemassa oleviin portaisiin. Iskuja tehdään niin harjoitusleireille, varsinaista terroritoimintaa suorittaviin soluihin, terroristien ylittäessä rajoja sekä heidän varsinaisen oleskelunsa aikana Israelin maaperällä.

Terroristijohtajien ja terrorisuunnittelijoiden vaikutuksen vähentäminen:

Yksi keino terrorisminvastaisessa toiminnassa on suunnata tarkkoja ja tehokkaita iskuja terroristijohtajia ja terrori-iskuja suunnittelevia ja toteuttavia henkilöitä vastaan. Näin saadaan tarkoilla ja vähän voimaa sitovilla operaatioilla aikaan varsin tehokas vaikutus organisaatiollisiin rakenteisiin ja kykyyn suorittaa terroritoimintaa.

Terroristijärjestöjen infrastruktuurin horjuttaminen:

Monilla terroristijärjestöillä on vaikeutena saavuttaa vankka taloudellinen perusta organisaatiolleen. Iskemällä heikosti rahoitetun ja haavoittuvan sotilasinfrastruktuurin kimppuun saavutetaan tila, jossa terroriorganisaatio joutuu käyttämään suuria resurssimääriä toimintansa jälleenrakentamiseen ja uudelleenorganisointiin, ja näin ollen on pakotettu luopumaan Israelin vastaisista toimenpiteistä.

Terroristien moraalien heikentäminen:

Terroristijärjestöt vaativat toiminnalleen suuren tuen niin taloudelliselta, sosiaaliselta kuin sotilaalliseltakin kannalta katsottuna. Esimerkiksi uusien jäsenten värvääminen muodostaa varsin suuren toiminnankentän terroriorganisaatiolle. Israel on terrorismin vastaisilla tiedotuskampanjoilla pyrkinyt heikentämään terroriorganisaatioiden itseluottamusta, vähentämään rekrytoitujen jäsenten määrää ja karkottamaan järjestöjen tukijoita.¹⁰⁸

Israelin kokemukset terrorismista

Israelin kokemukset terrorismista ovat varsin moninaiset. Israelia vastaan suuntautunut terrorismi on aina näihin päiviin saakka ollut varsin itsepäinen ja innovatiivinen ilmiö. Keksittäessä uusia keinoja terrorismin torjuntaan, keksii terroriorganisaatio yleensä keinon kiertää sen tai improvisoi uuden tehokkaan keinon. Tällaisen kehityksen esimerkkinä voidaan pitää 1960-luvulta alkanutta tapahtumien ketjua. Kyseisenä vuosikymmenenä kaapattiin useita reittilentokoneita terroritekoina, tähän Israel reagoi parantamalla kansallisen lentoyhtiönsä

ilmailuturvallisuutta. Tässä tilanteessa terroristit taas suuntasivat iskunsa Israelin suurlähetystöihin ympäri maailmaa. Suurlähetystöjen turvallisuuden parannuttua alkoivat terrorijärjestöt ottaa maalikseen Israelilaisia siviilejä iskien kauppoihin, linja-autoihin ja yleisiin tiloihin Israelin kaupungeissa.¹⁰⁹

Terrorismin vastainen toiminta on joutunut mukautumaan varsin paljon viimeisten vuosikymmenten aikana ja hyvin tilannetta kuvaakin kenraali Meir Daganin ajatelma asiasta: “terrorismin torjunta on kuin nyrkkeilyä - yleensä voiton saavuttaa vain pisteillä”.¹¹⁰

Kuten edellä on mainittu, on palestiinalaisterrorismi eskaloitunut varsin merkittävästi juuri toisen intifadan aikana, ja kansannousu on saanut maailmanlaajuisessa mediassa varsin väkivaltaiset kasvot. Erityisenä lisänä terrorismiin on tullut voimakkaasti mukaan juutalaisia siirtokuntia ja Israelin sotilastukikohtia vastaan suunnattujen kranaatti- ja raketti-iskujen lisäksi itsemurhaterrorismi. Tämä terroritoiminnan muoto on muodostanut varsin suuren uhan Israelin kansan psykologiselle ja taloudelliselle hyvinvoinnille.¹¹¹

Israelin terrorismin vastainen strategia

Israelilainen terrorismin vastainen strategia on jaettavissa viiteen eri alalajiin:

- Tiedustelu ja informaation analysointi
- Sotilaalliset ja puolisotilaalliset operaatiot terroriorganisaatioiden infrastruktuurin nujertamiseksi
- Kemiaalisilta- ja biologisilta iskuilta puolustautuminen
- Oman siviiliväestön psykologisen sietokyvyn lisääminen
- Ilmailualan turvallisuus¹¹²

Lisäksi Israelilaisessa terrorismin vastaisessa strategiassa tunnetaan lainomaiset keinot terrorismin torjumiseksi sekä liikkuvuuden rajoittaminen estetöin.¹¹³

Tiedustelu ja informaation analysointi

Tiedustelu muodostaa keskeisen elementin terrorismin torjunnassa. Israelin tiedustelujärjestelmä on tarkkaan koordinoitu ja hyvin tehokas. Teknologisen ja henkilötiedustelun turvin Israelin valtiolliset organisaatiot luovat kuvaa terroriuhasta ja paljastavat suunnitteilla olevia operaatioita sekä toimivia terroristisoluja. Uhkien määrittelyssä käytetään eri asteita, jotka määrittelevät uhat

todennäköisiin ja uhkaaviin, ei sinällään välittömästi uhkaaviin mutta valvottaviin ja epätodennäköisiin mutta mahdollisiin.

Eräänä tunnuspiirteenä israelilaisessa tiedustelutoiminnassa on eri tiedusteluelinten aktiivinen yhteistyö. Tiedustelupalvelut kuten Shin Bet, Mossad ja sotilaallinen tiedustelu Aman tekevät aktiivista yhteistyötä terrorismin torjunnassa ja ne tuottavat yhdessä muun muassa vuosittaisen raportin terroriuhasta pääministerille.

Edellä mainitut tiedustelupalvelut keräävät tietoa palestiinalaisalueilta laajojen tiedonantoverkkojen avulla joihin rekrytoidaan henkilöstöä palestiinalaisväestön joukosta. Tiedon antajana toimiminen palestiinalaisena on useiden havaintojen mukaan erittäin vaarallista ja näin ollen työstä maksetaan monesti varsin tuntuvia korvauksia. Toinen merkittävä tiedonkeruumenetelmä on laajamittaisista poliisioperaatioista vangittujen palestiinalaisterroristeiksi epäiltyjen kuulustelu. Hyvän tiedustelujärjestelmän johdosta Israelissa joudutaan vain harvoin antamaan laajaa evakuointia edellyttäviä hälytyksiä välittömän terroriuhan ollessa kyseessä.¹¹⁴

Tiedustelupalvelujen voimakkaasta teknisestä kehityksestä huolimatta Israelissa uskotaan kuitenkin henkilövoimin tapahtuvaan tiedusteluun ja sen painoarvo on merkittävä Israelin terrorismin vastaisen toiminnan tiedonkeruussa. (HumInt)¹¹⁵

Sotilaalliset ja puolisosotilaalliset operaatiot terroriorganisaatioiden infrastruktuurin nujertamiseksi Israelin sotilaallinen terrorismin vastainen toiminta tähtää terroriorganisaatioiden infrastruktuurin harjoittamiseen. Palestiinalaisalueilla pyritäänkin näin ollen iskemään juuri pommien valmistuspaikkoihin, terroristien turvataloihin, sekä pidättämään ja eliminoimaan räjähteiden valmistajia, johtohahmoja sekä lisäksi keräämään tietoa eri organisaatioiden toiminnasta.

Eräs keskeisimmistä painopisteistä sotilaallisessa terrorismin torjunnassa on estää palestiinalaisterroristien pääsy Israelin maaperälle Länsirannan palestiinalaisalueelta. Tähän on jouduttu reagoimaan toisin kuin ennen. Toisen intifadan aikana on saatu havaita, etteivät terrori-iskujen suorittajat ole enää profiloitavissa perinteiseen malliin. Näin on jouduttu suuntaamaan huomiota terroristijärjestöjen organisaatioihin iskemiseen, tällä pyritään ennaltaehkäisemään itsemurhaiskuja jo ennen niiden toimeenpanovaihetta. Israelin terrorismin vastaisten joukkojen

iskut ovatkin viimeaikoina suuntautuneet suoraan järjestöjen aktiiveihin jotka valmistavat räjähteitä, hankkivat tietoa tulevista operaatioista, tai muuten tarjoavat tukeaan iskun suorittajille.

Koska terroristiorganisaatio vaatii jatkuvaa ulkopuolista tukea ja sen on jatkuvasti rekrytoitava uutta henkilöstöä iskujen suorittajiksi, on Israel suunnannut laajoja terrorismin vastaisia julkisia kampanjoita heikentääkseen juuri terroristiorganisaatioiden elintärkeää tukea ja niiden henkilöstön moraalialuoden epävarmuutta vallalla olevaa tilannetta kohtaan.

Yksi Israelin käyttämä, voimakkaasti kiistanalainen sotilaallisen terrorismintorjunnan keino, on terroristijärjestöjen johtajien, vaikuttajien ja räjähdeseasiantuntijoiden eliminointi. Näitä eliminointeja suorittavat niin Israelin armeijan erikoisjoukot kuin tiedustelupalvelu Mossadin toimintaan erikoistuneet yksikötkin. Näillä tarkoituksenmukaisilla eliminoinneilla pyritään luomaan jännitteitä ja epävarmuutta terroristijärjestöjen sisäiseen vakauteen, rappeuttamaan järjestöjen aktiivien toiminnallista moraalialuoden, luomaan sisäisiä valtataisteluja järjestöihin ja pyrkiä tilanteeseen, jossa järjestö joutuu suuntaamaan suuresti resurssiaan piilotellakseen ja suojellakseen johtajiaan. Eliminointiuhalla pyritään lisäksi asettamaan terroristijohtajat suuren henkisen paineen alle, jossa toiminnalliset virhearviot ovat todennäköisiä.

Johtohahmojen eliminointi on nostanut esiin laillisuuskysymyksen. Useissa maissa terrorismi tulkitaan rikollisuudeksi vallitsevaa yhteiskuntajärjestys vastaan, eikä sitä kohtaan näin ollen voi suunnata suoraa sotilaallista voimaa. Israelissa laillisuuskysymys on ratkaistu tulkitsemalla terrorismi sodankäynnin muodoksi, jota vastaan valtio on jopa velvollinen suorittamaan kaikkialla mahdollisia toimenpiteitä kansalaistensa suojaamiseksi. Alkuvuodesta 2002 Israelin armeijan päälakimies tulkitsi tarkkojen henkilöihin kohdistuvan eliminoinnin olevan laillista kaikkialla neljän syyn täytyessä, niiden mukaan eliminoitavana olevan henkilön pystytään varmasti todistamaan suunnitelleen ja toteuttaneen terrori-iskun/iskuja, hän suunnittelee toteuttavansa terrori-iskun tulevaisuudessa, vetoamukset palestiinalaisviranomaisille henkilön pidättämiseksi ovat jätetty huomioimatta, Israelin omat pidättämisyritykset ovat epäonnistuneet ja lisäksi ettei henkilön eliminointi ole kustotoimenpide, vaan keino estää mahdollinen terrori-isku/iskuja.

Avainhenkilöiden eliminointi voi näennäisesti olla varsin tehokas keino toimia terroristiorganisaatiota vastaan, mutta tästä taktiikasta on löydettävissä niin ikään heikkouksia.

Kansainvälinen laki ei hyväksy avainhenkilöiden eliminointia terrorisminvastaisen toiminnan keinoin, ja näin ollen Israelin maine sivistysvaltiona on varsin voimakkaasti kyseenalaistettavissa, erityisesti kun eliminointi-iskussa kuolee viattomia sivullisia.

Eliminointi-iskut aiheuttavat suuria tiedustelukustannuksia, sillä niiden toteuttamiseksi tarvitaan tarkkaa ja reaaliaikaista informaatiota ja näin ollen vaativat luotettavia tiedustelutiedon lähteitä.

Eliminointien hyöty voi olla monesti vain väliaikainen, sillä useasti avainhenkilöt ovat korvattavissa tai laajatin organisaatiomuutokset voivat olla mahdollisia.

Eliminoinneista voi koitua myös haitta kostoiskujen muodossa. Kostoiskun todennäköisyys on suoraan verrannollinen terroristijärjestön motivaatioon ja kykyyn sekä resursseihin suorittaa kostoluonteinen isku.

Terrorismin vastaisen toiminnan historiasta on löydettävissä tapauksia joissa järjestöjen johtohahmojen pidättäminen tai eliminointi on aiheuttanut koko järjestön lamaantumisen kuten Baader-Meinhofin tapauksessa, mutta islamilaisten terroristijärjestöjen tunnuspiirteenä on monisoluisuus, joka mahdollistaa organisaation toiminnan vaikka osa siitä tuhoutuisi.¹¹⁶

Kemiallisilta ja biologisilta iskuilta puolustautuminen

Israel on luonut uniikin järjestelmän kemialliselta ja biologiselta aseelta puolustautumiseen ja sen saavutukset tunnustetaan ympäri maailmaa. Valtio on jakanut kansalaisilleen erilaisia suojautumispakkauksia sisältäen suojanaamarin, sekä antropiini-injektoreja. Israelin armeijan kotirintaman päämaja (*Pekood ha-Orref*) ylläpitää kansallista verkostoa suojavälineiden jakopaikoista sekä rekisteriä, josta on löydettävissä tiedot suojavälineet saaneista kansalaisista. Lisäksi kotirintaman päämaja jakaa kansalaisille muistutuksia suojavälineiden vaihtamisesta niiden vanhentuuessa.

Kun Persianlahden sodan aikana vuonna 1991 Irakin presidentti Saddam Hussein uhkasi Israelia kemiallisilla aseilla, annettiin maassa ohjeistus jokaisen kotitalouden velvollisuudesta valmistaa asuntoonsa suojattu ja ilmatiivis huone, jonne asukkaat voisivat suojautua omien

suojavälineidensä kanssa hälytyksen kuuluessa, vuodesta 1992 kaikissa valtiollisissa rakennuksissa on ollut vastaavanlainen "suljettu huone".

Syy nykypäivän tehokkaaseen suojautumiseen BC-asetta vastaan ei pelkästään ole löydettävissä Israelin vihamielisten naapurien asettamalla uhalla, vaan kuten viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet, ovat terroristijärjestöt niin ikään suunnanneet mielenkiintoaan mahdollisuuteen käyttää kemiallista tai biologista asetta. Joulukuussa 2001 Haifassa itsemurhaiskun tehneen Hamasin jäsenen jäljiltä löytyi myrkyllistä yhdistettä, joka oli tarkoitettu pommin vaikuttavaksi aineeksi. Myrky oli suurimmaksi osaksi kuitenkin höyrystynyt räjähdyksessä eikä siitä aiheutunut vaaraa. Toukokuussa 2002 pidätetty Hamasin aktiivi Abbas Sayed myönsi myöhemmissä kuulusteluissa hankkineensa tietämystä Hizbolahilta syanidin ja erinäisten hermokaasujen valmistukseen. Nämä tapahtumat osoittavat kiistämättä sen tosiasian, että palestiinalaisterroristit ovat kiinnostuneet ja jopa käyttäneet kemiallista asetta, ja näin ollen asettavat vakavan uhan Israelin valtion turvallisuudelle.¹¹⁷

Oman siviiliväestön psykologisen sietokyvyn lisääminen

Terrorismin peruskeinoina on luoda epävarmuutta ja pelkoa sitä kohtaavan siviiliväestön keskuuteen. Henkilöimällä iskut ja niiden tuottaman vaikutuksen on näin terroristien pyrkimyksenä luoda kuva kaikille kansalaisille heidän omasta haavoittuvuudestaan ja uhasta, joka voi kohdata heitä vuoden jokaisena päivänä.

Tämänkaltaisen psykologisen uhan edessä on Israelin valtio nähnyt paljon vaivaa valveuttaakseen kansalaisensa terroriuhkaa vastaan. Uhkaa torjuakseen on Israelilaisia terrorismin tuntijoita käynyt kouluissa esitelmöimässä koululaisille terrorismista ja terroristien keinoista, sekä miten niihin tulisi suhtautua ja miten reagoida missäkin vaiheessa. Esitelmäkokonaisuudet on tehty mittatilauksena kyseiselle koululle, luokka-asteelle ja ikäryhmälle. Näillä oppituntikokonaisuuksilla pyritään kansalaisia kasvattamaan pois persoonallisen terrorismin pelosta. Kansainvälisen terrorisminvastaisen keskuksen johtaja Ganor sanoo: "Oppimalla tuntemaan terrorismi ilmiönä kaikkine aspekteineen, viedään pohja terroristien tärkeimmältä tavoitteelta: pelon levittämiseltä kansalaisiin ja turvattomuuden tunteen luomiselta Israelin väestöön".¹¹⁸

Ilmailualan turvallisuus

Israelin kansallisen lentoyhtiön El Alin arvioitu turvallisuusbudjetti on noin 80 miljoonaa dollaria. Syy suureen budjettiin on ilmiselvä, kaupallisen lentoyhtiön matkustajakone on epäilemättä ns. "lihava maali" joka ilmaan noustuaan on äärimmäisen haavoittuvainen terroriluontoiselle iskulle.

Lentokenttäterminaalien turvallisuus on noussut tärkeäksi kysymykseksi Israelin turvallisuusviranomaisille aina vuodesta 1985, jolloin palestiinalaisterroristit hyökkäsivät EL Alin matkustajaterminaleihin Wienissä ja Roomassa surmaten 18 ihmistä. Esimerkiksi Ben Gurionin lentokentällä suoritetaan ensimmäiset tarkastukset alueelle saapuville henkilöille ja ajoneuvoille jo lentokenttäalueen portilla, joka sijaitsee ainoalla sisääntulo väylällä. Lentokenttäterminaalien alueella liikkuu jatkuvasti siviilivaatteisiin pukeutuneita vartioita jotka lyhyin väliajoin tarkistavat muun muassa jäteastiat ja wc-tilat räjähteiden varalta.

El Alin matkustajaksi aikovat tarkastetaan 1970-luvun alkupuolella kehitetyllä profilointimenetelmällä, joka on osoittautunut varsin tehokkaaksi. Profiloinnilla pyritään aikaisempien tiedustelutietojen perusteella löytämään mahdolliset terroriuhkaa aiheuttavat henkilöt. Henkilöiden käytöksen analysointi onkin avainasemassa pelkän matkatavaroiden tutkimisen sijaan. Tämän kaltaisen turvallisuustoiminnan laiminlyönnin voidaan katsoa olleen osasyynä syyskuun 11. päivän terrori-iskujen mahdollistumiseen Yhdysvalloissa.

Jokaisen matkustajan laaja profilointi ja tarkastaminen on käytännössä mahdotonta, vaikkakin matkustajia kehoitetaan saapumaan lentokentille kolmea tuntia ennen koneen lähtöä, olisi se siltikin erittäin epäkäytännöllistä, tämän vuoksi El Alin matkustajat kategorisoidaan kansallisuutensa mukaan heidän saapuessaan lentokentälle. Kategorisointi nopeuttaa turvallisuustarkastusta ja pitää toimenpiteen vielä mahdollisuuden piirissä. Kategorisoitavia ryhmiä ovat muun muassa israelilaiset juutalaiset, muiden kansallisuuksien juutalaiset sekä ryhmät jotka todennäköisesti joutuvat tarkemman profiloinnin kohteeksi kuten palestiinalaiset arabit ja muiden epäilyttävien kansallisuuksien edustajat. Israelin valtion omistama El Al on siitä hyvässä asemassa, että sen turvallisuudesta vastaavat valtiolliset viranomaiset, joilla on käytössään tarkat tiedustelutiedot ja poliisivaltuudet, näin pystytään jo etukäteen melko tarkasti profiloimaan matkustajaksi tulevan henkilön todennäköisyys suorittaa terroritekoja.

Huolimatta tarkoista tiedustelutiedoista, suoritetaan silti jokaiselle matkustajalle perusluontoinen turvallisuuskysely, jossa haastattelijä selvittää muun muassa matkustajan määränpään ja matkan tarkoituksen. Suurin osa El Al:n matkustajista todetaan alhaisen riskin matkustajiksi, mutta n.1 % matkustajista luokitellaan korkean riskin omaaviksi henkilöiksi heidän haastattelussa antamiensa näyttöjen perusteella, näitä voivat olla esimerkiksi vastausten epäselvyys tai hermostuneisuus haastattelutilanteessa.

Käytäntö on osoittanut Israelin viranomaisille, että taitavat profiloijat ovat keskeisessä roolissa terrori-iskujen torjunnassa. Israelin valtio asettaa varsin korkeat vaatimukset profiloijalle, joka työskentelee ilmailualan palveluksessa, työt tällä turvallisuusalalla ovat melko hyvin palkattuja ja työ houkuttelee monia yliopisto-opiskelijoita haastavuudellaan ja hyvällä palkallaan. Pitääkseen turvallisuusalan henkilöstön reagoitakyvyn korkeana Shin Betin valtiollisen turvallisuudenosasto tekee harjoituksenomaisia iskuja lentokentille koettaen saada oikealta vaikuttavia räjähteitä lentokoneisiin.

Huolimatta tehokkuudestaan estää terrori-iskuja El Alin profilointi menettelyssä on niin ikään heikkoutensa. Esimerkiksi inhimillinen erehdys voi olla mahdollinen tilanteessa jossa haastattelijan ja haastateltavan välinen suhde osoittautuu haastattelijalle miellyttäväksi ja hän ei pystykään havaitsemaan hälyttäviä tunnusmerkkejä haastateltavassa. Lisäksi riskinä on eräiden liikematkustajien saapuessa lentokentälle ainoastaan tunti ennen koneen lähtöä, jolloin täsmällinen matkustajan tarkastaminen on mahdotonta.

Koska mikään tiedustelukeino ei pysty täysin tunnistamaan jokaista terroristia, ovat El Alin turvallisuudesta vastaavat viranomaiset havainneet toisen ja kolmannen kehän turvallisuuden niin ikään erittäin keskeisiksi. Toisella turvakehällä tarkastetaan matkatavaroiden täsmävyys niiden omistajaksi ilmoittautuneisiin matkustajiin. Tämän lisäksi ne tarkistetaan läpivalaisulaitteilla. Pommikoiria käytetään niin ikään räjähteiden havaitsemiseen. Kolmannella turvakehällä tarkoitetaan lentokoneiden sisällä olevaa turvallisuustoimintaa. El Alin jokaisessa lentokoneessa on panssaroidut ohjaamoiden ovet sekä räjähdysvarmat matkatavaratilat, tämän lisäksi jokaiselle El Al:n lennolle on sijoitettuna vähintäänkin yksi aseistettu siviiliasuinen vartija.

Eräs merkittävä uhka Ben Gurionin lentokenttää kohtaan muodostuu kannettavista maasta - ilmaan ohjuksista, sillä kenttä sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä Länsirannan palestiinalaisalueesta. Tässä uhatta Israel luottaa alueelliseen turvallisuuteensa, joka tarkoittaa

lentokentän turvallisuudesta vastaavan Shin Betin jatkuvaa uhka-analysointia ja ennakoivien vastatoimien kehittämistä.¹¹⁹

Lailliset keinot sekä liikkuvuuden rajoittaminen

Lailliset keinot ymmärretään terroristiorganisaatioiden kriminalisoinnilla sillä seurauksella, että niiden kaikesta toiminnasta tulee lainvastaista. Israelissa laillisuus terrorismin vastaisessa toiminnassa on viety erittäin pitkälle mahdollistaen tehokkaimpien keinojen käyttöön ottamisen tarpeen niin vaatiessa. Israelin terrorismin vastaisen lain ja rangaistusjärjestelmän tarkastelussa on erotettavissa kaksi näkökulmaa

Laillisuustoimet palestiinalaisalueilla. Nämä lainvoimaiset rangaistusmenetelmät mahdollistavat todistettavien terroristien kiinnioton, kotiarestin, karkottamisen ja heidän kotiensa tuhoamisen.

Laillisuustoimet Israelissa. Viimevuotisten voimakkaiden terrorikampanjoiden jälkeen on Israelissa säädetty lakeja mahdollistamaan toiminnan terroriorganisaatioita tukevien ja niihin kuuluvien henkilöiden saattamiseksi oikeuden eteen. Näiden lakien lisäksi muutamia yhteiskunnallisia suosituksia on säädetty lain asteelle esimerkkinä vanhempien velvollisuus tarkkailla koulujen sisäänkäyntejä.¹²⁰

Liikkuvuuden rajoittamisella tässä tarkoitetaan Israelin rakentamia esteitä palestiinalaisalueiden ympärille sekä kuluntarkkailuverkostolla Israelin ja palestiinalaisalueiden välillä. Tunnetuin esimerkki näistä toimista on Israelin vuonna 2002 aloittama Länsirannan palestiinalaisalueen ympärille pystytettävän turva-aidan rakentaminen.¹²¹

Terrorismin vastaiset rintamat

Israelin terrorismin vastaiset taistelualueet on jaettavissa viiteen eri rintamaan. Rintamat ovat ilmaisu- ja meririntama sekä pohjoinen, eteläinen ja itäinen rintama. Rintamat eroavat toisistaan maantieteellisen sijainnin lisäksi terrori-iskuja tekevien ryhmittymien, sotilaallisten vastatoimien ja rintamien aktiivisuuden suhteen.(kuva2)

Rannikkorintama käsittää terroristiorganisaatioiden välimereltä käsin tekemät iskut Israelia vastaan. Kyseinen rintama on ollut hiljainen 1980-luvulta asti lukuun ottamatta muutamia aseiden salakuljetusyriytyksiä, jotka Israelin merivoimat ovat kyenneet estämään. Vuonna 2002

merivoimien erikoisjoukot tarkastivat Karine A-laivan ja takavarikoivat yli 50 tonnia asemateriaalia. Materiaali oli tarkoitettu palestiinalaisten ääriliikkeiden käyttöön ja alkuperämaaksi epäiltiin Irania.

Ilmailurintama oli 1960 ja -70 luvuilla useiden terrori-iskujen kohteena, mutta kuten edellä on esitetty ovat kaupallisen ilmailun turvallisuusmääräykset tiukentuneet huomattavasti ja Israelin ilmailualan turvallisuusmenetelmät ovat olleet mallina monille maille niiden kehittäessä valtiollisten lentoyhtiöidensä turvallisuustoimintaa

Kuva 2, Israelin terrorismin vastaiset rintamat¹²²

Area of operation	Northern Front	Eastern Front	Southern Front	Coastal Front	Aviation Front
Threat	Hizballah	Fatah/Hamas/PIJ	Fatah/Hamas/PIJ	Hizballah/Palestinian groups	Hizballah/
Political response measures	Cohensive	Divided, polarized, reactive, ad hoc.	Divided, polarized, reactive, ad hoc.	Cohensive	Cohensive
Pol/mil MAA* Consensus	High	Low	Medium	High	High
Military response measures	Defensive	Defensive/ offensive & protect settlers	Defensive/ offensive & protect settlers	Defensive in depth	Defensive in depth
IDF anti-terrorism force protection condition	Low vulnerability	High vulnerability	High vulnerability	Low vulnerability	Low vulnerability
Internal cbt hurdles	None	High political -	High political -	None	None
Combating terrorism effectiveness	High	Low	Low	High	High

*MAA = Mission Area Analysis

Pohjoisella rintamalla Israel sotii Hizbollahia vastaan. Sota muistuttaa Hizbollahin taholta suuresti sissisotaa väijytyksineen ja kranaatti-iskuineen. Israelin ja Libanonin rajan yli käydään

myös psykologista taistelua, sillä Libanonin puolelle on pystytetty suuria propagandajulisteita, jotka kertovat kaatuneista ja haavoittuneista israelilaissoitilaista, näin pyrkimyksenään vaikuttaa heidän palvelusmoraaliinsa.

Israelilaiset asiantuntijat puhuvat nykyään Intifadan voimakkaasta “hizbollahisoitumisesta” eli Hizbollahin tarjoamasta ase- ja koulutustuesta palestiinalaisille ääriliikkeille, ja sen mukanaan tuomasta toisen intifadan voimakkaasta väkivaltaistumisesta.

Eteläinen ja Itäinen terrorismin vastainen rintama ovat ongelmallisimpia, sillä ne ovat kaikkein lähimpinä palestiinalaisalueita. Länsirannalta ja Gazasta on vuoden 2000 jälkeen kohdistunut Israeliin todellinen ja vaikea itsemurhaterrorismin uhka. Vuonna 1987–93 rakennetun Gazan alueen eristävän turvallisuusaidan esimerkin mukaisesti on 2002 alettu rakentaa vastaavaa aitaa myös Länsirannan palestiinalaisalueen ympärille.¹²³

3.6 Johtopäätökset

Israelin asevoimien voimakas sotilaallinen terrorismivastainen toiminta on tuonut tulosta ja terrori-iskujen estoprosentti liikkuu korkeissa lukemissa. Entinen Israelin puolustusministeri Shaul Mofaz arvioikin luvun olevan yli 90 % kaikista Israelia vastaan suunnitelluista terrori-iskuista.¹²⁴

Israel on vuosien ajan toiminut terrorismia vastaan aktiivisesti kapealla sotilaallisella toiminnan sektorilla, mutta jättänyt terrorismin kehitykseen johtavat varsinaiset syyt lähes huomiotta. Israel on vaikeassa asemassa käyttäessään kovaa sotilaallista voimaa terrorismin torjunnassa, sillä se kokemusten perusteella saa myös maltillisemmat palestiinalaispiirit turvautumaan terrorismin ja väkivallan keinoihin vastustaessaan Israelin miehitystä palestiinalaisalueilla. Toki tässä näkökulmassa on otettava huomioon sekin seikka, että palestiinalaisryhmittymien joukosta löytyy organisaatioita, jotka hylkäävät kaikki rauhanomaiset ratkaisut konfliktiin ja joiden eräänä korkeimmista tavoitteista on Israelin valtion ehdoton hävittäminen.

Neuvotteluyhteyden luominen tämän kaltaisen tilanteen vallitessa on varsin vaikeaa, sillä neuvottelun alettua on totuttu tilanteeseen, jossa väkivaltaisuudet alkavat välittömästi uudelleen. Näihin väkivaltaisuuksiin vastaaminen on Israelin valtiollinen velvollisuus suojellessaan kansalaisiaan. Israelin syyllistyessä vakaviin humanitaarisiin loukkauksiin toimessaan terrorismia

vastaan, ei voida palestiinalaishallinnoltakaan odottaa muita kuin äärimmäisyyteen viittaavia lausuntoja, joita on kansainvälinen media saanut välittää jo vuosikymmeniä.

Israelin yhtenä vaihtoehtona on vastakumouksellisuuden periaatteiden mukaisesti ylläpitää optio voimakkaan sotilaallisen terrorismin torjunnan kykyyn, mutta toisaalla luoda aktiivisesti neuvotteluyhteys maltilliseen ja tunnustettuun palestiinalaishallintoon. Tämän näkökannan dilemmana lienee kuitenkin virallisen palestiinalaishallinnon ajoittainen läheisyys terroriorganisaatioiden kanssa sekä vuoden 2006 Hamasin vaalivoitto, jolloin terroristijärjestöksi maailmanlaajuisesti tunnustettu organisaatio valtasi palestiinalaishallinnon parlamentaarisen demokratian keinoin keinoin.

Tässä päätelmässä voidaan kuitenkin päästä lopputulokseen, ettei palestiinalaisyhteiskunnan sosiaalisia, taloudellisia, poliittisia tai uskonnollisiakaan ongelmia, jotka ovat terrorismin aiheuttajasyitä palestiinalaisten keskuudessa, voida ratkaista pelkästään Israelin sotilaallisen voiman käytöllä. Toisaalta, kaikki Israelin palestiinalaisia kohtaan osoittamat toimenpiteet olivat ne sitten avustusluontoisia tai esimerkiksi liikkuvuutta rajoittavia, tulkitaan palestiinalaisten parissa suurella epäluottamuksella. Kaikki Israelin toimintaa palestiinalaisia kohtaan ymmärretäänkin palestiinalaisten keskuudessa miehittäjän toimintana. Tällaisesta asetelmasta on äärijärjestöjen äärettömän helppo ammentaa propagandistista viestiään oman toimintansa tueksi.

Yksityiskohtaisella organisaatioiden ja niiden toimintamallien tarkastelulla tässä luvussa saavutetaan ymmärrys kokonaisuudesta ja niistä toiminnanmuodoista mitä toinen intifada pitää sisällään. Kumoukselliselta kannalta katsottuna toisessa intifadassa operoi äärimmäisen hajanainen, mutta päätavoitteissaan lähes yhtenäinen vastarintaorganisaatioiden joukko, joilla kaikilla on pyrkimyksenään itsenäisen tai itsehallinnollisen Palestiinan saavuttaminen. Terroristiorganisaatioita lähemmin tarkasteltaessa on huomattava niiden luonne puhtaasti kumouksellisen sodan kahden ensimmäisen vaiheen, terrorismin ja sissitoiminnan suorittamiseen. Varsinaista selkeää pyrkimystä konventionaaliseen taisteluun yhdistettynä kansannousuun ei ole havaittavissa. Vastakumouksellisin silmin tilannetta tarkasteltaessa voidaan nähdä edellytykset sekä voimankäytön että kansanluottamuksen saavuttamisen tasapainoiselle yhteensovittamiselle. Toisaalta kaikki aina Israelin valtiollista terrorismin vastaista strategiaa myöten viittaa siihen ettei Israel valtiollisena toimijana ole halukas muuhun kuin sotilaalliseen ja poliisitoiminnalliseen terrorismin vastaiseen taisteluun.

4. KUMOUKSELLISEN JA VASTAKUMOUKSELLISEN SODAN KÄYMINEN TOISESSA INTIFADASSA

4.1 Toisen intifadan kulku

Vuonna 1993 allekirjoitettu Oslon rauhansopimus satoi PLO:n kitkemään väkivaltaisen kehityksen Palestiinan kansallisista pyrkimyksistä. Tähän vastauksena Israel lupautui sopimuksessa osittaiseen vetäytymiseen miehittämiltään palestiinalaisalueilta. Kuitenkaan Oslon sopimus ei kuitenkaan tuonut mukanaan kuin voimakkaita pettymyksiä rauhan kehitykseen. Viisi vuotta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen olivat tapahtumista kertovat tilastot paljon puhuvia: 405 palestiinalaista oli kuollut, israelilaiskansalaisten vastaavan luvun ollessa 256, yhteensä tappioita kärsittiin molemmilla puolilla niiden viiden vuoden aikana enemmän kuin aikaisempien viidentoista vuoden aikana yhteensä. Lisäksi Israelin rakentamat turva-aidat palestiinalaisalueiden ympärille saivat aikaan työttömyysasteen nousun aidatuilla aluilla aina 50 %:n ja elintason tippumaan 30 %:a.¹²⁵

Vuonna 1995 Israelin pääministeriksi nousi Shimon Peres, joka astui murhatun Yitzhak Rabinin tilalle, Rabinin murhasi Oslon rauhansopimusta vastustanut äärijuutalainen Yigal Amir. Vaaleissa, jotka pidettiin seuraavana vuonna, nousi pääministeriksi Likud puolueen Benjamin Netanyahu, hän lupasi turvata Israelin kansallisen turvallisuuden ja vaati palestiinalaisosapuolta noudattamaan omaa rauhansopimuksen kohtaansa väkivaltaisuuksien rajoittamisesta. Netanyahu ylläpiti juutalaissiirtokuntien rakennus- ja laajennustyötä palestiinalaisalueille. Tätä toimintaa ei suoranaisesti ollut kielletty Oslon rauhansopimuksessa, mutta palestiinalaiset kokivat sen rikkovan sopimuksen henkeä ja niin 1993 kiihtyneet väkivaltaisuuudet lisääntyivät entisestään.¹²⁶

Eräiden väittämien mukaan palestiinalaishallinnon ja sen johtajan Yasser Arafatin väitetään suunnitelleen toisen intifadan käynnistämisen huolellisesti ennakkoon. Näiden väitteiden tukena esitetään varsin usein palestiinalaishallinnon sen hetkisen tiedotusministerin Imad Faloujin lausunto siitä miten väkivaltaisuuksia ennakoitu Arafatin palattua Camp Davidin huippukokouksesta heinäkuussa 2000, toisin sanoen kuukausia ennen Ariel Sharonin vierailua Tempelivuoren moskeijalla.^{127, 128} Lisäksi tässä väitteessä käytetään useasti DFLP: entisen sotilaskomentajan Mahmud Nofalin lausumaa aiheesta ”Hän (Arafat) totesi meille: olemme

ryhtymässä taisteluun, joten meidän on oltava valmiina” tämä siis ennen 28. syyskuuta tapahtunutta Sharonin vierailua.¹²⁹

Toisen intifadan alkuhetkistä on laadittu varsin kattava ja objektiivinen raportti, jonka laatijana on ollut entinen yhdysvaltalaisenaattori George Mitchellin johtama komitea. Mitchellin mukaan nimetty tutkimuskomitea tutustui lyhyen tehtävän kuvauksensa mukaan ”vuonna 2000 puhjenneiden väkivaltaisuuksien syihin”

Komitean tekemässä selvityksessä israelilainen kanta on tiivistettävässä seuraavasti:

- toisen intifadan aloittaneet väkivaltaisuuDET ovat suora seuraus kariutuneista Camp Davidin neuvotteluista
- väkivaltaisuuDET olivat palestiinalaishallinnon suunnittelemlia ja organisoimlia
- tapahtumien kululla pyrittiin saavuttamaan diplomaattinen jalansija ja neuvotteluasema

Palestiinalaisosapuolen kanta voidaan tiivistää PLO:n kannasta tapahtumiin:

- Camp David:n neuvottelut eivät merkinneet muuta kuin Israelin halua oikeuttaa voimakeinonsa palestiinalaisalueilla.
- Israelin toimet mielenosoituksia vastaan olivat ylimitoitettuja, väkivaltaisia ja laittomia

Raportin loppulausuman sanoma voidaan tiivistää muutamaan pääkohtaansa:

- Ariel Sharonin vierailua Al-Aqsan moskeijalle ei voida pitää pääsyynä toisen intifadan alkamiselle. Toisaalta vierailu oli huonosti suunniteltu ja erittäin huonosti ajoitettu.
- Mitään selkeitä todisteita siitä, että palestiinalaishallinto olisi suunnitellut toisen intifadan aloittaneet väkivaltaisuuDET, ei ole esittä.
- Mitään todisteita ei myöskään ole siitä että Israelin hallitus olisi tahallisesti halunnut tai tarkoituksenomaisesti käskenyt käytettävän kuolettavaa voimaa mellakoitsijoita ja mielenosoittajia kohtaan.¹³⁰

Vuosi 2000

Israelilaisen tulkinnan mukaan toinen intifada alkoi syyskuun 27. päivänä vuonna 2000. Tapahtumaketjun katsotaan tässä tulkinnassa alkaneen kersantti David Birin murhasta.¹³¹ Kansainvälisen ja yleisen tulkinnan mukaan Ariel Sharonin vierailua voidaan kuitenkin pitää toisen intifadan laukaisseena tapahtumana.¹³²

Oppositiojohtaja Ariel Sharon teki vierailun temppelivuoren moskeijalle 28. syyskuuta 2000 alkuperäisenä tarkoituksenaan tutkia israelilaisten arkeologien syytökset islamilaisvaikuttajien tahallisista kaivauspaikkojen sabotoinneista. Vierailua varten tehtyjen valmistelujen aikana varmistettiin muun muassa palestiinalaishallinnon hyväksyntä vierailulle. Sharonin itsensä mukaan vierailun tarkoituksena ei ollut harkittu provokaatio, vaan hän julisti olevansa rauhan omaisella vierailulla oleva juutalainen juutalaisuuden pyhimällä paikalla ja uskovansa israelilaisten ja arabien rauhanomaiseen yhteiselyyn. Sharonin väitetään arvioineen oman vierailunsa aloittavan väkivaltaisuuDET ja laskeneen saavansa niistä omalle poliittiselle urakehitykselleen hyvän ponnahduslaudan. Sharonin Likud puolue voittikin vuoden 2001 vaalit lupauksillaan rauhan palauttamisesta Israeliin.¹³³

Lokakuun mellakoiksi kutsutut tapahtumat saivat alkunsa israelilaisarabien aloitettua levottomuudet lokakuussa 2000. Näitä mellakoita edelsivät jo laajat levottomuuden aallot välittömästi Sharonin vierailun jälkeen. Mellakoiden aikana tukittiin teitä ja hyökättiin israelilaissiviilien kimppuun juutalaissiirtokunnissa. Israelin poliisi kykeni osittain rauhoittamaan tilanteen, mutta joutui käyttämään kuolettavaa voimaa mellakoitsijoita vastaan useassa tapauksessa. Nämä väkivaltaisuuDET konkretisoituivat israelilaisille 12. lokakuuta jolloin kaksi israelilaisreserviläistä harhautui Ramallahin palestiinalaiskaupunkiin, jossa palestiinalaispoliisi vangitsi heidät. Riehaantunut väkijoukko tunkeutui poliisiasemalle ja surmasi israelilaissotilaita, paikallinen televisio kuvasi koko tapahtumasarjan ja se välitettiin kansan tietoisuuteen.¹³⁴

Tuomari Theodor Or:n johtama Israelin korkeimman oikeuden asettama tutkimuskomitea perehtyi mellakoiden syihin ja seurauksiin. Lopputuloksena oli lausunto jonka mukaan poliisi oli huonosti varustautunut ja valmistautunut kyseiseen tilanteeseen. Tutkimuskomitea asetti joitakin korkea-arvoisia upseereja syytteeseen katsoen heidän toimintansa olleen vastuutonta ja huonosti harkittua.¹³⁵

Lokakuussa 2000 aloitti Israel mahdollisesti tilanteen väkivaltaistumisen vuoksi palestiinalaishallinnon turvallisuusjoukkojen ja terroristijohtajien eliminoinnin. Vuoden 2000 aikana eliminoitiin arviolta 20–30 palestiinalaista. Eliminoinneissa käytettiin useasti tiedonlähteenä edellä esitetyn mukaisesti palestiinalaisilmiantajia joiden avulla saatiin eliminointavien kohteiden liikkeitä ja toimia seurattua realikaisesti. 12 marraskuuta 2000 löydettiin palestiinalaisten vastaus eliminointitoimiin: tietojen välittäjä Qassem Kelfh löytyi murhattuna,

hänen ilmoitettiin palestiinalaisuutisissa toimittaneen kolme päivää aikaisemmin surmatun Fatahin sotilaallisen osaston johtajan Hussein Abayatin liikkeisiin liittyvää tietoa israelilaisille.¹³⁶

Vuosi 2001

Israelin pääministeriksi nousi 2001 helmikuussa erityisessä pääministerinvaalissa Ariel Sharon. Sharon voitti työväenpuolueen ehdokkaan Ehud Barakin ja toi valtaan oman Likud puolueensa, joka edelleen on yksi suurimmista israelilaispolitiikan vaikuttajista. Sharonin valtaannousua arvellaan edistäneen suuresti hänen käyttämänsä retoriikka rauhan tuomisesta Israeliin ja tilanteen vakauttamisen takaaminen.

Vuoden keskeisiä tapahtumia toisessa intifadassa olivat Hamasin suorittama tuhoisa terrori-isku Tel-Avivlaiseen yökerhoon jossa kuoli kaikkiaan 21 israelilaista, palestiinaisten kovenevat mellakat ja Santorini aluksen massiivinen asetakavarikko. Aluksen uumenista paljastui kaikkiaan 40 tonnia aseita ja ammuksia, mukana muun muassa RPG sinkoaseita sekä Katyasha-raketteja sekä siviili-ilmailulle merkittävän uhan muodostaneita Strela-2 ohjuksia. Aluksen miehistön mukaan heidän matkansa oli kolmas ja kaksi ensimmäistä olivat saapuneet perille. Tämä tieto, yhdessä Strela-löytöjen kanssa, aiheutti siviilikoneiden lentokorkeuden nostamisen 2500 m:n eli strela-2:n tehokaan ampumaetäisyyden ulottumattomiin¹³⁷. Iskut ja selkeät viittaukset väkivaltaisuuksien jatkuvuuteen vähensivät merkittävästi Yhdysvaltain halua toimia rauhanvälittäjänä.¹³⁸

Vuosi 2002

Vuosi 2002 tunnetaan toisessa intifadassa väkivallan kiihtymisen vuotena. Tammikuun alussa toinen merkittävä aselasti löydettiin Karine-A nimiseltä alukselta, joka oli matkalla Gazan palestiinalaisalueelle. Tammikuussa aloitti iskujensa sarjan toisen intifadan esitaistelijaksi noussut Al-Aqsan Marttyyrien Prikaatit,¹³⁹ joiden tuhovoima koko konfliktin ajan on ollut merkittävässä asemassa palestiinalaiskansallisten äärijärjestöjen keskuudessa. Alkuvuosi 2002 oli mullistava terrorismin osalta myös siksi, että palestiinalaisterroristit suuntasivat iskunsa myös Israelin kaupunkeihin. Aikaisemmin toisen intifadan väkivaltaisuuDET olivat pysyneet selkeästi miehitettyjen palestiinalaisalueiden maaperällä. Vuoden terrorikampanjat olivat voimakkaammillaan keväällä, jolloin maaliskuun 27. päivä tehtiin tuhoisa Netanyan isku. Iskussa kuoli 30 israelilaista siviiliä. Vuoden huhtikuu sai terrori-iskujensa vuoksi liikanimen ”verinen huhtikuu”. Terroritekojen kiihtymisen vuoksi Israel laukaisi suurimman sotilaallisen operaation Gazan alueelle sitten Kuuden Päivän sodan 1967. Operaatio kantoi nimeä ”Defensive Shield”.

Operaation aikana vangittiin ja surmattiin useita terroristiryhmien jäseniä ja otettiin haltuun merkittäviä määriä näiden järjestöjen materiaalia.¹⁴⁰ Kesäkuussa 2002 toteutti Israel toisen merkittävän sotilasoperaationsa Determinet Path:n palestiinalaisalueella Defensive Shield:stä saamiensa hyvien kokemusten perusteella. Operaation tarkoituksena oli tuhota terroriorganisaatioiden infrastruktuuri Länsirannan palestiinalaisalueilla. Operaation seurauksena iskut ja hyökkäykset loppuivatkin kuukauden ajaksi vain alkaakseen pian uudestaan ja kohdistuen enemmässä määrin israelilaiseen siviiliväestöön.¹⁴¹

YK:n arvion mukaan Israelin vuonna 2002 suorittamassa palestiinalaisalueiden uudelleen miehityksessä kuoli 497 ja haavoittui 1447 palestiinalaista. Erityisen veriset taistelut olivat Jenin:in pakolaisleirillä, jossa kirjataan kuolleen 32 palestiinalaisryhmittymiin kuulunutta taistelijaa, 22 palestiinalaissyiviiliä ja 23 israelilaissotilasta. Palestiinalaisosapuoli syytti lisäksi Israelia miehityksen aikana palestiinalaisella pakolaisleirillä tehdyistä tuhansista selittämättömistä surmista, mutta väitteen kansainvälisen yhteisön asettamat puolueettomat tarkkailijat osoittivat vääräksi laskien luvun 55:n surmattuun.¹⁴²

Vuoden 2002 kesäkuussa Israelin parlamentti Knesset päätti Länsirannan palestiinalaisalueen eristävän muurin rakentamisesta. Muurin keskeinen tarkoitus oli terrori-iskujen estäminen Israelin alueelle. Kovaa kansainvälistä kritiikkiä osakseen saaneen muurin rakentaminen aloitettiin 16. kesäkuuta.¹⁴³

Vuosi 2003

Vuoden 2003 maaliskuussa Yhdysvallat puuttui palestiinalaishallinnon valtatehitykseen ja painosti Yasser Arafatin nimittämään riippumattoman pääministerin. Arafat nimitti tehtävään maltillisena tunnetun Mahmud Abbasin. Yhdysvaltain painostus johtui Israelin tiedustelutiedoista joiden mukaan Jasser Arafat oli osoittanut Al-Aqsan Marttyyrien prikaateille n. 20000 dollarin suuruisen summan. Pian Abbasin nimityksen jälkeen Yhdysvaltain hallitus laski liikkeelle Tiekartta-nimellä tunnetun rauhansuunnitelmansa. Tiekartta piti sisällään suunnitelman väkivaltaisuuksien lopettamisesta, juutalaissiirtokuntien laajentamisen ja rakentamisen lopettamisen ja rauhanomaisen sekä demokraattisen palestiinalaishallinnon aikaansaamisen. Abbas ei kuitenkaan kyennyt oman hallintonsa avulla kiistämään äärijärjestöiltä niiden toimintavapautta mutta kykeni suostuttelemaan suurimmat ja tuhoisimmat organisaatiot väliaikaiseen tulitaukoon. Hamas ja Islamilainen Jihad sitoutuivat 45 päiväseen tulitaukoon 2003 kesäkuusta alkaen.

Tulitaukoa seuranneiden terrori-iskujen ja Israelin sotilasoperaatioiden jälkeen Abbas erosi syyskuussa 2003 Palestiinan pääministerin virastaan, syynä tähän on ilmeisesti hänen kykenemättömyytensä vaikuttaa konfliktin kulkuun. Kyvyttömyyden uskotaan osaltaan johtuneen juuri Arafatin halusta keskittää kaikki valta itselleen. Abbasin tilalle pääministeriksi vaihtui Ahmed Qurei.¹⁴⁴ Salaiset rauhanneuvottelujen Israelin oikeusministerin Yossi Beilinin ja palestiinalaisten entisen tiedotusministerin Yasser Abed Rabbon välillä saivat väkivaltaisuuDET taukoamaan lokakuussa. Geneven päätös-niminen rauhansopimus nostatti maailmalla toiveita tilanteen rauhoittumisesta. Vuoden 2003 aikana väkivaltaisuuksiin oli kuollut yhteensä yli 400 israelilaista ja palestiinalaista.¹⁴⁵

Vuosi 2004

Toukokuussa 2004 huipentui Israelin armeijan Rafahin palestiinalaiskaupungissa Gazassa syyskuussa 2000 aloittama salakuljetustunneleiden etsimis- ja tuhoamisoperaatio. Kuluneen neljän vuoden aikana kirjattiin löytyneen ja tuhotun yhteensä 90 salakuljetustunnelia. Näitä tunneleita pitkin palestiinalaiset salakuljettivat ammuksia, aseita, pakolaisia, elintarvikkeita, auton osia, huumausaineita, ulkomaista valuuttaa ja kultaa Egyptistä. Israel loi raja-alueelle laajan turvavyöhykkeen, jonka seurauksena se otti haltuun useita palestiinalaisasuntoja ja taloja. Ihmisoikeusjärjestö Human Rights Watchin mukaan operaatiossa tuhottiin yli 1500 taloa ja yli 16000 ihmistä menetti kotinsa.¹⁴⁶

Vuosi 2004 oli muutosten vuosi myös Israelilaisessa konfliktia käsittelevässä politiikassa. Helmikuun 2. päivä julkisti pääministeri Sharon suunnitelmansa siirtää kaikki juutalaissiirtokuntien asukkaat pois Gazan palestiinalaisalueelta. Israelin poliittinen oppositio epäili aluksi kyseisen suunnitelman olevan ainoastaan ”mediatempu”, mutta samalla oppositiossa istuva työväenpuolue ilmoitti kannattavansa hanketta. Sharonin muodostaman oikeistokoalition muut jäsenpuolueet uhkasivat puolestaan jättää hallituksen mikäli suunnitelma toteutettaisiin. Sharonin suunnitelman voiman osoittamiseksi ja viimeaikaisten terrori-iskujen vuoksi Israelin armeija toteutti sarjan voimakkaita iskuja palestiinalaisalueille, painopisteenään Gazan alue ja Rafahin kaupunki. Maaliskuun 22.päivä iskuissa kuoli myös Hamasin hengellinen johtaja ja yksi organisaation perustajista Sheikki Ahmed Yassin. Gazan alueen tilanne oli erittäin kireä koko kevään ja kesän. Konfliktin molemmat osapuolet suorittivat verisiä operaatioita. Esimerkkinä mainittakoon palestiinalaisten suorittamat 13 israelilaisstilaan surmat ja ruumiiden häpäisy 11–12. päivinä huhtikuuta sekä Israelin armeijan operaatio ”sateenkaari”(rainbow), jossa

tuhottiin Rafahin alueen salakuljetustunneleita ja rakennuksia. Operaatiossa sai surmansa 40 palestiinalaistaistelijaa, 12 siviiliä ja lisäksi ainakin 45 rakennusta tuhottiin.¹⁴⁷

Vuoden 2004 yksi merkittävimmistä tapahtumista oli eittämättä Yasser Arafatin kuolema. Arafat menehtyi 11. marraskuuta Pariisissa. Arafatin kuolema sai aikaan Gazan alueen tilanteen epävakaisuuden lisääntymisen ja väkivaltaistumisen. Pian kuolemantapauksen jälkeen Abbas matkustikin palestiinalaisten edustajana Syyriaan neuvottelemaan ääri liikkeiden johtajien kanssa Israeliin suuntautuvien iskujen lopettamisesta, koettaen näin aikaan saada uutta tulitaukoa taisteluihin. Tulitaukoehdotuksista huolimatta Hamas vannoi jatkavansa taistelua Israelia vastaan ja ampuikin useita Qassam raketteja Israelin alueelle sekä panssarintorjuntaohjuksen lastentarhaan Kfar Daromin juutalaissiirtokuntaan. Arafatin kuolema sai aikaan myös epäilyjä hänen kuolemansa luonnollisuudesta. Fatahin Haukoiksi itseään kutsuva Al-Aqsan marttyyrien prikaatien solu toteutti mitä ilmeisimmin yhdessä Hamasin kanssa erittäin hyvin organisoidun ja koordinoitun iskun Israelin vartioimaan rajanylityspaikkaan Egyptin ja Gazan alueen välisellä rajalla. Iskun tarkoitus oli Fatahin haukkojen lausunnon mukaan tarkoitus kostaa Arafatin myrkyttäminen.¹⁴⁸

Vuosi 2005

Tammikuussa pidetyissä Palestiinan presidentinvaaleissa Mahmoud Abbas nousi Palestiinan presidentiksi. Abbasin vaalivoiton takasivat hänen lupauksensa rauhanomaisista neuvotteluista Israelin kanssa sekä hänen julistuksensa väkivallattomuuden merkityksestä palestiinalaistavoitteiden saavuttamisessa. Abbas vaati lisäksi ääri ryhmittymiä lopettamaan terrori-iskunsa, mutta lupasi siltikin ryhmittymille turvaa Israelin vastatoimilta eikä pakottanut aseistariisuntaa aloitettavaksi.

Väkivaltaisuuksien jatkuttua Gazan alueella, katkaisi pääministeri Sharon kaikki neuvotteluyhteydet palestiinalaishallintoon. Sharonin kanslian julkilausuman mukaan neuvotteluyhteydet tulitisiin palauttamaan, mikäli Abbas pystyisi rauhoittamaan ääri ryhmittymät ja saamaan aikaan tulitauon. Yhteyksien katkaiseminen tapahtui vain viikko Abbasin valinnan jälkeen ja päivää ennen hänen nimittämistään Palestiinan presidentiksi. Palestiinalaisosapuoli nosti esiin näkemyksen, jonka mukaan presidentti Abbasilta ei voitasi vielä vaatia merkittäviä toimia presidenttinä, sillä häntä ei ollut nimitetty virkaan.¹⁴⁹

Israelin sotilasoperaation uhan ja kansainvälisen painostuksen kohteena Abbas määräsi Palestiinan poliisivoimat lopettamaan Pohjois-Gazan alueelta Israeliin suuntautuvat Qassam raketti-iskut. Kaikkia iskuja ei saatu lopetettua, mutta ne vähenivät huomattavasti. Helmikuun 8. päivä Sharm el-Sheikin huippukokouksessa sopivat Sharon ja Abbas Israelin ja palestiinalaishallinnon välisestä aselevosta. Sopimuksesta irtisanoutuivat kuitenkin välittömästi suurimmat islamilaiset äärijärjestöt Hamas ja Islamilainen Jihad.¹⁵⁰

Kranaatti- ja raketti-iskujen jatkuessa Abbas tapasi Islamilaisen Jihadin ja Hamasin johtoa helmikuussa lopettaakseen näiden järjestöjen vehkeilyn hänen selkensä takana ja saadakseen ne sitoutumaan aselepoon Israelin kassa. Hamasin johtaja Ismail Hania lausui järjestönsä sitoutuvan alustavasti aselepoon, mutta Israel saisi vastata kaikista palestiinalaisia vastaan tehdyistä iskuista ja sopimusrikkomuksista. Äärijärjestöt jatkoivat iskujaan Israelia ja juutalaissiirtokuntia vastaan koko vuoden vaarantaen näin koko Sharm el-Sheikissä aikaansaadun aselevon ja samalla koko Tiekartta-rauhansuunnitelman.¹⁵¹

Vuosi 2006

Tammikuussa 25. päivänä järjestetyissä Palestiinan parlamenttivaaleissa (general elections) saavutti äärijärjestö Hamas vaalivoiton saavuttaen merkittäväällä 74 edustajan osuudella parlamentissa. Vertailukohtana mainittakoon Fatahin saavuttamat 45 edustajaa ja 13 muille tahoille mennyttä paikkaa. Hamas on Euroopan Unionin ja Yhdysvaltojen listauksen mukaan terroristijärjestö eikä sitä näin ollen voi avustaa taloudellisesti, tämä tarkoitti myös yhdysvaltalais- ja eurooppalaisavustusten katkeamista palestiinalaishallinnolle. Terrori-iskujen jatkuessa ja Hamasin julistaessa oman tulitaukonsa päättyneeksi kesäkuun 9.päivänä tapahtuneen Ghalian perheen surmaamisen seurauksena, aloitti Israel aamuyöllä heinäkuun 28. päivänä sotilasoperaationsa Gazan alueella.¹⁵²

4.2 Kumouksellisen sodan merkitys palestiinalaisten toiminnassa

Palestiinalainen itsenäisyystaistelu on totuttu mediassa näkemään ja kokemaan yhtenäisen kansan ja kansanjoukon taisteluna ylivoimaista miehittäjää vastaan. Tätä julkisuusvälikkeistä kuvaa tarkasteltaessa ei voida unohtaa vuoden 2006 tapahtumia, jotka Hamasin vaalivoiton jälkeen osoittavat palestiinalaisen poliittisen kentän olevan voimakkaasti kahtiajakautunut ja tilanteen olleen alkuvuodesta sisällissodan partaalla. Eri osapuolet käyvät omaa yksityistä taisteluaan Israelia vastaan ja vasta toiminnallinen pakko sekä toisen intifadan selkeä islamilaistuminen on

tuonut mukanaan palestiinalaiskansallisten ja islamilaisäärijärjestöjen yhteistoiminnalliset ns. seka-solujen iskut israelilaiskohteisiin.

Kuten edellä on esitetty, keskeisiä sissisodan ja näin ollen kumouksellisen sodankin mahdollistavia piirteitä ovat.

- alhainen sosiaalinen elintaso
- sisäinen hajanaisuus
- sisäpoliittinen epävakaisuus.¹⁵³

Palestiinalaisalueilta nämä kaikki kolme tekijää on löydettävissä helposti. Israelin rakentamat turva-aidat ovat saaneet aikaan työttömyysasteen aidatuilla aluilla nousemaan 50 %:n ja elintason tippumaan 30 %:a.¹⁵⁴ Palestiinan kansan sisäinen hajanaisuus ei ole verrattavissa muihin kumouksellisen sodan tapausesimerkkeihin, missä kansasta on selkeästi erotettavissa kaksi ääripäätä: rikas ja menestyvä luokka ja lähes köyhyysrajan alapuolella elävä yhteiskunnan osa tai maaomistajien alistama pienviljelijäväestö, vaan Palestiinassa kahtiajakautuminen ilmenee enemmänkin ideologisella kuin selkeästi taloudellisella tasolla, yhtäällä islamilaiset piirit ja toisaalla palestiinalaiskansalliset organisaatiot kamppailevat valta-asemastaan. Sisäpoliittinen epävakaisuus on niin ikään erilailla käsitettävissä kuin perinteisissä kumouksellisen sodan erimerkkivaltioissa. Yleisesti voitaisiin ymmärtää valtaa pitävän puolueen tai järjestön rajoittavan vapaata oppositiopolitiikkaa, josta sitten kumpuaa kumouksellisen taistelun mahdollisuus ja henki muutoksen hakemiseksi. Palestiinassa tavoitetila kuitenkin on kaikkien piirien osalta lähestulkoon sama: Palestiinan itsenäisyyden saavuttaminen. Jokaisella järjestöllä on lisäksi päämääränään omanlaisensa ideaalisen Palestiinan luominen. Palestiinalaisen poliittisen kentän moninaisuus ja herkkyys turvautua väkivaltaan tekevät sen omasta sisäpolitiikasta epävakaa, sillä suuria eroja on havaittavissa niissä päämäärissä joita esimerkiksi Hamas ja Islamilainen Jihad ajavat verrattuna taas niihin joihin vasemmistolaiset äärijärjestöt pyrkivät.

Edellä on esitetty kumoukselliseen sotaan kuuluvan kuusi toisiinsa liitoksissa olevaa tekijää: poliittinen, hallinnollinen, taloudellinen, sosiaalinen, henkinen ja sotilaallinen – tekijä¹⁵⁵

Palestiinan ja toisen intifadan erityistilannetta tarkasteltaessa voidaan havaita ainoastaan joidenkin palestiinalaistahojen kykenevän näiden kaikkien tekijöiden suorittamiseen ja turvaamiseen. Esimerkkinä ei-valtiollisista organisaatioista tähän liittyen nostettakoon esittelyyn

Hamas, joka kykenee järjestelmällään täyttämään edellä mainitut tekijät. Hamasin poliittinen ja hallinnollinen johto on osoittanut korvattavuutensa ja joustavuutensa sopeutumalla Israelin suorittamiin johtohenkilöstönsä surmaamisiin. Taloudellisesta ja sosiaalisesta tekijästä Hamasilla vastaa organisaatio *Da'wah*. Tämän organisaation erikoisalaa ovat niin rekrytointi kuin varojenhoitokin. Kuten edellä esitettiin, on Hamasin omavarainen rahoitusjärjestelmä sen ehdoton vahvuus, järjestö kerääkin varoja useista kohteista aina ulkomaisista islamilaisista avustusjärjestöistä palestiinalaisalueilla järjestettäviin rahankeruu kampanjoihin.¹⁵⁶ Hamasin sotilaallisen tekijän osajat ovat organisaatiot *Al-Majahadoun Al-Falestinioun* (pyhät palestiinalaistaistelijat) *Jehaz Aman* (Hamasin turvallisuusyksikkö).

Molempien Intifadojen aikana Hamasin sotilaallisen siiven rakenteet ovat olleet hyvin mukautuvia ja joustavia, tästä esimerkkinä tilanteen pakosta syntyneet *Izz al-Din al-Qassam*-ryhmät, jotka toimivat itsenäisten terroristisolujen tapaan. Nämä iskuryhmät ovat suorittaneet suurimman osan Hamasin terroriteoista aina alkuvuodesta 1992.¹⁵⁷ Hamasin asema ja merkitys Palestiinassa on hyvin verrattavissa vuoden 2006 kesällä otsikoihin jälleen nousseeseen Hizbollahiin ja sen merkitykseen Libanonilaisessa sisäpolitiikassa.

Toinen mahdollinen taho, joka kykenee käymään edellä esitetyn määritelmän mukaista kumouksellista sotaa, on valtiollinen palestiinalaishallinto (PA, Palestinian Authority). Palestiinalaishallinto kykenee luomaan edellytykset niin sotilaalliselle toiminnalle kuin vastaamaan oman kansansa tietyn asteisesta sosiaalisesta hyvinvoinnista. Yasser Arafatin hallintokaudella erityisesti kansallismielinen propaganda kyettiin taidokkaasti yhdistämään islamilaisen sanoman kanssa Arafatin itsensäkin julistamaksi Jihadiksi toisen intifadan alussa.¹⁵⁸

Walter Laquerin teoksessa *Guerilla Warfare A Historical & Critical Study* kirjoittaja esittelee erääksi kumouksellisen sodankäynnin malliksi niin kutsutun Fatahin mallin¹⁵⁹, tähän malliin Laquer katsoo kuuluvan piirteitä niin kiinalaisesta, vietnamilaisesta, kuubalaisesta kuin algerialaisestakin kumouksellisensodankäynnin mallista. Hän käyttää tähän toteamukseensa lähteenään Mustafa Talasin kirjaa *Harb al isabad*. Talasista tuli sittemmin Syyrian armeijan pääesikunnan päällikkö hän omisti kyseisen teoksen ihailemalleen Che Guevaralle. Fatahin-mallissa pyritään edellä esitetyn mukaisesti kaikkiaan neljään selkeästi esitettävään tavoitteeseen: Israelilaisten asteittaiseen taisteluväsyttämiseen, Israelin asevoimien resurssien suurimittaiseen sitomiseen, Israelilaisen yhteiskunnan taloudelliseen ylikuormittamiseen ja israelilaisen poliittisen kentän voimakkaaseen polarisoimiseen. Nämä neljä toisiinsa sidonnaista tavoitetilaa

voidaan katsoa ainakin osiltaan saavutettavan tarpeeksi voimakkaalla ja innovatiivisella terroritoiminnalla. Toinen intifada on tapahtumillaan osoittautunut pyrkivänsä samoihin Laquerin 70-luvulla esittämiin tavoitteisiin, jotka sinällään voisivat ollakin kumouksellisen sodan epätavanomaisin keinoin käytävän taistelun päämääriä, mutta toisen intifadan edellä esitetyt tapahtumat ja toimintamallit kertovat pikemminkin yhden kansan ja sen esitaistelijoiden epätavanomaisesta ja hajanaisesta kamppailusta toista kansaa vastaan kuin kumoukseen pyrkivästä koordinoitusta taistelusta.

Kumouksellista sotaa ja väkivaltaista vallankumouksellista toimintaa ei voida tarkastella ilman huomiota Lenin teoriasta. Leninin kumouksellisen sodan mallia kuvaa Karl Marxin lausahdus: ”vain sodankäynnin epätavanomaisia keinoja noudattamalla voi heikompi lyödä vahvemman”. Leninistinen malli liittyy näin ollen keskeisesti vallankumoukseen ja sen mahdollistavaan kansannousuun. Leninin mallin lähtökohtaa mukailten voidaan toisen intifadan ymmärtää toimivan kumouksellisen sodan kahtena eri vaiheena. Se voi olla ensinnäkin alkuun saattaja, joka ”herättää” kansan toimintaan kumouksellisen päämäärän hyväksi tai sitten se voidaan ymmärtää päämääränä, jossa massamainen vastuuton kansan joukko vyöryy läpi epäoikeudenmukaisen hallinnon rakentamien esteiden.

Leninin kumouksellisen sodankäynnin mallissa alkuhypoteesina käsitetään vallitsevan hallintokoneiston hajaannus¹⁶⁰. Hallintokoneiston hajaannuksen turvin saatetaan kumouksellisia toimijoita soluttaa osaksi järjestelmää.¹⁶¹ Solujärjestelmä kyetään tunnistamaan nykyaikaisesta palestiinalaisterrorismista, jonne se on idealtaan säilynyt lähes muuttumattomana, mutta tarkasteltaessa Leninin mallin alkuhypoteesia on huomattava se, että palestiinalaistaistelijat eivät voi turvautua seikkaan jossa Israelin hallintokoneisto olisi voimakkaasti hajanainen, vaikkakin Fatahin-mallin keskeisimpiä päämääriä ovat Israelin poliittisen kentän voimakas polarisoiminen ja Israelin taloudellinen ylikuormittaminen. Lisäksi Israelin pitkälle ulottama eristämispoliittikka ja profilointi järjestelmä on kyennyt melko tehokkaasti estämään palestiinalaisosapuolen soluttautumisen Israelin valtion alueelle, puhumattakaan siitä että palestiinalaiset ääriaineokset olisivat kyenneet saamaan omia vaikuttajiaan keskeisille paikoille israelilaisessa hallintojärjestelmässä.

Maolaisessa kumouksellisen sodankäynnin mallissa keskitytään kumouksellisen sodan eri vaiheisiin. Maon laatiman pitkällisen sodankäynnin kolmiasteinen teoria muodostaa nykypäivän ymmärryksen kumouksellisesta sissisodankäynnistä ja sen päämääristä. Sodan ensimmäisessä

vaiheessa sissiarmeija puolustautuu valtaapitävän luokan armeijan strategista hyökkäystä vastaan, toisessa vaiheessa sissiarmeija ajaa vakinaiset asevoimat ahtaalle siten, että se joutuu siirtymään puolustavalle kannalle. Viimeisessä vaiheessa toteutetaan vallankumous kansannousun siivittämänä ja pääsääntöisesti konventionaalisen sodankäynnin keinoin. Sissiarmeijan koulutus- ja varustelutaso kasvaa konfliktin edetessä niin että sen on mahdollista luoda edellytykset kansannousuun liittyvään konventionaaliseen sotaan. Maon luomien kolmen keskeisen periaatteen: ajan, alueen ja tahdon voidaan ymmärtää edelleen muodostavan keskeisen käsityksen sissisodan selkeästi omanlaisistaan päämääristä.¹⁶²

Maon teorian kymmenen pääkohtaa ovat:

- Hyökkää ensin vihollisen hajanaisia ja eristettyjä joukkoja vastaan ja vasta myöhemmin keskitettyjä voimia vastaan.
- Ota haltuusi ensin maaseutu ja pienet sekä keskisuuret kaupungit ja vasta myöhemmin suuret kaupungit.
- Pää tavoite on hävittää vihollisen tehokkaat voimat
- Taistelussa käytä ylivoimaa vihollisen tuhoamiseksi, näin kokonaisuudessa pienemmillä voimilla voidaan saavuttaa lopullinen voitto.
- Älä ryhdy taisteluihin valmistautumattomana.
- Älä pelkää mitään uhrauksia tai vaikeuksia.
- Käytä liikkuvaa sodankäyntiä vihollisen voittamiseksi.
- Valtaa heikosti puolustetut kaupungit.
- Käytä haltuusi saamiasi aseita ja joukkoja omien voimien täydentämiseksi.
- Käytä yhteenottojen välistä aikaa lepoon, uudelleen organisointiin ja koulutukseen.¹⁶³

Mao huomasi ettei lopullisen ratkaisun aikaansaaminen onnistunut taistelussa ilman säännöllisesti organisoituja, tulivoimaisia ja liikkuvia joukkoja

Maolaisesta mallista puuttuu yksi erittäin tärkeä kumouksellisen sodan osatekijä palestiinalaisen taistelun kannalta ajatellen; terrorismi. Selkeä syy tähän on, ettei Maon omassa taistelussaan koskaan tarvinnut turvautua terrorismiin laajan kansansuosionsa vuoksi.¹⁶⁴

Terrorismiin perustuvasta ja jakautuneen rakenteen omaavasta palestiinalaisen vastarinnan kentästä on löydettävissä eräitä merkkejä maolaisen kumouksellisen sodan teorian toteutumisesta, mutta selkeitä yhteneväisyyksiä ei näiden kahden erillisen taistelun välille voida rakentaa. Yksi

merkittävimmistä syistä näihin eroavaisuuksiin löydetään alueellisista ja maantieteellisistä eroista. Maon teoria soveltuu erinomaisesti yhtenäisen ja tottelevaisen joukon toimintaan maaseudulla ja pienissä kaupungeissa, kun taas erityisesti toisen intifadan alkutapahtumat sijoittuvat asutuille alueille ja kaupunkeihin. Olisi vaikea kuvitella palestiinalaisen osapuolen tämän hetkistä tilannetta tarkasteltaessa olevan joskus niin aatteellisesti ja uskonnollisesti yhtenäinen että se pystyisi muodostamaan koordinoitun ja ”yhteen hiileen puhaltavan” sissiarmeijan joka ensin kykenisi puolustautumaan Israelin aseellista ratkaisuun pyrkivää hyökkäystä vastaan ja sen jälkeen tunkeutuvan Israelin alueelle ajaen sen asevoimat puolustuskannalle. Mielenkiintoinen seikka Maon teorian kannalta tarkasteltuna on, että toinen intifada käytännössä alkoi kansannoususta (tosin pitkään jatkuneiden säännöllisten terrori-iskujen edeltämänä). Kuitenkaan ei Sharonin vierailun alkuun saattamia levottomuuksia tai lokakuun mellakoita voida ymmärtää Maon tarkoittamana laajana kansannousuna, joka olisi eskaloitunut konventionaalisen sodan käynnistymisen Palestiinan ja Israelin välillä. Toisaalta voidaan osoittaa palestiinalaisosapuolen pyrkineen hankkia asemateriaalia tulevia taisteluita silmällä pitäen, suuresti on epäiltävä kuitenkin jo asemateriaalin laadun ja määrän perusteella tulevien taistelujen mahdollista konventionaalista luonnetta.¹⁶⁵

Maon teorian kymmenen kohdan tiivistyksestä voidaan helposti nähdä, että se on laadittu silmällä pitäen juuri Maon itsensä käymien taisteluiden kaltaista tilannetta, taitavana teoreetikkona Mao Ze Tung on kyennyt johtamaan käytännön havainnoistaan lähes yleispätevän teorian agraariyhteiskunnassa käytävään kumoukselliseen sissisotaan. Kohtia kuten: ”taistelussa käytä ylivoimaa vihollisen tuhoamiseksi, näin kokonaisuudessa pienemmillä voimilla voidaan saavuttaa lopullinen voitto”, ”älä ryhdy taisteluihin valmistautumattomana” ja ”älä pelkää mitään uhrauksia tai vaikeuksia” voidaan tietenkin pitää yleispätevinä kaikkiin sissisotänäyttämöihin sopivina ohjeina, mutta selkeästi Maolaista oppia kumouksellisesta sodasta ei voida katsoa toisessa intifadassa noudatettavan tai edes kyettävän noudattamaan.

Maon teorian yksi taidokkaimmista soveltajista kenraali Vo Nyen Giap ymmärsi tahollaan kansansuosion tavoittelun merkityksen kumoukseen pyrkivän sissisodan osana. Hänen kolmikohtainen teoriansa korostaa yhtenä kokonaisuutenaan tukialueiden ja sissitukikohtien muodostamista. Tällä toiminnalla luodaan edellytykset aktiiviselle sissisodankäynnille jossa pyritään iskemään niin vihollisen liikenneyhteyksiä kuin valtakeskittymiäkin vastaan. Kahdella edellisellä vaiheella pyritään luomaan edellytykset konventionaaliselle sodalle ja kansannousulle.

Giapin malli kumouksellisesta sodasta on erinomainen esimerkki sotilaan luomasta teoriasta. Kaikesta voidaan päätellä hänen komentaneen kurinalaisia asevoimia, joille sissisodan käyminen oli luonnollinen vaihtoehto vallitsevissa olosuhteissa. Palestiinalaisesta taistelusta on löydettävissä tukialueiden hankinnan ja sissisotaan pyrkimyksen osilta merkkejä Giapin ajattelusta. Giapin ajattelun kautta havaitaan kuitenkin yksi palestiinalaisvastarinnan keskeisimmistä puutteista: hajanaisuus. Giapin kaltainen sotilaskomentaja on kyennyt luomaan omien kokemustensa mukaisen mallin kurinalaisen ja yhtenäisen joukon kumouksellisen taistelun käymisestä ja niiden päämääristä. Palestiinalaisen vastarinnankentän voimakas hajanaisuus ei juuri mahdollista yhtenäistä kansallista taistelua israelilaisosapuolta vastaan juuri eriävien tavoitteiden ja poliittisten päämäärien eroavaisuuksien johdosta.

Ernesto ”Che” Guevaran muodostama kumouksellisen sodan teoria sisältää kolme keskeisintä periaatetta jonka ympärille hänen mallinsa rakentuu:

- Tavallisesta kansasta muodostetut joukot voivat kukistaa perinteisesti muodostetut asevoimat.
- Kumouksellisella sodankäynnillä voidaan luoda edellytykset vallankumoukselle.
- Aseellinen kamppailu käydään pääsääntöisesti alikehittyneellä maaseudulla.

Myöhemmin Guevara tunnusti, että aseellisella taistelulla ei voida luoda kaikkia vallankumouksen edellytyksiä. Tätä väittämää tukemaan hän nosti esimerkikseen tilanteen, jossa vallassa oleva hallinto on valittu äänestyksen myötä ja että rauhanomaista kamppailua vallankumouksen eteen ei ole vielä tukahdutettu.¹⁶⁶

”Che” oletti aseellisen taistelun valtaapitävää koneistoa vastaan antavan muullekin kumoukselliselle toiminnalle perusteet onnistua ja ennen kaikkea toimia niiden liikkeelle panevana voimana. Kuubalaissyntyisessä ”foco”-mallissa Guevaran mukaan ei tarvittaisi kuin 30 - 50 motivoitunutta ja hyvin varustettua vallankumoustaistelijaa joiden tehtävä oli aseellisen taistelun lisäksi toimia uudistajina, kouluttajina ja uuden doktriinin levittäjinä.¹⁶⁷

Guevaran teorian erityispiirteenä on niin ikään tiedostus siitä, että sissiliikkeen eteneminen pelkästään maaseuduilta esikaupunkeihin ei riittäisi vaan samanaikaisesti olisi liikkeen etenemistä tasoitettava aloittamalla taistelu kaupunkien sisällä edeten esikaupunkeihin. Tällä

toiminnalla päästäisiin näin ollen kattavan taistelulentän luomiseen ja taistelutilan syventämiseen maaseudulta ja kaupungeista samanaikaisesti aloittaen.¹⁶⁸

Palestiinalaisten taistelua ajatellen Guevaran teoria vaikuttaa ensi alkuun Palestiinan maantieteelliseen ympäristöön sijoitettuna joiltakin osin käytetyltä ja soveltuvaltakin.

Palestiinalaisosapuoli on ääri liikkeidensä osalta pakotettu uskomaan, että Guevaran teorian ensimmäinen kanta on mahdollinen. Liikkeiden rekrytointipohja on lähes kokonaan sotilaskoulutuksen saamatonta väestöä, jonka parista tulisi kyetä nostamaan taisteluun uutta voimaa.

Toinen Guevaran keskeinen periaate on merkittävässä asemassa toisen intifadan palestiinalaisosapuolen toiminnassa. On selvää että ennen lokakuun mellakoita, eli varsinaista toisen intifadan kansannousuvaihetta, suoritettiin painokkaita terroritekoja joiden merkitystä toisen periaatteen kannalta ei voida ohittaa. Nämä terroriteot olisivat olleet kansannousun käynnistävänä kipinä. Kuitenkaan ei voida olla huomioimatta sitä seikkaa, että mellakoiden ja mielenosoitusten laannuttua varsinkin vuoden 2002 kiihtyneet terroriaallot voidaan tulkita uuteen vallankumoukselliseen kansannousuun tähtääviksi kumouksellisen sodan merkeiksi.

Kolmas Guevaran periaate ei sovellu palestiinalaiseen ympäristöön. Alueen maanviljelys ei ole nykyaikaisten teho- ja maatalouden normien mukaista antaen periaatteena edellytykset sorretun viljelijäväestön nostamiseen avoimeen kapinaan, mutta maaseudun osuus palestiinalaisalueista ei ole merkittävä verrattuna pakolaisleirien osuuteen kansannousun pohjustus- ja rekrytointialueena. Tässä voidaankin siis nostaa esiin Guevaran teorian osuus esikaupungeissa aloitettavista taisteluista samalla kun sissiarmeija etenee maaseudulta kaupunkiin. Palestiinalaisalueen maantieteestä johtuen juuri nämä esikaupunkialueet tai pikemminkin täyteenahdetut pakolaisleirit ovat mainittuja taistelun aloittamisen paikkoja, joista kansannousun tulisi levitä muuallekin kulovalkean tavoin.¹⁶⁹

4.3 Vastakumouksellinen sodan merkitys israelilaisten toiminnassa

Monet erityyppiset teoriat ovat mallintaneet vastakumouksellista sodankäyntiä, voidaan havaita että parhaaseen lopputulokseen päästään käymällä kumouksellista toimintaa vastaan taistelua sen omilla keinoilla. Kumoukselliseen poliittiseen toimintaan vastataan poliittisella toiminnalla,

taloudelliseen taloudellisella, sosiaaliseen sosiaalisella. Vastakumouksellisen sodankäynnin mallin voidaan katsoa olevan tiivistettävissä täsmälleen päinvastaisiin toimenpiteisiin kuin kumouksellista sotaa käyvän osapuolen.¹⁷⁰

Israelin toiminta palestiinalaisia äärijärjestöjä ja toiseen intifadaan osallistuneita valtion kansallisen turvallisuuden vaarantaneita osapuolia vastaan on pääsääntöisesti katsottavissa sotilaalliseksi väliintuloksi, jossa voimannäytön merkitys on korostunut. Tästä esimerkkinä voidaan mainita Sheikki Jassinin eliminointi, jossa Hamasin hengellinen johtaja ja yksi järjestön perustajista surmattiin Israelin armeijan taisteluhelikopterista ammutuilla ohjuksilla.¹⁷¹ Israelin ei voida katsoa koskaan vastanneen palestiinalaiseen kumoushenkiseen politiikkaan rauhoittavalla propagandalla. Israel ei niin ikään ole vastannut sosiaaliseen epäoikeudenmukaisuuteen ja terrorismin kasvualustaan elinolosuhteita parantavilla kampanjoilla tai tukenut palestiinalaishallintoa siltä vaatimissaan tehtävissä. Ainoastaan sen omaa valtiota kohtaan suunnatut terroriuhat ja sotilaalliset hyökkäykset ovat saaneet vastareaktion, joka on aina ollut nopea, tehokas ja tarkka ottaen huomioon taistelun epäsymmetrisen laadun.

Maon teorian mukaan: ”Sissit ovat kaloja jotka elävät väestön muodostamassa vedessä, jos vettä riittää voivat kalat lisääntyä ja kasvaa. Joutuessaan pyynnin kohteeksi ne voivat livahtaa naapurivesiin”. Tätä teoriaa hyödyntäen voidaan vastakumoukselliselle sodalle löytää tie eristämisen ja sen jälkeen tuhoamisen kautta. Mikäli vastasisisotaa käyvä joukko kykenee poistamaan kumouksellisilta joukoilta sille elintärkeän veden eli väestön tuen ja sulkemaan sen mahdollisuudet siirtyä naapurimaihin, kasvaa myös mahdollisuus sissien tuhoamiseksi tai sissitoiminnan kuivumiseksi kasaan.¹⁷²

Maolaisesta mallista sovellettu ajatus eristämisestä ja kuivattamisesta on nähtävissä myös Israelin toiminnassa, Israel on kyennyt valvomaan palestiinalaisalueet huomattavan tehokkaasti ja alueiden miehityksen purkamisesta huolimatta se on kyennyt osoittamaan kykynsä nopeaan hyökkääväänkin terroritoiminnan torjumiseen.¹⁷³

Palestiinalaisalueiden aitaaminen kansainvälisestikin laajaa huomiota saaneilla muureilla on toiminut maolaisesta teoriasta sovelletun näkökulman kouluesimerkkinä, siitä miten toimialueelta estetään pääsy niin tukialueille kuin terroritoiminnan kohteille. Kuitenkaan tässä tapauksessa terrori-iskuja suorittavia toimijoita ei koskaan ole selkeästi pyritty eristää valtaväestöstä vaan heidät on asetettu tarkoilla surmaoperaatioilla jatkuvaan kuolemanvaaraan. Tällä toiminnalla ei

näin ollen noudateta edellä esitettyä maolaisesta teoriasta johdettua ”kuivattamisen” periaatetta, vaan pikemminkin sillä ruokitaan turvattomuuden tunnetta ja katkeruutta jota terroristijärjestöjen vaikuttajat levittävät ympärilleen joutuessaan heihin kohdistuvaan suoranaiseen kuoleman uhkaan.

Onnistuessaan saavuttamaan kokonaisuuden, jossa vastakumouksellista sotaa käyvä osapuoli on tilanteessa, missä se on kyennyt sulkemaan valtion rajat tehokkaasti ja valvoo valtion alueen, tulee voima lähtökohtaisesti keskittää väestön rauhoittamiseen eli pasifikaatioon. Tämä toiminta tähtää näin ollen tärkeimmän kumouksellisen sodankävijän voimavaran eli väestön tuen poistamiseen vastapuolen hallinnasta. Pasifikaation keskeisimpiä kohtia ovat esimerkiksi:

- vastakumouksellisen sodankävijän voiman näyttö
- keskitetyt sotilaalliset operaatiot sissitoiminnan kitkemiseksi
- psykologiseen toimintaan liittyvä väestön sosiaalisten olojen parantaminen ja näin luottamuksen ja tuen hankinta
- väestön saattaminen puolustuskykyiseksi vastustajaa kohtaan¹⁷⁴

Israelin kyetään sanoa olevan tilanteessa, jossa se pystyy reagoimaan palestiinalaisalueiden tapahtumiin ja erilaisilla kattavilla tiedustelujärjestelmillään olemaan jatkuvan tietoinen palestiinalaisalueiden kehityksestä. Israel on lisäksi kyennyt sulkemaan palestiinalaisalueet niin tehokkaasti, että sen voidaan sanoa valvovan niitä erittäin tarkasti. Pasifikaatio-teoria ei kuitenkaan ole koskaan ollut tämän pidemmälle Israelin käytössä, se pyrki toki turvaamaan palestiinalaisalueilla olevien juutalaissiirtokuntien turvallisuuden ja koskemattomuuden, mutta merkittävää toimintaa palestiinalaisten äärijärjestöjen kansantuen poistamista ei ole ollut missään konfliktin vaiheessa (toinen intifada) havaittavissa.

Kuten edellä havaittiin, sopi monen kumouksellisen ajattelijan malli palestiinalaisten taisteluun joiltakin osiltaan, mutta merkittävimpiä yhteneväisyyksiä ei kyetty kuitenkaan teorioiden ja paikallisen käytännön välille vetämään. Tämä sama piirre ilmenee peilattaessa pasifikaatio-teoriaa Israelin toisen intifadan aikaiseen toimintaan.

Israel on useilla erilaisilla iskuilla luonut itsestään vihattavan ja pelättävän kuvan palestiinalaisen kansan keskuuteen, tätä toimintaa voidaan pitää klassisena sotilaallisen voimannäyttönä, jopa uuden termin: ”valtiollisen terrorismin” malliesimerkkinä.

Keskitetty sotilaalliset operaatiot on niin ikään Israelissa jalostettu erittäin pitkälle, sen tiedustelujärjestelmien ja asevoimien yhteistyö on tunnettu tosiseikka ja tähän yhteistyöhön on Israel turvannut suurelta osin sotilaallisen terrorisminvastaisen toimintansa.

Psykologiseen toimintaan liittyvä väestön sosiaalisten olojen parantaminen ja näin luottamuksen ja tuen hankinta on kahdelta näkökulmalta tarkasteltava seikka. Israel ei missään vaiheessa palestiinalais-israelilaiskonfliktia ole merkittävästi pyrkinyt sen erityisemmin psykologisiin - kuin sosiaalis-poliittisinkaan operaatioin tai kampanjoin parantamaan Palestiinan sosiaalisia elinoloja. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan tule unohtaa Israelin valtion alueella työskentelevien palestiinalaisten merkittävää määrää, joka toki kohottaa koko asuttamansa alueen ostovoimaa ja näin myös välillisesti nostaa palestiinalaisalueiden elintaso.

Psykologista toimintaa tarkasteltaessa Israelin kansallisen turvallisuuden kannalta, havaitaan että Israelin terrorisminvastaisen toiminnan yhtenä pääkohtana on oman väestön psykologisen sietokyvyn lisääminen. Tällä havainnolla ymmärretään Israelin käyvän taisteluaan oman kansansa turvallisuuden ehdoilla ja sitä korostaen, kun taas palestiinalainen osapuoli koetaan kaikissa konfliktin vaiheissa vastapuoleksi.

Väestön saattaminen puolustuskykyiseksi vastustajaa kohtaan, on edellistä päätelmää tukeva pasifikaation kohta. Tässä havaitaan kuitenkin vastakumouksellisen teorian vastainen Israelin toiminta. Vastustajaksi Israelin tulisi tämän kohdan mukaan kokea palestiinalaiset ääriliikkeet, jotka aiheuttavat Palestiinan kansan turvattomuuden. Näin ollen tulisi Israelin toiminnallaan pyrkiä saamaan palestiinalainen kansa halukkaaksi ja kykeneväksi toimimaan mainittuja äärijärjestöjä vastaan. Israelin toimet eivät kuitenkaan osoita halukkuutta luoda eroa palestiinalaisen kansan ja palestiinalaisten ääriliikkeiden välille. Sen sijaan tarkasteltaessa Israelin omaa kansaa, on valtion toiminnassa selkeästi havaittavissa halukkuus jokaisen kansalaisen henkilökohtaisen puolustuskyvyn nostaminen, tästä esimerkkinä terrorismin vastaisen periaateluettelon kohta kemiallisilta iskuilta suojautuminen, jossa osoitetaan jokaisessa Israelilaisessa julkisessa rakennuksessa olevan ns. suljettu huone, ja jokaiselle kansalaiselle jaetun suojanaamari ja vastalääkeruiskeita.

Seuraavassa tarkastellaan Israelin suhtautumista toiseen intifadaan professori Gerge A. Kellyn luoman vastasissidoktriinin (La Guerre Revolutionaire) kautta.¹⁷⁵ (teorian kohdat merkitty numeroituna ja *kursivoituna*) Teoria on syntynyt ranskalaisten Indokiinassa kumouksellisesta

sodasta saamien kokemusten perusteella ja sitä sovellettiin varsin menestyksekkäästi vastakumouksellisessa taistelussa Algeriassa.¹⁷⁶

1. Tasavertaiset neuvottelut kapinallisten kanssa ovat vaarallisinta mitä voi tehdä.

Israelin voidaan katsoa osiltaan rikkoneen tätä käsitystä aloitettuaan ensimmäiset neuvottelut PLO:n kanssa. Toista intifadaa tarkasteltaessa tulee väistämättä esiin Ariel Sharonin palestiinalaishallintoon katkaisemat neuvotteluyhteydet Mahmoud Abbasin nimittämisen välittömässä yhteydessä.¹⁷⁷ Tällä Sharon on epäilemättä halunnut näyttää Israelin kykyä hallita aluetta ja asettaa palestiinalaishallinto tilanteeseen, jossa se joko alistuu Israelin sanelemaan tilanteen kehitykseen tai asettuu poikkiteloin Lähi-idän vahvinta sotilasmahtia vastaan.

2. Kaikki kapinallisalueet pitää eristää moraalisesti ja materiaalisesti ympäröivästä maailmasta mahdollisimman nopeasti.

Palestiinalaisalueiden eristäminen Israelin valtiosta erilaisin estetöin ja vartiointein on erittäin tunnettu ja kiistelty seikka niin toisen intifadan, kuin koko israelilais-palestiinalaisen konfliktinkin aikana. Liitteenä olevasta kartasta (LIITE 1) käy ilmi vuonna 2005 Länsirannan palestiinalaisalueen Israelista sulkevan muurin laajuus ja sen merkitys eristävänä tekijä. Palestiinalaisalueiden eristämisestä ulkovaltioihin nähden kertoo selkeimmin jo edellä esitetty Israelin armeijan Rafahin palestiinalaiskaupunkiin Gazan alueelle suuntaama operaatio ”sateenkaari” (Operation Rainbow), jossa tuhottiin merkittävä määrä Egyptiin johtavista salakuljetustunneleista ja luotiin raja-alueelle suojavyöhyke tuhoamalla suuri määrä palestiinalaisrakennuksia ja häätämällä niiden asukkaat pois toiminta-alueelta.¹⁷⁸

3. Syntyvä kapina tai sissisota pitää kyetä tunnistamaan aivan alkuvaiheessa.

Tämän alakohdan tarkastelussa keskitytään tutkimaan Israelin tietoisuutta toisen intifadan alkamisesta. Kaikki merkit viittaavat siihen että selkeästi ei pystytty sanomaan tarkkaa päivää palestiinalaisen kansannousun alkamiselle mutta eriasteiset tunnusmerkit viittasivat epäilemättä Israelin tehokkaalle tiedusteluverkostolle laajojen väkivaltaisuuksien mahdollisuuksista. Julkisemmista merkeistä voidaan nostaa esiin Camp Davidin neuvottelujen kariutuminen kesällä 2000. Neuvottelujen päätöksen seurauksena palestiinalaishallinnon uutislähetykset alkoivat saada huomattavan militantin hengen.¹⁷⁹ Kiistelty seikka Intifadan alkuhetkistä on edelleen Ariel Sharonin vierailu temppelivuorelle. Helposti voitaisiin ymmärtää Israelilaisten käsittäneen vierailun poliittisen merkityksen palestiinalaisia ärsyttävänä ja mahdollisena kipinäna kyteville väkivaltaisuuksille, tästä ei kuitenkaan oltu saatu varmuutta sillä vierailusta vastaavat tahot olivat

luvanneet päättäjille sen tapahtuvan rauhallisesti ja sujuvasti. Tähän oli saatu varmistus niin ikään palestiinalaishallinnolta.¹⁸⁰

4. Vastasissisodan onnistuminen riippuu ensisijaisesti läheisestä suhteesta kaikkiin sotilaallisiin, sosiaalisiin, kulttuurillisiin ja taloudellisiin tekijöihin. Tämän oppi on se, että operaatiolle on annettava tehtävän mukaiset resurssit ja myötämieliseksi käännetylle hallinnolle on annettava taloudellista apua, jotta se voisi osoittaa olevansa parempi hallinto kuin kapinallisten johtama.

Toisen intifadan sotilaalliselle rajoittamiselle ja tukahduttamiselle Israel on eittämättä osoittanut tarpeelliset resurssit ja sen asevoimat onkin pääsääntöisesti muokattu alempiasteisen konfliktin torjuntaan.¹⁸¹ Ajoittain rauhanprosessille myötämieliselle palestiinalaishallinnolle Israel ei kuitenkaan ole tämän teorian kohdan mukaisesti koskaan antanut kaikkea mahdollista tukeaan, mahdollisesti pyrkimyksenään pitää palestiinalaisalueet ”israelilaisina” eli välittömässä omassa valvonnassaan. Yhteistyö palestiinalaisviranomaisten kanssa ei ole myöskään osoittautunut hedelmälliseksi. Tästä tapaus esimerkkinä rajavartioston upseerin Josef Tabejan murha. Tabejan surmasi palestiinalaispoliisi Nail Suliman heidän ollessaan israelilais-palestiinalaisella yhteispartiolla lähellä Kalkilyaa.¹⁸²

Ehkä juuri Israelin osoittamatta jääneen avun turvin kykeni Hamas saavuttamaan 74 edustajan myötä selkeän enemmistön 2006 Palestiinan parlamenttivaaleissa. Näin ollen on Israel joutunut tilanteeseen, jossa sitä vastaan taisteleva järjestö on kyennyt täysin laillisin keinoin saavuttamaan laajan kannatuksen myös parlamentaarisen demokratian keinoin. Tilanne tällaisenaan on myös kiusallinen muulle länsimaailmalle, sillä Hamasin kontrolloimaa palestiinalaishallintoa on järjestön terroriorganisaatio statuksen vuoksi laitton tukea millään muotoa. Näin ollen voivat myös eurooppalaiset valtiot mahdollistavat tyytymättömyyden kasvun ja sitä kautta terrorismin leviämisen palestiinalaisalueilla.

5. Lopullinen voitto kapinallisista voidaan saavuttaa vain tuhoamalla kaikki kapinallisliikkeiden elimet. Puolustamalla ei sotaa voi voittaa.

Israel on osoittanut omassa toiminnassaan uskovansa tähän väittämään. Puolustuksellisista taktisen tason keinoista voidaan mainita merkittävänä ainoastaan palestiinalaisalueiden eristäminen erilaisin estein ja vartioinnein, kaikki muu äärijärjestöjä vastaan suunnattu vaikutukseen pyrkivä toiminta on hyökkäävää, tarkkoine surmaamisoperaatioineen, talojen

hajottamisineen ja sotilaallisine kostoiskuineen. Se, että Israel ei ole iskenyt suoraan esimerkiksi Hamasin islamilaisen avun järjestöihin, toisaalta soti tämän kohdan keskeistä ajatusta vastaan.

6. Paikallisen väestön luottamuksen saavuttaminen pitää olla päätavoite, jos aiotaan saada hyväksyntä joukkojen olemassaololle kyseisellä alueella. Kansan toiveet paremmista sosiaalisista oloista pitää pystyä toteuttamaan ja psykologian keinoin saada väestö tukemaan operaatiota.

Alkuhypoteesin mukaisesti voidaan tässä katsoa Israelin olevan sen tahon joka toteuttaa tämän kohdan mukaista toimintaa palestiinalaista väestöä kohtaan ja vieraannuttaa sitä ääri liikkeiden tuen piiristä. Koska jo edellä kyseenalaistettiin palestiinalaisosapuolta analysoitaessa kumouksellisen sodankäynnin merkitys heidän toiminnassaan, tulee tässäkin huomata vastakumouksellisen sodankäynnin teorian mahdollinen sopimattomuus Israelin toimintaan. Kaikki tosiasiat puhuvat sitä vastaan, että Israel pyrkisi voimakkaasti palestiinalaiskansan suosion tavoitteluun, päinvastoin on havaittavissa jo edellä esitetyn materiaalin perusteella Israelin pyrkivän terrorismin vastaisessa strategiassaan oman kansansa suojelemiseen ja psykologisen sietokyvyn lisäämiseen.¹⁸³

7. Kapinallis- tai sissijoukkoa ei tule tuhota viimeiseen mieheen, mutta kuitenkin niin perusteellisesti, että paikallinen väestö oivaltaa sissien toivottoman tilanteen.

Tämän kohdan tulkinta israelilaisessa toiminnassa voidaan nähdä tarkoittavan keskeisten äärijärjestöjen vaikuttajien eliminointia pyrkimyksenä tuottaa korkean luokan tappioita terroriorganisaatioille ja heikentää niiden kykyä jatkotoimintansa uudelleen organisointiin. Tarkkojen eliminointien uhan alla ovat monet terroriorganisaatiot kyenneet luomaan johtajistostaan hetkessä korvattavia. Lisäksi eliminointien vastareaktiona suoritettavat terrori-iskut ovat monesti olleet todennäköisiä ja varsin tuhoisia.¹⁸⁴ Näiden syiden vallitessa ei tarkkoja eliminointeja voida pitää kohdan 7. mukaisena tehokkaana toimintana, sillä ne eivät saata äärijärjestöjen jäseniä epätoivoiseen valoon vaan pikemminkin surmaamalla paikoin suurta kansansuosiota nauttineita vaikuttajia, luo Israel jälleen turvattomuutta, katkeruutta ja kasvualustaa terroriorganisaatioille.

8. Kapinaa tukevia joukkoja ei tarvitse lyödä taistelussa. Sen sijaan kapinoivat joukot voidaan näännyttää eristämällä taloudellisesti ja moraalisesti niille myötämielisistä joukoista.

Tällä kohdalla voidaan toisen intifadan tapauksessa ymmärtää palestiinalaisia ääriliikkeitä tukeva tahot. Näitä tahoja löytyy tietysti niin Lähi-idän valtioiden, kuin islamilaisten kansalaisliikkeiden paristakin. Tähän Israel on reagoinut pyrkimällä kansainvälisiin lakeihin vedoten jäädyttämään terroriorganisaatioiden rahoitusmahdollisuudet ja kieltämällä terroriorganisaatioiden rahoituksen. Hamasin tilanne on tästä hyvänä esimerkkinä. Sen noustua äkkiarvaamatta valta-asemaan, on koko palestiinalaishallinnon avustaminen tullut terrorismin vastaisten kansainvälisten lakien nojalla laittomaksi. Israel hyötyy näin välillisesti Hamasin terroriorganisaatiostatuksesta.

9. Yksinkertainen tapa sissien lyömiseen on tukeutua moraalisesti ja fyysisesti ystävällis mieliseen alueeseen ja lyödä vastustaja järjestelmällisesti tehtäväkohtaisilla joukoilla.

Ystävällismielisellä alueella voidaan ymmärtää Yhdysvaltoja joka on osoittanut voimakasta tukeaan jopa Israelin kyseenalaista huomiota saaneisiin hankkeisiin. Toisaalta Lähi-idän karttaan katsomalla ja poliittiseen tilanteeseen perehtymällä tiedetään, että Israelilla ei yhtään suoranaista liittolaista alueella ole. Näin ollen tässä varsinainen termi: ”alue”, joka ymmärretään maan omien rajojen välittömässä läheisyydessä olevana ei täyty, vaan Israel on varsinaisessa ystävällismielisyydessä riippuvainen Yhdysvaltojen tuesta. Vastustajana pidämme edelleen palestiinalaisia ääriliikkeitä, ja tehtäväkohtaisten joukkojen osalta turvaudutaan edellä esitettyihin terrorismin vastaisiin joukkoihin. Vastustajan lyöminen tässä tapauksessa kuitenkin tarkoittaisi enemmän tai vähemmän palestiinalaisalueiden valtaamista, ja mikä merkittävintä, palestiinalaisen kansan ajamista pakolaisuuteen muiden valtioiden rajojen sisäpuolelle. Tähän ei Israel ole tietenkään kansainvälisen väliintulon uhan vallitessa voinut ryhtyä.

10. Joukkojen ja elintärkeiden maastonkohtien turvallisuutta ei voi turvata niinkään jäykällä puolustuksella, vaan pitämällä yllä kykyä tuhota alueella olevat sissit yllättävillä operaatioilla ja luomalla siten epävarmuutta sissien keskuuteen.

Joskin Israel turvaa niin ikään jäykkään puolustukseen palestiinalaisalueiden eristämisen osalta, se ei ole sulkenut hyökkäyksen vaihtoehtoa pois suunnitelmistaan. Luvut kertovat paljon eristämisen tehokkuudesta vuodesta 2002 aina vuoteen 2005 on terrori-iskujen estoprosentti juuri Länsirannan palestiinalaisalueen eristävän muurin vaikutuksesta ollut 90.¹⁸⁵ Viimeaikaisin hyökkäys Gazan alueelle (kirjoitettu 24.7.2006) on kuitenkin todiste Israelin hyökkäysluonteisista konfliktin ratkaisumenetelmistä.¹⁸⁶ Yllättäviksi operaatioiksi tässä voidaan niin ikään lukea kuuluvan jo edellä esitetyn johtohenkilöiden eliminoinnin ja laajat poliisioperaatiot palestiinalaismilitanttien pidättämiseksi ja asemateriaalin takavarikoimiseksi.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Palestiinalaista taistelua niin toisen intifadan, kuin pidemmänkin aikajakson osalta kumoukselliseen sodankäynnin malliin peilattaessa ei voida olla havaitsematta, että nämä kaksi tekijää eivät täydellisesti ole toisiinsa sidottavissa. Joitakin satunnaisia kumouksellisten ajattelijoiden periaatteista ja käytännön havainnoista tiivistetyistä malleista on sovellettavissa palestiinalaisten kamppailuun itsenäisyytensä puolesta, mutta varsinaisesti kumoukselliseksi toiminnaksi ei tätä voida tulkita.

Palestiinalaisten toisessa intifadassa toimivien joukkojen ja näiden käyttämien toimintamallien tarkastelussa kiinnittyy huomio välittömästi organisaatioiden ja joukkojen sotilaalliseen luonteeseen. Palestiinalaiseen kulttuuriin vaikuttaisi iskostuneen kansallisen itsemääräämisoikeuden ja mahdollisen itsenäisyyden tavoittelussa aseellisen taistelun keinovalikoima. Palestiinan kansan tukalahkon tilanteen vuoksi aseellista taistelua suorittavat järjestöt voidaan tavallisesti osoittaa äärijärjestöiksi, jotka toimivat epätavanomaisen sodankäynnin alueella soveltaen keinovalikoimassaan niin terrorismin kuin sissisodankin elementtejä. Erityisen huomion palestiinalaisesta vastarintaliikkeistä voi tehdä niiden suuresta määrästä ja erilaista tavoitteista. Toki kaikilla liikkeillä on tarkoitus jonkinlaisen itsenäisen Palestiinan valtion saavuttaminen, mutta tuon tavoitetilan eroavaisuudet ovat niitä tekijöitä jotka kääntävät huomion osakseen, ihanne Palestiina vaihtelee liikkeestä riippuen islamilaisesta sharia-lakia toteuttavasta valtiosta aina sosialistiseen kansantasavaltaan.

Kaikkien kumouksellisen- ja sissisodankäynnin teoreetikkojen ajattelussa korostuu käsitys siitä, että alempi kansanluokka nousee sitä väärin kohtelevaa yhteiskuntaluokkaa vastaan, mahdollisesti aseellisen kapinan siivittämänä. Palestiinalaistaistelussa ei ole koskaan ollutkaan kyse jonkin kansanosan vapauttamisesta toisen ikeestä. Palestiinalaiset ääriliikkeet, joiden hypoteesin mukaisesti voidaan olettaa käyvän kumouksellista sotaa, eivät koskaan ole pyrkineet vapauttamaan Israelin kansaa sen hallitsevan luokan tai eliitin ikeestä, vaan pikemminkin korvaamaan Israelin maa-alueella olevan väestön omallaan. Terrorismi, jota liikkeet suorittavat, pyrkiikin edellä esitetyn Fatahin mallin mukaisesti neljään keskeiseen tavoitteeseen: israelilaisten asteittaiseen taisteluväsyttämiseen, Israelin asevoimien resurssien suurimittaiseen sitomiseen, israelilaisen yhteiskunnan taloudelliseen ylikuormittamiseen ja israelilaisen poliittisen kentän voimakkaaseen polarisoimiseen. Mitään näistä tavoitteista, mitkä palestiinalaisessa, oletusarvoisesti ensimmäisen asteen kumouksellisen sodan vaiheessa ilmenee, ei voida katsoa

suoranaisesti kertovan taistelun kumouksellisesta hengestä, vaan pikemminkin kahden osapuolen välillä käytävästä taistelusta pakon sanelemin ja epäkonventionaalisin keinoin.

Näiden päätelmien valossa voidaan tulla lopputulokseen, jossa toinen intifada tulkitaan palestiinalaisosapuolen osalta enemmänkin väkivaltaissävytteisen taistelun jatkumoksi Israelin valtiota ja kansaa vastaan, kuin alkuhypoteesin omaiseksi kumoukselliseksi taisteluksi oman kansansa vapautuksen puolesta. Kaikki varsinaista taistelutoimintaa koskevat havainnot voitaisiin helpostikin lukea kertomaan laajasta ja organisoidusta kumouksellisesta sodasta mutta tosiasiallista tilannetta, jossa palestiinalainen hajanainen vastarinnan kenttä taistelee epäyhteneväisin tavoittein Israelin valtiota vastaan, ei voida olla huomioimatta.

Huolimatta joistakin vastakumouksellisen teorian kohtien yhteensopivuuksista israelilaisten toiminnan kanssa, ei israelilais-palestiinalaista konfliktia voida Israelin valtion osalta pitää vastakumouksellisen sodan käymisenä. Suurin ja tärkein syy tähän päätelmään on useassa kohdassa edellä esiin noussut fakta siitä, että Israel ei merkittävin keinoin, jos mitenkään pyri parantamaan palestiinalaisen kansan elinolosuhteita tai saavuttamaan kansalaisten luottamusta. Kaiken puolustuskyvyn lisäämisen ja psykologisen sietokyvyn kasvattamisen valtio suuntaa omaa kansaansa kohtaan, joka on selkeä merkki konfliktin ei-vastakumouksellisesta luonteesta. Toisena merkittävä tekijänä voidaan pitää Oslon rauhan sopimuksen vastaisesti joidenkin juutalaissiirtokuntien laajentamista ja palestiinalaisalueiden teiden valvontaa. Näin Israelin voidaan osoittaa pitävän palestiinalaisalueet tarkoituksenmukaisesti omassa hallinnassaan eikä se pyrikään antamaan lailliselle palestiinalaishallinnolle tosiasiallista mahdollisuutta oman asemansa vahvistamiseen ja tätä kautta tilanteen rauhoittamiseen. Hamasin valtaannousu antoi Israelille mahdollisuuden jopa tiukentaa toimiaan palestiinalaisalueilla kansainvälisen lain kirjaimen suojaamana.

Edellä mainittujen ja aikaisemmin esitettyjen havaintojen perusteella voidaan siis Israelinkin osalta toinen intifada tulkita omana kokonaisuutenaan osaksi israelilais-palestiinalaista konfliktia, joka on tulkittavissa kahden, tosin erivahvuisen, osapuolen taisteluksi oikeutuksestaan asuttaa tiettyä aluetta ilman että toisesta kansasta olisi merkittävää haittaa yhden olemassaololle

Päätutkimusongelmaan: ”käykö palestiinalainen osapuoli kumouksellista sotaa toisessa intifadassa ja käykö Israel tämän vastapainoksi vastakumouksellista sotaa?”, vastaaminen on tutkimusaineiston perusteella ollut mahdollista. Esitettyjen kumouksellisesta ja

vastakumouksellisesta sodasta kertovien peruslähtökohtien, sekä toisen intifadan joukkojen luonteen ja niiden toimintamallien vuoksi, voidaan helposti kyseenalaistaa tutkimuksen alkuhypoteesi, jossa oletetaan palestiinalaisen osapuolen käyvän kumouksellista sotaa ja Israelin sen vastaista vastakumouksellista sotaa. Voidaankin esittää toiseen intifadaan ottavan osaa sekalaisen palestiinalaisvastarinnan kentän sekä sitä vastaan lähes puhtaasti sotilaallisin keinoin taistelevan Israelin valtion. Toisen intifadan tapahtumista on löydettävissä eräitä piirteitä sekä kumouksellisuudesta että vastakumouksellisuudesta. Kuitenkaan nämä todisteet ovat olleet ainoastaan yksittäisiksi tapahtumakerronnallisiksi jääneitä eikä teorioiden luoma kokonaisuus ole tullut täytettyä.

Voidaankin siis sanoa, että kaiken tutkimusaineiston perusteella kyetään osoittamaan toisen intifadan olevan kahden osapuolen periaatteellisella tasolla eriävien kantojen yhteenottoa pyrkimyksensä taistelukeinojen kautta saavuttaa tietyn maa- ja kulttuurialueen asuttamisen oikeutus, eikä tähän taisteluun liity oleellisesti kumouksellista tai vastakumouksellista sotaa kummankaan osapuolen taholta.

VIITTEET

-
- ¹ Lappalainen, Jussi T: Haluatko historiankirjoittajaksi, Gummerus Kirjapaino, Jyväskylä 2002, s.57 (Kuva 11)
- ² Suihkonen, Heikki: Israelin kansallisenturvallisuuskoktiinin kehittyminen 1990–2003. Helsinki 2003, s. 4, Kirjoittaja on käyttänyt lähteenään Russetin ja Starrin teosta: World Politics, the Menu of Choise. Found edition. New York 1992, s.27
- ³http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada, 20.7.2005
– Kuvaus toisen intifada syistä tapahtumista ja kulusta.
- ⁴ Adams, James: Terrorismi 1987, s.20. Kirjoittaja on käyttänyt CIA:n omaksumaa terrorismin määritelmää.
- ⁵ Seppänen, Esa: Sissisota – Aikamme sota, 1971 Tampere, Tampereen Kirjapaino Oy s.224–225
- ⁶ Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen opetusmateriaali: ”kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota”, käsitteistön kuvaus. Materiaalin päälähteenä on käytetty Esa Seppäsen teosta ”Sissisota – aikamme sota”
- ⁷ Seppänen: s.220–221
- ⁸ MpKK:n sotahistorian laitoksen opetusmateriaali ”kumouksellinen ja vastakumouksellinen sodankäynti”
- ⁹ Seppänen: s.220
- ¹⁰ Sama s.221
- ¹¹ Suihkonen 2003, s. 8
- ¹² http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_accord, 20.7.2006, Kuvaus Oslon rauhansopimuksesta Israelin ja palestiinalaisosapuolen välillä
- ¹³ Jane’s Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine.
- ¹⁴ Suihkonen 2003, s.37
- ¹⁵ Kekki, Sebastian: Israelin sotilaalliset vastatoimet toisen intifadan aikana, toinen intifada – toisinto ensimmäisestä? Helsinki 2006, s. 33
- ¹⁶ <http://fi.wikipedia.org/wiki/Likud>, 1.9.2006
- ¹⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Sharm_el-Sheikh_Summit_of_2005, 1.9.2006
- ¹⁸ Seppänen: s.55

¹⁹ Sama s. 43–44

²⁰ Kesseli, Pasi (toim.): Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota, 1998, Maanpuolustuskorkeakoulu, Historian Laitos 1998, Julkaisusarja 2, N:o 4, s.13

²¹ Seppänen: s.38-39, Ks. myös O'Neill, Bard E.: *Insurgency and Terrorism*, 1990, Brassey's (US) inc. s. 2-3

²² Seppänen: s.40

²³ Kesseli: s.14

²⁴ Seppänen s.41

²⁵ Kesseli s.14

²⁶ Seppänen s.42

²⁷ Sama s.44

²⁸ Kesseli s.16

²⁹ O'Neill s.32–33

³⁰ Seppänen s.28

³¹ Rekkedal, Nils Marius: *Nykyaikainen sotataito*, Försvarshögskolan 2004/Maanpuolustuskorkeakoulu 2006, Edita Prima Oy 2006, Helsinki, s.369

³² Seppänen: s. 45

³³ Kesseli s.17–18

³⁴ Seppänen s. 47–48

³⁵ Kesseli s.18, kirjoittaja käyttää lähteenään Sir Robert Thompsonin teosta ”*War in Peace. An Analysis of Warfare since 1945*”, Orbis Publishing 1981, s. 6-7

³⁶ Walter Langer: *Guerilla Warfare, A Historical & Critical Study*, 1976/1997, Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey 1998, s.330

³⁷ Sama: s.331–332

³⁸ Kesseli s. 19. Ks. myös O'Neill emt. s. 42–43 sekä Langer s. 343–352. Viimeksi mainitussa teoksessa kirjoittaja esittelee näkemyksensä kaupunkisissisodan (Urban Guerilla) teorian syntyneen olosuhteiden pakosta Etelä - Amerikassa, tarpeesta levittää sota maaseuduilta kaupunkeihin.

³⁹ Langer s.363–365

- ⁴⁰ O'Neill: s.24, O'Neill katsoo terrorismin keskeisesti eroavan sissisodankäynnistä kohteidensa valinnan ja toimivien osastojen koon puolesta.
- ⁴¹ Seppänen s.77
- ⁴² Kesseli s.20–21, Kirjoittaja käyttää kirjassaan Esa Seppäsen määritelmää terrorismista.
- ⁴³ O'Neill s. 24, Ks. myös Kesseli tiedostaa kirjassaan Seppäsen ja O'Neill:n eroavat käsitykset terrorismin jaottelusta.
- ⁴⁴ Seppänen 47
- ⁴⁵ Kesseli s.21, kirjoittaja käyttää sissijoukkojen jaon lähteenä J.P. Crossin teosta the Jungle Warfare, joka teoksena käsittelee sissisotaa ilmiönä tulkiten tapausesimerkkinä Vietnamia.
- ⁴⁶ Sama s.21–22
- ⁴⁷ Seppänen s.66–69. Seppänen mainitsee Pavlovin refleksioteorian poliittisen propagandan tehon selitykseksi. Pavlovin oppilas psykologi Serge Tshakotine on todennut 10 % ihmisistä olevan kyvykkäitä vastustamaan refleksien hyväksikäyttöön perustuvaa poliittista propagandaa, 90 % ihmisistä on alttiita henkiselle väkivallalle ja vaikuttamiselle.
- ⁴⁸ Sama s.119–120
- ⁴⁹ Kesseli s.23
- ⁵⁰ Seppänen s.121
- ⁵¹ Kesseli 23
- ⁵² Sama, Kesseli käyttää seitsemän kohdan lähteenä O'Neill:n edellä mainittua teosta s.75–85
- ⁵³ Sama. s.24
- ⁵⁴ Seppänen s. 142
- ⁵⁵ Sama s.147
- ⁵⁶ Sama s.146
- ⁵⁷ Sama s. 152
- ⁵⁸ Sama s.156
- ⁵⁹ Sama s.160
- ⁶⁰ Michael T. Klare&Peter Kornbluh, Low Intensity Warfare, 1988, Pantheon Books, New York s.55

⁶¹ Sama s. 57-60

⁶² Sama s. 63-65

⁶³ Sama s. 67-68

⁶⁴ Sama s.69

⁶⁵ Sama.s.72-73

⁶⁶ Sama s. 74

⁶⁷ Tucker Jonathan B: Strategies for Countering Terrorism: Lessons from the Israeli Experience, 2003, Washington DC, s. 7

⁶⁸ Suihkonen: s. 2-3

⁶⁹ Jane's Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine.

⁷⁰ Tucker, 2003 s. 7

⁷¹ Republican Study Committee: Tactics of Palestinian terrorism, 2004 Washington DC.

⁷² www.emergensy.com/idfduvan.htm, 20.7.2005. Länsirannan sotilaskomentaja kenraaliluutnantti Gabi Ofirin mielipide terrorisminvastaisista erikoisjoukoista.

⁷³ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=13, 20.7.2005

⁷⁴ Anthony H. Condersman: Israel versus the Palestinians: The "Second Intifada" and Assymmetric Warfare, Washington DC 2002, s.113-124

⁷⁵ Anthony H. Condersman: Israel versus the Palestinians: The "Second Intifada" and Assymmetric Warfare, Washington DC 2002, s. 124-129

⁷⁶ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=28, 20.7.2005

⁷⁷ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=82, 20.7.2005

⁷⁸ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=83, 20.7.2005

⁷⁹ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=2, 20.7.2005

⁸⁰ <http://www.infoplease.com/ce6/history/A0837351.html>, 6.7.2005, myös <http://en.wikipedia.org/wiki/PLO>, 21.7.2005

⁸¹ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=86, 20.7.2005

⁸² <http://www.tkb.org/Grou.jsp?groupID=150>, 20.7.2005

- ⁸³ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=31, 20.7.2005
- ⁸⁴ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=11, 20.7.2005
- ⁸⁵ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=33, 20.7.2005
- ⁸⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/ALF>, 30.6.2005
- ⁸⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/PFLP_GC, 2.7.2005, myös www.ict.org.il/Articles/pflp-gc.htm 2.7.2005
- ⁸⁸ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=29, 20.7.2005
- ⁸⁹ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=15, 20.7.2005
- ⁹⁰ <http://johnshadegg.house.gov/rsc/Tactics%20of%20Palestinian%20Terrorism--Feb%202004.pdf>, 2.9.2005
- ⁹¹ Adams 1987, s.20–25.
- ⁹² http://en.wikipedia.org/wiki/Palestinian_terrorism, 30.6.2005
- ⁹³ http://forum.atimes.com/topic.asp?TOPIC_ID=69, 21.7.2005
- ⁹⁴ <http://www.specwarnet.com/world/shaldag.htm>, 21.7.2005
- ⁹⁵ <http://www.specwarnet.com/world/matkal.htm>, 21.7.2005
- ⁹⁶ <http://www.specwarnet.com/world/matkal.htm>, 21.7.2005
- ⁹⁷ <http://www.specwarnet.com/worl/shayetet13.htm>, 21.7.2005
- ⁹⁸ <http://www.specwarnet.com/worl/golani.htm>, 21.7.2005
- ⁹⁹ <http://www.specwarnet.com/world/sg.htm>, <http://www.specwarnet.com/world/palsars.htm>, www.emergensy.com/idfduvan.htm, 20.7.2005
- ¹⁰⁰ <http://www.specwarnet.com/world/mista.htm>, 21.7.2005
- ¹⁰¹ <http://www.specwarnet.com/world/yaman.htm>, 21.7.2005
- ¹⁰² <http://en.wikipedia.org/wiki/MAGAV>, 21.7.2005
- ¹⁰³ www.emergensy.com/idfduvan.htm, 20.7.2005
- ¹⁰⁴ www.isayeret.com/services/freecontent/lotareilat.htm, 20.7.2005
- ¹⁰⁵ <http://www.gign.org/unites-etrangeres/egoz.phd#haut>, 20.7.2005

¹⁰⁶ <http://www.specwarnet.com/world/aman.htm>, 21.7.2005

¹⁰⁷ <http://www.desert-voice.net/mossad.htm>, 21.7.2005

¹⁰⁸ http://www.fas.org/irp/world/israel/shin_bet, 21.7.2005, myös http://en.wikipedia.org/wiki/shin_bet, 30.6.2005

¹⁰⁹ <http://www.ict.org.il>, 21.7.2005

¹¹⁰ Tucker: Introduction

¹¹¹ Sama: s.2. Kenraali Meir Dagan on Israelin päämaisterin kanslian terrorisminvastaisen osaston johtaja.

¹¹² Sama: s.2

¹¹³ Sama: s.2

¹¹⁴ <http://www.ict.org.il>, 21.7.2005

¹¹⁵ Tucker: s.3-4, http://www.fas.org/irp/world/israel/shin_bet, 21.7.2005 http://en.wikipedia.org/wiki/shin_bet, 30.6.2005, myös <http://www.desert-voice.net/mossad.htm>, 21.7.2005

¹¹⁶ Jane's Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine.

¹¹⁷ Tucker: s.4-6, sekä <http://www.ict.org.il>, 21.7.2005

¹¹⁸ Sama: s.7-9

¹¹⁹ Sama: s.10-11

¹²⁰ Sama: s.12-14, sekä Suihkonen 2004, s.35. Kirjoittaja käyttää lähteenään Armed Forces Journalin artikkelia toukokuulta 2002: Assessing the Effectiveness of Israel's Combating terrorism Campaign.

¹²¹ <http://www.ict.org.il>, 21.7.2005

¹²² Suihkonen: s. 32.

¹²³ Sama, s. 34-36.

¹²⁴ Jane's Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine

¹²⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_War#_note-0, 2.7.2006

¹²⁶ Sama, 4.7.2006

- ¹²⁷ <http://www.mafhoum.com/press3/111P55.htm>, Khaled Abu Thoamedin syyskuussa 2002 julkaisema artikkeli: ”How the War Began”
- ¹²⁸ <http://jewishweek.org/news/newscontent.php3?artid=3846>. 4.7.2006, Kyseisen julkaisun artikkeleissa ”PA: The Intifada Was Planned” esitetään Imad Al Faloujin lausunto toisen intifadan alkuun saattamisesta.
- ¹²⁹ <http://www.theatlantic.com/doc/prem/200509/samuels>, 2.7.2006, kyseisessä julkaisussa esitetty David Samuelsing julkaisema, jokseenkin subjektiivinen artikkeli ”In A Ruined Country”.
- ¹³⁰ Sharm El-Sheikh Fact-Finding Committee, 30.4.2006
- ¹³¹ <http://www.mfa.gov.il/MFA/Terrorism-+Obstacle+to+Peace/Memorial/2000/Sgt+David+Biri.htm> 3.7.2006
- ¹³² http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/september/28/newsid_3687000/3687762.stm 3.7.2006
- ¹³³ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-11, 3.7.2006
- ¹³⁴ Sama, myös http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/969778.stm. 7.7.2006
- ¹³⁵ [http://www.haaretz.com/hasen/pages/ShArt.jhtml?itemNo=96428 & contrassID=3 & subContrassID=1 & sbSubContrassID=0 & listSrc=Y](http://www.haaretz.com/hasen/pages/ShArt.jhtml?itemNo=96428&contrassID=3&subContrassID=1&sbSubContrassID=0&listSrc=Y) 7.7.2006
- ¹³⁶ Kekki: s. 30, kirjoittaja käyttää lähteenään Janes Defence weeklyssä julkaistua Ed Blanchen artikkelia: Israel uses Intifada informers to abet assassination campaign
- ¹³⁷ Sama s.31
- ¹³⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-11, 8.7.2006
- ¹³⁹ Kekki: s.32
- ¹⁴⁰ <http://www.un.org/News/Press/docs/2002/SG2077.doc.htm>, 8.7.2006
- ¹⁴¹ Kekki: s. 33
- ¹⁴² <http://hrw.org/reports/2002/israel3/israel0502.pdf> 8.7.2006
http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Jenin_2002 8.7.2006
- ¹⁴³ Kekki: s.33
- ¹⁴⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-11, 9.7.2006
- ¹⁴⁵ Kekki: s.34
- ¹⁴⁶ <http://www.hrw.org/campaigns/gaza/> 9.7.2006

- ¹⁴⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-11, 9.7.2006
- ¹⁴⁸ Sama, 9.7.2006
- ¹⁴⁹ <http://www.cnn.com/2005/WORLD/meast/01/14/gaza.bombing/index.html>, 9.7.2006
- ¹⁵⁰ http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/4245353.stm, 9.7.2006
- ¹⁵¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-11, 9.7.2006
- ¹⁵² http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_War#_note-29, 9.7.2006
- ¹⁵³ Seppänen: s.41
- ¹⁵⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_War#_note-0, 2.7.2006
- ¹⁵⁵ Seppänen: s. 43–44
- ¹⁵⁶ Anthony H. Condersman: Israel versus the Palestinians: The “Second Intifada” and Assymmetric Warfare, 2002 Washington DC, s.113-124
- ¹⁵⁷ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=13, 20.7.2005
- ¹⁵⁸ http://www.ict.org.il/inter_ter/orgdet.cfm?orgid=83, 20.7.2005
- ¹⁵⁹ Lanquer: s.363–365
- ¹⁶⁰ O’Neill: s.32–33
- ¹⁶¹ Seppänen: s.28
- ¹⁶² Seppänen: s. 45
- ¹⁶³ Kesseli: s.17–18
- ¹⁶⁴ Seppänen: s.45
- ¹⁶⁵ http://www.waronline.org/en/analysis/pal_weapons.htm, 15.7.2006
- ¹⁶⁶ Lanquer: s.330
- ¹⁶⁷ Sama, s.331–332
- ¹⁶⁸ Kesseli s. 19. Ks. myös O’Neill emt. s. 42–43 sekä Laquer s. 343–352.
- ¹⁶⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_War#_note-0, 2.7.2006
- ¹⁷⁰ Seppänen: s.147

¹⁷¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Ahmed_Yassin, 19.7.2006

¹⁷² Sama: s.146

¹⁷³ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#2002, 19.7.2006. Kyseisen artikkelin kohdassa jossa esitellään vuoden 2006 tapahtumia, kerrotaan korpraali Gilal Shalidin kidnappauksen aiheuttamista aseellisista vastatoimista Gazan palestiinalaisalueelle.

¹⁷⁴ Sama s. 152

¹⁷⁵ Kesseli, LIITE 7

¹⁷⁶ MpKK:n sotahistorian laitoksen opetusmateriaali ”kumouksellinen ja vastakumouksellinen sodankäynti” kevät 2006

¹⁷⁷ <http://www.cnn.com/2005/WORLD/meast/01/14/gaza.bombing/index.html>, 9.7.2006

¹⁷⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/Oslo_War#_note-29, 9.7.2006

¹⁷⁹ <http://www.pmw.org.il/specrep-30.html>, 22.7.2006

¹⁸⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/Second_Intifada#_note-7, 22.7.2006

¹⁸¹ Janes Defence Weekly, September 2004: A new Perspective; Israel rethinks combat doktrine.

¹⁸² <http://www.israelmfa.gov.il/MFA/Terrorism+Obstacle+to+Peace/Memorial/2000/Border+Police+Supt+Yosef+Tabeja.htm>

¹⁸³ Tucker: s.2

¹⁸⁴ Jane's Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine.

¹⁸⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Israeli_West_Bank_barrier, 24.7.2006

¹⁸⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Al-Aqsa_Intifada#Prior_events, 24.7.2006 ja <http://globalguerillas.typepad.com/>, 12.9.2006

LÄHTEET

1. JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Condersman, Anthony H.: Israel versus the Palestinians: The “Second Intifada” and Assymmetric Warfare, Washington DC 2002, s. 113-129

Condersman, Anthony H: Israel and the challeges of the second Intifada

Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksen opintomateriaali liittyen sotatieteiden maisteritutkinnon sotahistorian jatkokurssiin, syksyllä vuonna 2006, materiaali on kirjoittajan hallussa.

2. JULKAISTUT LÄHTEET

Kekki, Sebastian: Israelin sotilaalliset vastatoimet toisen intifadan aikana toinen intifada – toisinto ensimmäisestä?, Sotatieteiden maisterin tutkinnon Pro-Gradu työ, Helsinki 2006

Kesseli, Pasi (toim.) Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota; Tutkimus Malaijan (1948–60), Vietnamin (1946–75) ja Algerian (1954–62) sodista. Maanpuolustuskorkeakoulun historian laitoksen julkaisusarja 2 nro.4, 1998.

Republican Study Comittee: Tactics of Palestinian terrorism, Washington DC 2004.

<http://johnshadegg.house.gov/rsc/>

Robb, John: Iraq and Foco-Insurgency. Artikkelin julkaistu 7.8.2004
<http://globalguerillas.typepad.com/> -sivustolla.

Suihkonen, Heikki: Israelin kansallisen turvallisuusdoktriinin kehittyminen 1990–2003. Sotatieteiden maisterin tutkinnon Pro-Gradu työ, Helsinki 2004

Suleyman Demirel, Thorbjoern Jagland, Warren B. Rudman, Javier Solana, George J Mitchell, Chairman: Sharm El-Sheikh Fact-Finding Committee Report, 30.4.2001

Tucker, Jonathan B: Strategies for Countering Terrorism: Lessons from the Israeli Experience, 2003 WashingtonDC, www.homelandsecurity.org/journal/Articles/tucker-israel.html

3. KIRJALLISUUS

Adams, James: Terrorismi, USA 1987

Klare Michael T. & Kornbluh Peter: Low Intensity Warfare; counterinsurgency, proinsurgency, and antiterrorism in the eighties, Pantheon books, New York, 1988

Lappalainen, Jussi T. : Haluatko historian kirjoittajaksi?, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2002

Laqueur, Walter: Guerilla Warfare, A Critical And Historical Study, USA 1976/97, Transaction Publishers, New Brunswick, New Jersey 1998. Alkuperäisen painoksen kustantaja: Little, Brown and Company 1976.

O'Neill Bard E.: Insurgency & Terrorism: Inside Modern Revolutionary Warfare, Brassey's (US) Inc, Washington, 1990

Rekkedal Nils Marius: Nykyaikainen sotataito, Maanpuolustuskorkeakoulu 2006, Edita Prima Oy, 2006 Helsinki.

Seppänen, Esa: Sissisota – aikamme sota, Kirjapaino Oy, Tampere 1971

4. LEHDISTÖ

Jane's Defence Weekly 1. September 2004: A new perspective; Israel Defence Force rethinks combat doctrine.

Kouvolan Sanomat 2004-2006

Jane's Newsletters: 2003–2006 (sähköinen muoto)

5. MUUT LÄHTEET

<http://globalguerillas.typepad.com/>, 7.8.2004

www.homelandsecurity.org/journal/Articles/tucker-israel.html, 10.3.2005

www.public-action.com/

www.emergensy.com/idfduvan.htm

<http://en.wikipedia.org/wiki>

<http://www.ict.org.il>

<http://www.infoplease.com>

<http://www.tkb.org>

<http://forum.atimes.com>

<http://www.specwarnet.com>

www.isayeret.com

<http://www.gign.org>

<http://www.desert-voice.net>

<http://www.fas.org>

<http://www.mafhoum.com/press3/111P55.htm>

<http://jewishweek.org/news/newscontent.php3?artid=3846>

<http://www.theatlantic.com/doc/prem/200509/samuels>

<http://www.mfa.gov.il>

<http://news.bbc.co.uk>

<http://www.haaretz.com>

<http://www.un.org/News/Press>

<http://hrw.org/reports/2002>

http://www.waronline.org/en/analysis/pal_weapons.htm

<http://www.cnn.com>

<http://www.pmw.org.il>

<http://www.israelmfa.gov.il>

Lähde: http://en.wikipedia.org/wiki/Israeli_West_Bank_barrier, 24.7.2006

Lähde: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kuva:Gz-map.png>

Lähde: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kuva:Is-map.PNG>